

ROČNÍK 07

ČÍSLO 3/2008

ČERVEN/ČERVENEC

Synchron

Zpravodaj Českého filmového a televizního svazu FITES

Uvnitř:

ČT neslouží stoprocentně

**Peníze – a jiná vznešená slova
a Co by bylo dobré vědět
o pražských grantech**

Znovuvzkříšení Kinoautomatu

**Mlčenlivý host Evald Schorm
a jiné nové knihy**

**ČST a FITES
v šedesátém osmém**

Miloslav Hůrka o filmu

**Příloha:
Program 45. ročníku
MTF Zlatá Praha
14. – 18. června 2008**

FITES

**Zlatá Praha 2007 – Grand Prix
Umění setkávání – The Art of Encountres**

14 : 00 : 00 : 00

Již 14 let poskytujeme komplexní zvukové služby pro film, televizi a rozhlas.

Pro velký zájem jsme zvýšili počet stanic ProTools HD a uvedli do provozu další nahrávací studio. Celkem jsou k dispozici tři nahrávací a čtyři dokončovací pracoviště.

Čištění kontaktního zvuku pomocí technologie Dolby® Background Suppressor pomáhá minimalizovat počet postsynchronů.

Zvuková banka disponuje více než 30.000 tituly zvukových efektů a hudeb všech žánrů.

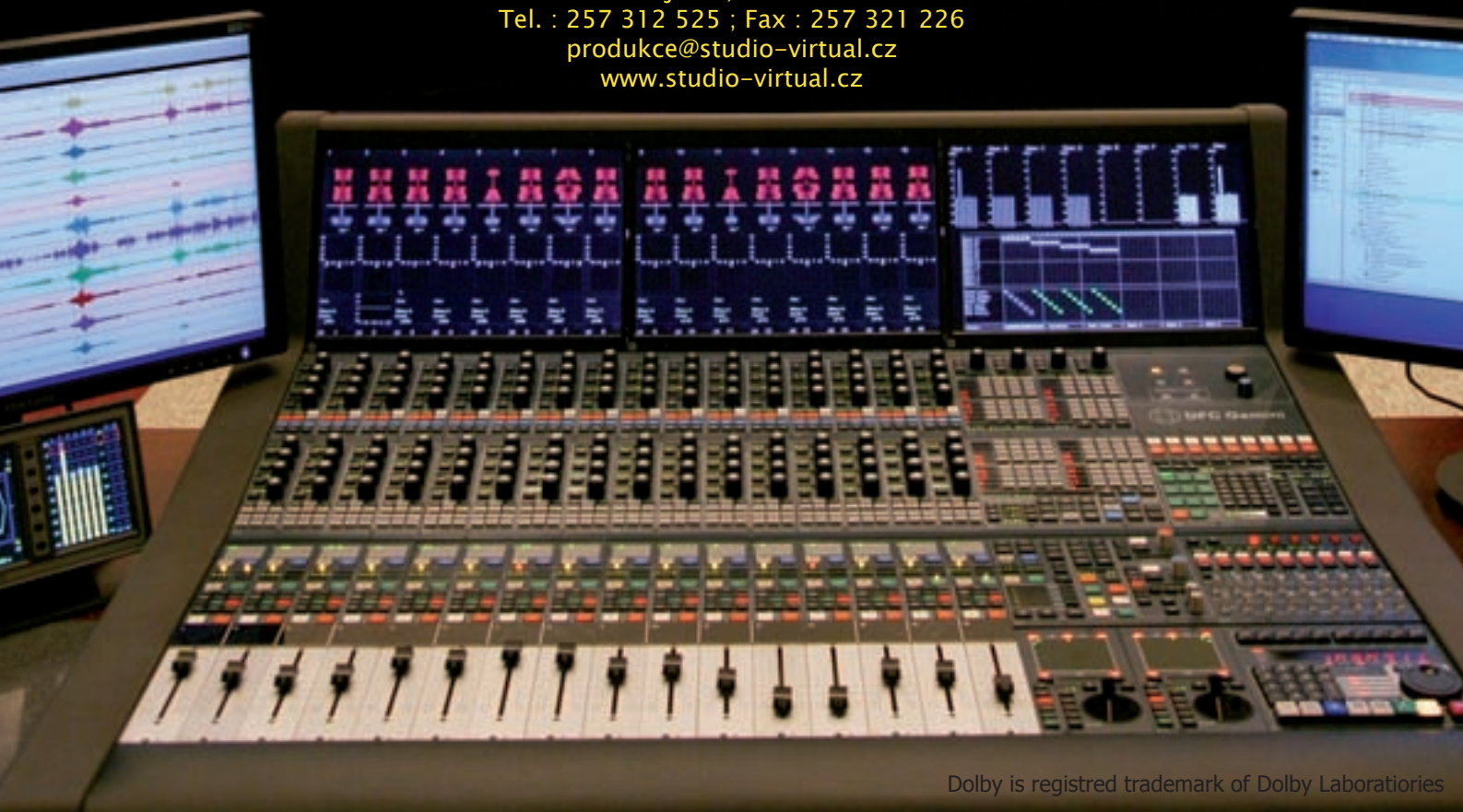
Multifunkční míchací hala je vybavena nejnovějším plně digitálním mixážním stolem AMS NEVE DFC PS/1.

Studio Virtual disponuje serverem pro příjem a odesílání dat v soustavě mezinárodní satelitní sítě *SmartJog*

- Natáčení zvuku na lokacích
- Pronájem exteriérové zvukové techniky
- Zpracování kontaktního zvuku, čištění
- Natáčení post-synchronů a dabingu
- Natáčení zvukových efektů – ruchy
- Výroba míchacích pasů na ProTools HD s využitím banky SFX
- Natáčení a mix filmové hudby do formátu 5.1
- Finální mixy ve formátech Stereo, Dolby Surround Prologic®, Dolby SR®, Dolby Digital®, Dolby Digital Surround EX®

- Výběr z realizovaných projektů:
Knoflíkáři, Život na zámku, Nejasná zpráva, Ene Bene, Kytice, Tanaka, Starověrci, Fimfárum, Vyhnání z ráje, Divoké včely, Cabriolet, Ztracení, Výlet, Krysař, Únava ve dvou, Lesní chodci, Jak básníci neztrácejí naději, Post Coitum, Anděl Páně, Jak se krotí krokodýli, Fimfárum 2, Kráska v nesnázích, Pravidla lži, Ro@k podvrátí áků, Medvídek, Terkel v nesnázích, Svatba na bitevním poli, Jan Saudek, Asterix a OH, Winx Club, U mě dobrý

AMP, spol. s r.o. – Studio Virtual
Nám. 14. října 2, 150 00 Praha 5
Tel. : 257 312 525 ; Fax : 257 321 226
produkce@studio-virtual.cz
www.studio-virtual.cz

Televize veřejné služby je nenaplnitelný ideál, něčím podobný komunismu. Ne že by byl tak nerealistický, ale těžko kdy lze dosáhnout stavu, že by většina byla spokojena. Tezi, že ČT neplní úkoly stoprocentně bude možné vyslovit kdykoli. I o BBC. Stoprocentně se ve veřejném prostoru neodehrává nic.

Podle mého názoru, je třeba mít určité pořadí priorit, která by měla splňovat. Prvním pro mě je – nezávislost. K tomu potřebuje nezávislou Radu (ne z velké části vytahaná politická trička), která ji bude před politiky chránit, a samozřejmě na řídících postech nezávislé, mravně zakotvené osobnosti. Druhým kriteriem pro mě je jednoznačně poctivost a transparentnost ve všech aspektech produkce. Každá televize vytvoří ohromné množství nevydařenin – ale je li záměr i úsilí poctivé – dá se to pochopit i přežít. Měla by se modernizovat. Opustit princip kdysi cenzorských dramaturgů a přejít ve většině na systém producentů pořadů. Osob zodpovědných za výběr a realizaci látek, i za výsledek. Opakovaně podprůměrné výsledky – sbohem producente.

Pravdou ale také je, že postkomunistické společnosti, trpící deformacemi minulosti, mají zejména v oblasti výrazných a schopných osobností chronický nedostatek. Ale je 20 let po změně režimu a je třeba požadovat zásadní proměnu kvality personální i produkční. Nejen v ČT.

Poslední úvaha pana Plevy, „mediálního mága“ ODS, který touží po „italském“ modelu – tedy parlamentu jako objednavateli (mediální komise), který pak kontroluje plnění objednávky ze strany televize, ukazuje, že míra idiocie velké části českých politiků nijak nezmenšuje jejich touhu po ovládnutí médií. Má to svoji logiku. Jsou si vědomi vlastní neschopnosti a media jsou vydatným pomocníkem jak při prosazování politických zájmů, tak při zametání podvodů a šmelin. Dokud budou mít největší politické strany v ČR „mediální“ odborníky typu pana Plevy, budeme si užívat. Zahořklí kdysiumělci bývají nejhrouževnatější ve své touze zničit Kartágo.

Mně samotnému stačí i fakt, že lobbistická parta Berka, Hreha a spol. si kdysi založila svoji „konferenci“ v Krumlově o „veřejno-právnosti“ médií – ale jde podle mě spíš o pletichy, funkce, atd. Je dnes konferencí, kam jezdí kdekdo.

FITES bude hledat opačný konec provazu. Pokusíme se založit konferenci o podvodech, podvodnících, podezřelých, nekalostech, nezákonnostech atd. ve všech televizích. Budeme probírat fámy, které jsme slyšeli, i důvodná podezření, zvát si budeme policii, státní zástupce (vesměs také bohužel podezřelí), poškozené, svědky a na závěr budeme podávat trestí oznámení, podněty orgánům pro boj s korupcí, organizovaným zločinem, atd. Moderovat konferenci bude některý z českých novinářů, namočených v novinách i politice. Těch je nadbytek.

Čili – je na co se těšit.

Jan Kraus, předseda

Z obsahu

- 2 Členské zprávy z Nuslí**
- 4 ČST a Fites v šedesátém osmém**
- 8 Anketa: je ČT reformovatelná**
- 12 O pražských divadelních grantech**
- 13 Nové knihy**
- 17 Animovaný film**
(Lucie Štamfestová)
- 19 Program MTF Zlatá Praha**
- 23 Festivity a soutěže**
(Olomouc, Igric 2007, Finále Plzeň, Slnko v sieti, AniFest Třeboň, Techfilm Praha, Envirofilm Banská Bystrica, Cannes, Psycho Film Praha, LFŠ, Agrofilm Nitra, Ekofilm 2008, Normální festival)
- 31 Náš rozhovor**
(Akad. arch. Jindřich Goetz)
- 32 Znovuvzkříšení Kinoautomatu**
- 33 Miloslav Hůrka: O filmu**
- 36 IN MEMORIAM**
(Tomáš Gregor, Jana Jandová, José Maria Escriche Otal, Kateřina Pošová, Helena Sýkorová, Alena Munková, Miloslav Ducháč)

Autoři fotografií: James Bareken, Miloslav Hůrka a jeho archiv, Peter Mackertich, Miroslav Mirvald, Zdeněk Pokorný, Vladimír Škach, Martin Skyba, Marta Smolíková, Eva Strusková, archiv Corona, Reportér, IDF, NFA, ČT, KF a.s. a Fitesu.

SYNCHRON, časopis Českého filmového a televizního svazu FITES, Pod Nuselskými schody 3, 120 00 Praha 2, tel./fax 222 562 331. Číslo účtu u Komerční banky Praha-východ je 26831021/0100. Řídí redakční rada: Jaromila Cysařová, Jiřina Hradecká, Marta Šimová (animovaný film), Josef Eismann, Daniel Růžička, Martin Skyba (šéfredaktor) a Jan Štern. Sazba a grafická úprava Nataša Allramová, tisk MTT, Za Poříčskou branou 9, 180 00 Praha 8. Vychází 6x ročně za finanční podpory Ministerstva kultury ČR a Nadace ČLF.

Evidence MK ČR č. E 13763. ISSN 1213-9181. Inzerce zajišťuje CLOWN CZ, Václavské náměstí 19, 110 00 Praha 1, tel. 234 656 123, fax 234 656 138, info@clown.cz. Expedice DUPRESS Podolská 110, 147 00 Praha 4, tel. 241 433 396, 721 407 486. Toto číslo bylo dáno do tisku 28. května 2008. Předplatné 500 Kč (včetně poštovného) je pro členy Fitesu zahrnuto v členském příspěvku. Cena jednoho výtisku v distribuci 70 Kč. E-mail: info@fites.cz

<http://www.fites.cz>

Naši jubilanti

- 50** Jiří **Chlumský**, režisér *4. 7., Martin **Kolar**, úpravce a režisér dabingu *22. 7., Břetislav **Rychlík**, herec, publicista, režisér *23. 7.,
55 Nataša **Boháčková**, animátorka, režisérka *29. 7., Jan **Kraus**, herec, moderátor, předseda Fitesu *15. 8., Jan **Petras**, střiháč, režisér, dokumentarista *12. 9.
60 Bohunka **Kořánová**, střiháčka *2. 7., Miroslav **Tuščák**, scenárista *14. 7., PhDr. Jan **Bernard**, filmový kritik a teoretik, pedagog FAMU *18. 7., Petr **Pospíchal**, herec, úpravce a režisér dabingu *27. 7., Mgr. Radomír **Kos**, zvukový mistr *10. 8., Přemysl **Pražský**, producent *10. 8., Ing. Jarmila **Konířová**, producentka Originálního videojournalu, manažerka Divadla na tahu *11. 8., Milan „Richmond“ **Rychecký**, kameraman, producent, sedlák *19. 8., PhDr. Olga **Walló**, scenáristka, režisérka dabingu, spisovatelka *10. 9.
65 Miroslava **Humpliková**, scenáristka, režisérka, producentka *27. 7., Boris **Adamec**, dialogista, dabingový úpravce *1. 9.
70 Arch. Václav **Hlávka**, filmový architekt *15. 8., Jakub **Nosek**, kameraman *5. 9., PhDr. Agáta **Pilátová**, rozhlasová, filmová a televizní novinářka 17. 10.
75 Gaia **Vítková**, střiháčka *10. 7., Mgr. Jiří **Pittermann**, kritik a teoretik, pedagog DAMU *15. 8., Alena **Krausová**, scenáristka *28. 9.
80 Heda **Čechová**, hlasatelka, moderátorka *17. 7., Arnošt **Burget**, publicista *7. 8., Věra **Štinglová**, kameramanka *26. 8., Václav **Táborský**, scenárista, režisér, filmový pedagog *28. 9.
85 Luděk **Eliáš**, herec a scenárista *29. 7. 1923, Dušan **Havlíček**, česko-švýcarský intendant a kritik *10. 9.

Svá významná životní jubilea oslaví také tyto mladice a mladíci:

Karel **Lier**, architekt *30. 8. 1916, etnograf, fotograf, kameraman a pedagog Ludvík **Baran** *23. 8. 1920, scenárista Jaroslav **Kubát**, *21. 9. 1920, Oldřich **Velen**, herec *15. 9. 1921, Jiří S. **Kupka**, scenárista *28. 9. 1921, pohádková dramaturgyně a scenáristka Anna **Jurásková**, *22. 8. 1924, režisér PhDr. Bohumil **Svoboda** *20. 9. 1924, skladatel a pianista Jiří **Bažant** *27. 9. 1924, spisovatel, vydavatel, filmový a televizní autor **Josef Škvorecký** *27. 9. 1924, dokumentarista Ing. Vladimír **Horák**, *8. 7. 1925, výtvarník, animátor a režisér, který potěšil už několik generací dětí Zdeněk **Smetana** *26. 7. 1925, Gustav **Oplus-til**, dramaturg a scenárista *2. 8. 1926, Sonja **Sázavská**, dabingová režisérka a úpravkyně *5. 9. 1926, Miroslav **Sígl**, publicista *25. 9. 1926, Ladislav **Helge**, režisér *21. 8. 1927, Doc. PhDr. Drahošlav **Makovička**, scenárista, kritik *14. 9. 1927, Marie **Čulíková**, střiháčka *16. 10. 1927, Jiří **Hubač**, scenárista *27. 8. 1929, televizní architekt Leopold **Zeman**, *2. 9. 1929, hudební režisér a skladatel Miloš **Holeček** *1. 7. 1930, kameraman Jaromír **Zaoral** *28. 7. 1930, scenáristka a režisérka Drahomíra **Vihanová** *31. 7. 1930, animátorka Libuše **Čihařová** *2. 8. 1930, kostýmní výtvarnice Stela **Drozdová** *6. 8. 1930, dramaturgyně a scenáristka Jarmila **Turnovská** *11. 8. 1930, filmový a televizní architekt Boris **Moravec** *30. 9. 1930, Jiří **Stránský**, scenárista 12. 8. 1931 a Vladimír **Bárta**, režisér a animátor *27. 8. 1931, Ing. Rudolf **Světecký**, překladatel, úpravce *13. 7. 1932 a Ondřej **Vogeltanz**, dramaturg, scenárista *20. 8. 1932.

Blahopřejeme všem a přejeme hlavně dobré zdraví, spokojenost a také hodně nabídek k další tvůrčí práci!

*V tvořivém zanícení při realizaci dvoudílného televizního filmu **Peníze dorazí k životní devadesátce** 26. června 2008 režisér Jiří Krejčík, který si napsal scénář na motivy **Trapných povídek** svého milovaného autora Karla Čapka.*

Do dalších let, která mu ke stovce utečou jako ta voda, přejeme bývalému předsedovi našeho svazu a stále aktivnímu diskutérovi životní sílu a hlavně dobré nervy při jednání o dalších projektech, aby i nadále rozšiřoval své dílo, patřící nepochybně už nyní do zlatého fondu české i světové kinematografie. Pevné zdraví, pane režisére!

Členské příspěvky

Do uzávěrky tohoto čísla (22. května 2008) uhradili členské příspěvky tyto vážené kolegyně a titi vážení kolegové: Antonín **Krosnař**, PhDr. Jan **Slabý**, Marie **Čejchanová** (dobrovolné, díky!), Andrej **Barla**, Ivan **Biel**, Petr **Zelenka**, Helena **Vosecká**, David Jan **Novotný**, Lajana **Uldrichová** (2007, 2008), Zdenka **Čermáková**, Dušan **Kukal**, Majka **Šandová**, Jiří **Hapala**, Lordan **Zafranovič**, PhDr. Přemysl **Prokop** (dobrovolné, díky!), Bohunka a Otto **Zelenkovi**, Mgr. Ivan **Šářec**, Daniel **Dítě**, Mylada **Balou-**

nová, Anna **Friedmannová**, Zuzana **Jupová**, Vladimír **Skall**, Ing. Milan **Líčka**, Vendula **Roudnická** (dobrovolné, díky!), Jan **Růžička**, Petr **Smola**, Irena **Novotná** (přidala, díky!), Ivo **Popek**, Ivan **Štědrý** (dobrovolné, však je štědrý, díky!), Ota **Kosek** a Jana **Kresslová** (oba dobrovolné, díky!), Mgr. Radomír **Kos**, Mgr. Zora **Cejnková**, Alena **Hynková** (přidala, díky!), Karolina **Průšová**, Pavel **Dvořák**, Luděk **Eliáš** (dobrovolné a hodně, díky!), Martin **Kolar**, Ilja **Bojanovský** (dobrovolné, díky!), Vladimír **Karlík**, Libor **Hruška**, Irena **Šlapáková**, František **Chmela**, Vladimír **Smutný**, František **Hanák**,

Luděk **Koutný**, Jiří **Kvasnička**, Jiří **Vanýsek** (dobrovolné, díky!) a Stanislav **Milion** (opět kavalířsky hoden svého jména, díky!). Všem děkujeme a těm ostatním připomínáme, že v evidenci placených příspěvků jsou ještě na mnoha místech bílá místa – bez záznamů. Polepšete se!

Předplatné

zapravili: Katy **Stifterová** (za rok 2007 a zároveň časopis odhlásila), EMERING FILM Praha (Irena **Ma-rečková**), Jana **Šilerová**, Ilko **Dundakov**, Sofia.

Zprávy z Nuslí

☞ V pátek 23. května 2008 proběhla v kině Světotozor oslava hned dvou narozenin: 90 let trvání kina Světotozor a 4. výročí novodobé historie kina, kterou kino začalo psát pod svými novými provozovateli. Ti do Světotozoru přišli v květnu 2004 ze Žižkova, kde dodnes provozují i kino Aero. Diváci měli možnost během večera využít tzv. **VOX POPULI**, tady jakousi schránku důvěry, která byla proslavena v 90. letech televizí NOVA. V kině Svě-

tozor byla primárně určena pro přání k narozeninám, která měli leckterí diváci na srdci. Jedním z bonbónků večera byl tzv. Výběrový Boutique. kam mohli diváci odkládat své nepotřebné, ale stále módní svršky. Z odložených částí oděvů si pak mohli naopak něco slušivého vybrat a zcela zdarma pak nadále užívat. Tato bezplatná výměna módních doplňků probíhala po celou dobu večera. K čemuž odvážně prohlásil Ivo **Andrle**, dramaturg kina: „Na rozdíl od spousty jiných kulturních zařízení, za odložené věci ručíme!“

☞ Ve středu 4. června byly slavnostně předány

v pražské koncertní síni **Šimona a Judy** Výroční ceny Nadace Český literární fond. V kategorii film a televize si cenu (spojenou s prémie 50 000 Kč) odnesl kameraman filmu ...a bude hůř **Diviš Marek**. K této události se ještě vrátíme v příštím čísle.

☞ 12. června vystoupí na brněnské Skleněné louce významná osobnost současné sound-artové scény, skladatel a zvukový umělec **Alessandro Bosetti (I/USA)** v pořadu „Mask/Mirror“. Bosetti se ve svých textově-zvukových kompozicích zabývá především muzikalitou promluvy a neobvyklými aspekty řečové komunikace. Svá díla předvádí v živých

performancích i v rozhlasových vysíláních a na nahrávkách. Jeho intermediální tvorba se pohybuje na pomezí hudební kompozice, sound-artu a zvukové antropologie. Východiskovou bází pro ni jsou často terénní výzkumy a interview. Prostřednictvím invenčního akustického kolážování, školených i amatérských instrumentálních praktik a digitálních manipulací Bosetti vytváří posluchačsky působivé abstraktní kompozice. K jeho posledním projektům patří audiovizuální dílo African Feedback, řídicí systém pro řečovou improvizaci The Pool and the Soup a zejména interaktivní performance Mask/Mirror, založené na sampleru, schopném procesovat nahrávky mluveného jazyka v reálném čase. Není to jenom software, ale též stav mysli, umožňující expandovanou řečovou a vokální improvizaci, komunikaci a extázi. „Mask Mirror“ byl vytvořen v spolupráci s Harvestworks Digital Arts Center v New Yorku a STEIM v Amsterdamu. Více viz na: www.myspace.com/alessandrobosetti

22. 2. 2008 podpísal prezident Slovenskej republiky Ivan Gašparovič zákon podľa ktorého sa budú od 1. 4. 2008 po novom vyberať koncesionárske poplatky za televíziu a rozhlas. 140 Sk (4,25 eura) zaplatí každá domácnosť, ktorá odoberá elektrinu. Platí sa len raz, hoci platiteľ má viacej prijímačov s televíznym a rozhlasovým prijímačom. Od platenia poplatkov sú oslobodené rodiny so zdravotne postihnutými osobami, polovičný poplatok platia ľudia v hmotnej núdzi a dôchodcovia. Platíť budú aj podnikatelia, ktorí zamestnávajú viac ako troch ľudí, a zamestnávateľa s viac ako tisíckou ľudí zaplatia mesačne 14 000 Sk. Platíči za elektrinu dostanú automaticky pripočítaný koncesionársky poplatok, ostatní sa musia prihlásiť na pošte. Pokuty za neplatenie sú stanovené v mesačnej výške – 500 Sk fyzická osoba, 5 000 Sk podnikatelia. Podľa Štatistického úradu je na Slovensku 1 900 344 domácností, z nich 1 320 000 platilo poplatky. Pričom od platenia bolo oslobodených 22 643

platiteľov a 227 000 dôchodcov malo zníženú sadzbu na polovinu.

V České republice je 3,58 miliónu televizních koncesionářů, kteří loni zaplatili na koncesionářských poplatcích 5,065 miliardy Kč. Za výnosy z reklamy podpořila ČT 150 miliónů Kč českou kinematografii. Výběr koncesionářských poplatků v minulých letech: (v miliardách Kč): 2001 – 2,95, 2002 – 2,94, 2003 – 2,90, 2004 – 2,89, 2005 – 3,24, 2006 – 4,10, 2007 – 5,07.

Sdělení Václava Myslíka, ředitele výroby ČT: Na základě množících se dotazů ze strany tvůrců spolupracujících s ČT si Vám dovoluujeme připomenout odkaz na webu ČT (http://www.ceskatelevize.cz/ct/vyberova-rizeni/vyber_projektu.php), kde jsou uvedena pravidla pro výběr námětů, scénářů, synopsí a producentských projektů.

Dostali jsme dopis

Výkonný výbor FITES

Praha 16. 4. 2008

Vážení kolegové,

v zápisu Valné hromady 10. 3. 2008 jsem přečetl ve vystoupení Jana Krause (asi ve volné návaznosti na „kauzu Lambert“): „Ale já to uvádím jako příklad, kde je jakási oblast, kde se nám do toho nikdo docela s chutí neplete. Na druhou stranu (?) pak ale jsou členové, jako pan Svoboda, který myslí, že naopak tomu bychom se věnovat neměli (!) a měli bychom se věnovat něčemu konkrétnějšímu zu hlediska výroby pořadů a filmů, ale myslím, že tam je vždycky zájem hodně.“

Chci Vás ujistit, pokud mě neznáte delší dobu, že takové stanovisko nikdy nezastávám. Opravdu nevím, jak tato (dez)interpretace mohla vzniknout. Snad nedorozuměním při mé odpovědi v anketě Jaký bude FITES? Napsal jsem zde „Naše sdružení nemůže „řešit problémy“ justice, bezpečnosti, zdravotnictví, obchodu apod.“ Měl jsem pochopitelně na mysli specificky odborné otázky příslušných odvětví, jako třeba u justice: jmenování soudních čekatelů, systemizace úředních asistentů ve vazbě na délku řízení apod. Pokládám přitom předem za samozřejmé, že FITES v plném souladu s tradicí a stanovami vždycky důsledně prosazuje principy občanských a tvůrčích práv a svobod, včetně uplatnění příslušných právních kroků.

Děkuji Vám předem za pochopení a přeju hodně zdaru v práci.

S pozdravem

PhDr. et Mgr. Jan Svoboda, Ph.D.

Dnes jako tenkrát...

Pracovní fotkou z natáčení s členkami Brigády socialistické práce v legendárním pražském tabarinu Alhambra připomínáme, že v pohodě a svěžesti se 27. června roku tohoto dožívá svého osmdesátého léta náš vzácný kolega a přítel, kameraman Miroslav Fojtík. Přátelé a spolupracovníci si mohou toto výročí spolu s jubilantem připomenout 2 dny před tímto slavným dnem, tj. ve středu 25. června 2008 od 18 hodin nejprve v projekci u ukázek z jeho bohaté kameramanské tvorby (od Armádního filmu až po Českou televizi) a pak při občerstvení a volné zábavě v prostorách klubu MAT, Karlovo nám. 19, Praha 2.

Rozhovor o Rozhovoru

Ve středu 16. dubna uvedlo Divadlo Horní Počernice premiéru divadelní hry Jiřího Stránského ROZHOVOR. Hra podle autorovy stejnojmenné novely je rozhovorem dvou bývalých politických vězňů z padesátých let. Režie: Jakub Špalek, hrají: Jiří Stránský a Jan Potměšil. Jednoaktová komorní hra, kterou autor napsal podle vlastní stejnojmenné novely, se tematicky vrací do nedávné československé minulosti. Příběh politického vězně, který po několika letech nucených prací v jáchymovských a přibramských dolech odchází do pohraničí jako lesní dělník, je natolik analogický s osudem autora hry samotného, že pochopitelně nepostrádá autobiografické rysy.

Do jaké míry je příběh autentický?

Vyslechl jsem ho na jednom uranovém lágru, kde jsem si – jakož i jině – odpýkával osm let za údajnou velezradu a špionáž. Ničeho takového jsem se ani v nejmenším nedopustil, ale takové „maličkosti“ komunistům nevadily. Ale ten příběh se skutečně stal. Původně jsem netušil, že by to mohla být divadelní hra, až si knížku (a tedy i novelu Rozhovor) přečetl režisér Ladislav Smoček, který tu myšlenku vyslovil: „Rozhovor je plnokrevné divadlo, jestli o tom náhodou nevíš. Chce to jen zmínit dvě první věty a posadit to na jeviště.“

Vaše nová hra je rozhovorem dvou bývalých politických vězňů z padesátých let. O čem?

Pěťasedmdesátiletý novinář a moderátor Luboš Příhoda zpovídá ve svém pořadu osmdesátiletého pianistu Jiřího Hembergera. Fiktivní postava jednoho z nejlepších jazzových pianistů, jehož kariéru přesešla bolševická třídní nenávisť, vypráví o svém životě a především o malé pohraniční vesnici, jejím tajemství a cti, která se nakonec zrodila v srdcích jejích obyvatel.

Komorní, do značné míry narativní hra představuje hereckou příležitost pro dva mužské představitele zralého věku.

Na dvou setkáních s diváky v Brně a v Praze jsem novelu přečetl a tehdy mi přátelé řekli, že bych měl roli jazzového pianisty říkat já. V rozhlasové kompozici ji ztvárnil Rudolf Pellar, redaktora Alois Švehlík. Divadelní hrou Rozhovor chci ale oslovit také mladší generaci, proto je zde rozhlasový redaktor o generaci mladší a bez vlastní zkušenosti z vězení. Nabídla se mi tak příležitost napsat roli pro Jana Potměšila. V současné době hraje také v mé hře Claudius a Gertruda, kterou jsem napsal společně s Jakubem Špalkem. Ten se také ujal režie Rozhovoru.

Dana Mojžíšová, PEN klub. Více na www.divadlopocernice.cz

Laureátem Ceny Františka Kriegla se stal člen rady ČT Jiří Voráč

Praha 9. dubna (ČTK) – Letošním laureátem Ceny Františka Kriegla se stal Jiří Voráč. Nadace Charty 77 mu toto ocenění za občanskou statečnost udělila za jeho „osamocený zápas v Radě České televize“. Voráč je vedoucím Ústavu filmu a audiovizuální kultury Filozofické fakulty brněnské Masarykovy univerzity. Členem rady ČT je od roku 2003.

„Jiří Voráč se jako zástupce veřejnosti v posledních letech postavil několikrát otevřeně opakovaným selháním rady a vedení ČT. Za tyto postoje je vystaven nevybíravým, mocensky vedeným útokům na svou osobu ze strany některých členů rady a českých politiků,“ uvedli představitelé nadace Charty 77. Voráčovým oceněním chtěla nadace poukázat i na „mocenské tlaky“ na média a na nefungující systém veřejné kontroly, který „kryje korupční a nedemokratické skandály“.

Nadace Charty 77 ocenila Voráče například za jeho protest proti jmenování Karla Buriana šéfem brněnského televizního studia. Voráč se stal iniciátorem výzvy k Burianovu odstoupení, kterou podepsaly známé brněnské osobnosti vědy a kultury. Burian patří ke sporným figurám. V 90. letech vedl v brněnské televizi zpravodajství. Čelil podezření z ovlivňování zpráv. Kritici mu vyčítali i jejich tendenčnost. Televizi opustil. Do čela studia v Brně se postavil po vítězství v konkurzu.

Voráč se ve veřejném životě angažuje léta. V roce 1989 patřil ke studentským

aktivistům. O deset let později se stal signatářem výzvy politikům Děkujeme, odejděte a organizoval protestní shromáždění.

Cena Františka Kriegla se uděluje od roku 1987. Od roku 1990 jí nadace oceňuje občanskou statečnost. Získávají ji lidé, kteří riskují postavení, kariéru a někdy i život, aby prosadili humanistické názory, demokracii a lidská práva. V minulosti se laureáty stali například nynější místopředseda Senátu Petr Pithart (KDU-ČSL), novinářka Petra Procházková, kameraman

Stanislav Milota či in memoriam zpěvák Karel Kryl. V porotě letos zasedli mimo jiné filozof Erazim Kohák, socioložka Jiřina Šiklová či brněnský aktivista a filmař Břetislav Rychlík.

František Kriegel patřil k reformním komunistickým politikům Pražského jara. V roce 1968 jako jediný z československé delegace nepodepsal v Moskvě protokol o normalizaci poměrů v zemi. Z komunistické strany byl vyloučen, když v Národním shromáždění hlasoval proti přijetí smlouvy o dočasném pobytu sovětských vojsk v Československu. Podepsal Chartu 77. Zemřel v roce 1979.

ČST A FITES v šedesátém osmém

Šéfredaktor Kamil Winter, redaktor Jiří Svejkský a Alexander Dubček připravují zpravodajství z konference komunistů na Kladně – duben 1968.

Květen – červenec

Ve svazu novinářů, spisovatelů a v dalších tvůrčích svazech včetně vědeckých pracovníků a v jiných organizacích vznikaly od března aktivity občanů bez stranické příslušnosti; 5. dubna byl ustaven Klub

angažovaných nestraníků (KAN), na Filozofické fakultě UK již v únoru vznikla místo Československého svazu mládeže Akademická studentská rada. Na ústřední výbor Národní fronty podalo postupně více než třicet iniciativ žádost o přijetí – tvůrčí svazy, Sdružení zahraničních vojáků, Svaz pracujících mládeže, Orel, Junák, Sdružení absolventů vysokých škol, jimž nebyl udělen akademický titul. Společnost pro lidská práva, Svaz slovenských vědeckých pracovníků, Svaz vysokoškolského studentsva Čech a Moravy... – Mezioborový výzkumný tým při Ústavu státu a práva, zaštitěný Zdeňkem Mlynářem, provedl v květnu sociologický výzkum, který vyvrátil tezi o Pražském jaru jako o pouhém souboji dvou frakcí uvnitř KSČ. Prokázal, že většina Čechů chtěla demokracii – povolení více stran soupeřících o moc, svobodu. – Od dubna zrušil Ústřední ředitel ČST Jiří Pelikán funkce dvou programových ná-

městků, kteří byli v roce 1965 přiděleni do televize z aparátu strany na základě rozhodnutí předsednictva ÚV KSČ.

1. 5. – V přenosech z různých měst ČST zprostředkovala spontánní prvomájové oslavy. – Večer měl premiéru dokument k patnáctému výročí zahájení vysílání naší televize **Odes – to všechno čas?**; autoři (Jiří Škuba, Jiří Danda a Pavel Mošna) připomněli záběry na technický stav a vzpomínkami pamětníků první léta naší televize. Uchovali tak i pro další časy tristní technologické podmínky začátků vysílání i nadšení průkopníků pro nové médium.

3. 5. – Polemika **Věc veřejná** byla vysílána z bratislavského studia na téma vztahů Čechů a Slováků. V obrodném procesu onoho roku dominovala na Slovensku příprava federativního uspořádání republiky. – Na mítinku na Staroměstském náměstí v Praze mládež požadovala vznik opoziční strany

a ustavila Klub demokratické mládeže. – Ministr národní obrany Martin Džúr potvrdil, že se na našem území bude v červnu konat cvičení vojsk Varšavské smlouvy. – Německá demokratická republika začala rušit vysílání čs. rozhlasu v němčině.

4. 5. – V Moskvě na jednání s představiteli SSSR čelila naše delegace výhradám k vnitropolitickému vývoji. – Francouzský Le Monde uveřejnil další den informací z dubnového zasedání ÚV KSSS, kde L.I. Brežněv prohlásil, že vývoj v Praze ohrožuje socialismus nejen v Československu.

6. 5. – Představitel tvůrčích svazů (FITES, spisovatelů, dramatických a rozhlasových umělců, výtvarníků, architektů, skladatelů, novinářů, vědců) se ve Filmovém klubu v Praze spojili v Koordinační výbor tvůrčích svazů (nadále KOO TS) pro obranu reformního procesu, pro společné vystupování vůči Ministerstvu kultury a Národní frontě, kde požadovali zastoupení po jednom členovi za každý svaz. Centrum KOO TS bylo ve FITESu, předsedou režisér Ladislav Helge a Ludvík Pacovský, tajemník FITES, se ujal též funkce i v KOO TS. Byly to funkce čestné, neplacené – nikdo se tehdy neptal za, ale pro o č. Propojení s iniciativami v krajích, s dělníky a studenty bylo významným fenoménem občanské společnosti.

7. 5. – Ministr kultury a informací Miroslav Galuška předložil vládě zprávu „Problematika činnosti Čs. rozhlasu, Čs. televize, ČTK a tisku“. A 21. června vláda kladně hodnotila působnost médií v demokratizačním procesu s tím, že média „ve svém vnitropolitickém a zahraničně politickém zpravodajství budou oddělovat vládní a jiné oficiální informace a komentáře od redakčních článků a vystoupení publicistů i externích spolupracovníků tak, aby bylo zřejmé, že jejich komentáře vyjadřují osobní názory.“ Vládou uznané právo na veřejně vyslovený vlastní názor bylo tehdy převratnou událostí. – Rozhlas informoval, že přestal rušit západní stanice, které vysílaly v češtině, a o letácích, které označily Eduarda Goldstückera, Otu Šika, Františka Kriegla a Čestmíra Císaře za nepřátele socialismu. – Další den se konala v Moskvě bez naší účasti schůzka vedoucích státníků států Varšavské smlouvy – na programu byla možnost ozbrojeného zásahu proti našemu reformnímu hnutí. – TASS dementoval, že by se na smrti Jana Masaryka podíleli agenti sovětské bezpečnosti. Podnětem dementi byly články v médiích, které oficiální verzi o jeho sebevraždě zpochybňovaly. V televizi zahájil pátrání po skutečných příčinách tragédie publicista Jan Vávra cyklem **Na pomoc generální prokuratuře**, který ČST pohotově zařazovala od konce dubna.

9. 5. – V Berliner Zeitung vyšla v tisku dezinformace, že pod záminkou natáčení filmu Most u Remagenu přijíždějí do Československa jednotky americké armády s bojovou technikou. Naše média sdělení dementovala. – V Českém Těšíně se konalo shromáždění „marx-leninských sil“.

10. 5. – Druhým dílem pokračoval diváky oblíbený šestidílný cyklus Vladimíra Škutiny s Janem Werichem **Přílože životopis!**

13. 5. – Zvědavá kamera uvedla pořad Oto Nutze,

Miloše Volfa a Pavla Krause **Hele, Čendo, kvete bez**. Kromě výpovědí o názorech a individuálních osudech mladých lidí, které kamery v květnu 1945 zachytily jako děti v náručí vojáků Rudé armády, v pořadu hovořili spisovatel Jan Procházka, herec Vladimír Pucholt a jeho otec. Bylo to další svědectví o deformacích poválečného období.

15. 5. – V dopise Alexandru Dubčekovi se představitelé KOO TS ohradili proti jednostranné zahraniční kritice médií, ptali se na význam jednání v Moskvě, požadovali zveřejnění komuniké z porady tajemníků okresních a krajských výborů KSČ. Ambicí KOO TS bylo, aby kulturní fronta nezůstala stranou dění. Neboť svoboda tvorby není jen výsadou novinářů, ale nezadatelným právem každého občana. Koordinační výbor se rovněž zaslazoval o postavení pomníku T.G. Masaryka, projednával transformaci kulturních fondů. Do Národní fronty byl delegován nestraník, člen svazu spisovatelů a vědeckých pracovníků, Miroslav Holub, jehož v létě vystřídal Ludvík Pacovský.

16. 5. – ČST vysílala reportáž **Ústecký rébus** ze Spolku pro chemickou a hutní výrobu v Ústí nad Labem, kde byl s okamžitou platností odvolán ředitel a oba náměstci. Autoři Rébusu Zdeněk Lavička, Jiří Stehlík a Pavel Mošna pátrali po příčinách a zabývali se vztahy mezi lidmi.

17. 5. – Po uvedení dokumentu **I slunce je věčné** v dubnu, v němž armádní redakce ČST (režisér Tibor Podhorec) prezentovala hrdinu leteckých bojů nad Británií Josefa Koukala, natočil tentýž režisér dalším dokument, **Krasy pouště** – o boji Čechoslováků za druhé světové války v poušti severní Afriky. S použitím soukromých fotografií, amatérského osmimilimetrového filmu a vzpomínek pamětníků v čele s generálem Karlem Klapálkem byly Krasy pouště dalším příspěvkem ČST k rehabilitaci západního odboje.

18. 5. – František Kriegel na zasedání předsednictva ÚV KSČ uvedl v návrhu tezí Národní fronty: „...Národní fronta bude jako nestátní politický organismus, založený na dobrovolném svazku poli-

tických stran, společenských a zájmových organizací, tvůrčích uměleckých svazů a kulturně osvětových organizací národností usilovat o to, aby všechny se současně rozvíjely samostatně svébytně jako významní činitelé společenské aktivity...“

– Obavy o další vývoj v republice pod tlakem konzervativců a států socialistického bloku vyjádřil ústřední výbor FITES v Prohlášení, v němž znovu hájil média a rovnost všech občanů. „...Uskutečnění základních občanských práv, zejména demokratických voleb, je celonárodní otázkou všech českých a slovenských občanů a nemůže být považována za pouhou vnitřní problematiku KSČ... Za nezadatelnou hodnotu považujeme suverenitu Československé socialistické republiky... Každý pokus oklestit svobodu informací by učinil právě dělnickou třídu bezbrannou proti útoku na životní úroveň... pohrůžka dělníckými milicemi, aby šly udělat pořádek do rozhlasu a televize, může škodit především samým dělníkům...“ – Ministerstvo vnitřní udělilo prozatímní povolení k činnosti KAN.

22. 5. – Televize reagovala na výtky konzervativců o přílišné svobodě slova přímým přenosem vysílané dvouhodinové vzrušené polemiky o společenské funkci médií **Kam spějeme?**, připravené redaktory Arnoštem Frydrychem a Josefem Protivou v režii Karla Pecha. Moderátorem byl Jiří Ruml a Jiří Pelikán svou účastí deklaroval, že za progresivní tvorbou televize stojí. V diskusi publicistů a diváků rozličných názorů (včetně kampak to povede, když si může každý říkat a psát co chce) byla na pořadu novinářská etika, potřeba vymanit se z letité praxe, kdy byly myšlenka či názor vyslovený z obrazovky považovány za oficiální. „Každý televizní pořad je prototypem“, psal Jiří Pittermann v Rudém právu. „Zbavit se jich by znamenalo zbavit se práva na aktuálnost a vrátit se na úroveň stereotypů. Nejen sdělovací prostředky, ale vše, co prožíváme, divák osvobozuje nebo nutí k samostatnému myšlení...“

24. 5. – Média oznámila, že se na území Polska a ČSSR bude v červnu konat velitelsko-štabní cvičení vojsk Varšavské smlouvy. – Střet vnitropolitických i mezinárodních antagonistických sil nabýval na intenzitě. – Pokračováním pátrání televizních publicistů po příčinách smrti generálporučíka Vladimíra Janka z konce března bylo uvedení dokumentu **Stopy vedou k Šejnovi** redaktora Zdenka Lavičky a režiséra Jiřího Stehlíka. – Koncem května zahájila členská komise FITESu, vedená režisérem Jiřím Krejčíkem, rehabilitaci filmových a televizních pracovníků, postižených po roce 1948.

29. 5. – 1. 6. – Do Prahy přijela skupina ozbrojených sil Varšavské smlouvy, aby připravila červnové velitelsko-štabní cvičení. – Na plenárním zasedání ÚV KSČ byl z ústředního výboru vyloučen Antonín Novotný, Karol Bacílkovi, Pavlu Davidovi, Viliami Širokému a Josefu Urválkovi pozastaveno členství ve straně, další odstranění z funkcí. V úvodním projevu Alexandr Dubček konstatoval, že není důvod nechat se vyprovokovat ke změně polednového kurzu, nelze ovšem otevřít prostor antisocialistickým silám. Předsedou komise pro řízení eko-

nomiky byl jmenován prof. Ota Šik. V závěrečné Rezoluci je rozvedena obava, aby vývoj k socialistické demokracii neohrozil základ socialismu, vedení země komunistickou stranou. Současný proces je charakterizován jako obroda socialismu, demokratizace se socialistickým obsahem. Zasedání ÚV KSČ fakticky signalizovalo možnost ústupu od Akčního programu KSČ.

3. 6. – Ostravský cyklus **Obžalovaná je lhovatel** (připravili Jaromír Blažek a Evžen Saidok) byl věnován právní, občanské a morální rehabilitaci.

5. 6. – Komunističtí progresivní intelektuálové iniciovali platformu při oddělení kultury ÚV KSČ, vedené Karlem Kostrounem. Sto šedesát tři podpisů podporovalo Prohlášení, v němž signatáři žádali urychlené svolání XIV. sjezdu KSČ, od něhož očekávali oslabení konzervativních sil. Pro další koncepci kultury ustavili pětadvacetičlenný kulturní aktiv jako partnera kulturní komise ÚV KSČ. Rovněž tuto iniciativu podepsali členové KOO TS.

6. 6. – Vedením úseku tisku, rozhlasu a televize ÚV KSČ byl pověřen publicista Dušan Havlíček. – Klub nezávislých spisovatelů schválil své Programové prohlášení, v němž pregnančně formuloval požadavky občanské rovnoprávnosti: „Naše národy, jež jejich osud naučil vážit si humanity, kultury, svobody a nezávislosti, dovedou a chtějí žít ve skutečné demokracii... předpoklad, že být komunistou znamená být intelektuálně i morálně čímsi víc než ostatní lidé a mít tedy větší nárok na správu věcí, neodpovídá – jak se v průběhu posledních dvaceti let dostatečně potvrdilo – skutečnosti...“ Spisovatelé požadovali pluralitu, rehabilitaci rozumu a jeho kritické funkce, etiky s imperativy svědomí. – Vědci ČSAV přijali již v dubnu Prohlášení, v němž označili současný vývoj jako reakci na předešlé manipulování společenských procesů, na porušování ústavou zaručených práv a svobod. A v červnu to byli představitelé Svazu vědeckých pracovníků (předsedou byl prof. Otto Wichterle), kteří požádali Ludvíka Vaculíka o koncepci manifestu na podporu Dubčekových stoupenců v KSČ.

30. 5. – 12. 6. – ČST uvedla dokumentární triptych Jindřicha Fairaizla **Inzerát** (Vítání neviňátek, Inzerát, Milion ve vládní péči). Poté natočil Fairaizl další triptych, **Starci** – ale ti měli premiéru až v lednu 1990. Známy dokumentarista volil krajní období lidského života, kdy jsou lidé odkázáni na pomoc druhých. Neboť jejich život v krajních obdobích odkrývá kvalitu společenského řádu.

8. – 19. 6. – Proti svobodným médiím sílila kritika zahraničních i vnitropolitických konzervativních sil. Na jejich podporu přijal KOO TS Stanovisko: „ocenil, že od počátku média informovala občany o všech významných událostech, kritizovala předešlé deformace, poskytovala platformu pokrokovým státním a stranickým představitelům a po dlouhém období občanské apatie pomohla zaktivizovat velkou část národa, který „dokázal, že je mu věc demokratického socialismu blízká a chce o ni usilovat... Konzervativní síly nemohou dnes veřejně vyhlásit své cíle, neboť by narazily na odpor stranické i široké veřejnosti. Proto se pokoušejí zne-

važovat práci sdělovacích prostředků a vzít tak pokrokovým silám možnost obracet se k veřejnosti. Každý pokus o administrativní zásah proti tisku, rozhlasu nebo televizi je ve skutečnosti pokusem o útok proti svobodě tisku, proti socialistické demokracii...“ – V televizi vystoupil předseda vlády Oldřich Černík s projevem o nápravě minulých chyb, o připravovaném federativním uspořádání republiky a o zárukách demokratizace. – ČTK oznámila, že Slovenská organizácia na ochranu ľudských práv neobdržela povolení k činnosti. – Byl zadržen příslušník StB podezřelý z účasti na vraždě faráře Josefa Toufara v souvislosti s tzv. čišošťským zázrakem. – Vyšší vojenský soud prošetřoval rehabilitaci generálů Heliodora Píky a Karla Kutlvašra. – Celostátní aktiv Lidových milicí v Praze Ruzyni zaslal dopis sovětské veřejnosti s požadavkem mocenského zásahu. Byla zahájena podpisová akce rozhořčené veřejnosti za zrušení Lidových milicí. – Vystoupení známých osobností v ČST, komentování událostí bylo již samozřejmostí. Velký zájem diváků provázel i druhé, noční Televizní noviny. – Ústav pro výzkum veřejného mínění zveřejnil výsledek výzkumu reprezentativního vzorku populace – čtyři pětiny občanů považovaly média za svoje mluvčí. – Čtvrtým dílem se uzavřelo vysílání aktuálně zařazovaných dokumentů Vlastimila Vávry **Na pomoc generální prokuratuře**. Publicista pátral po indicích, zpovídal dříve nežádoucí svědky – verzi o sebevraždě ministra Jana Masaryka výrazně zpochybnil, i když shromážděný materiál k pátému dílu zůstal nevyužitý. Jeho reportérské zaujetí bylo považováno za zasahování do pravomoci generální prokuratury. – V televizním vystoupení František Kriegel akcentoval pluralitu, v níž by měly mít slovo všechny občanské iniciativy. – Aktiv komunistů ČSLA v Olomouci žádal odvolání z funkce ředitele ČST Jiřího Pelikána.

20. 6. – Bylo zahájeno velitelsko-štábní cvičení ozbrojených sil zemí Varšavské smlouvy, nazvané Šumava, pod velením maršála I.I. Jakubovského.

21. 6. – ČST uvedla jeden z nejzávažnějších dokumentů onoho roku, **Svědectví pro výstrahu** scenáristky a komentátorky Otty Bednářové v režii Milana Tomsy – rekonstrukci procesu z roku 1954 se sedmi nevině odsouzenými z takzvané Velké rady; byli obžalováni z průmyslové sabotáže a odsouzeni na čtrnáct až dvacet let odnětí svobody. Dokumentaristka se nespokojila pouze vyličením „techniky“ výsledků a vedení procesu podle výpovědí těch, kteří se dočkali amnestie a nejbližších pozůstalých. Magnetofon nebo písemné výpovědi se-

známily s názory svědků procesu a dalších, kteří v roce 1954 zaujímali v KSČ čelná místa. Kamera zachytila i setkání bývalých obviněných s prokurátorem, který se s nimi chtěl sejit a podívat se tvář v tvář vlastní minulosti. Krédem Svědectví bylo, aby se nezákonnosti již nikdy nemohly opakovat...

25. 6. – Národním shromážděním byl přijat zákon č. 82/1968 Sb. o soudních rehabilitacích v š e ch občanů, „kteří byli odsouzeni a potrestáni jako škůdci socialismu, ač se na zájmech socialistické společnosti trestnou činností nepodíleli. Nelze však odstraňovat akty revoluční zákonnosti, oslabovat či dokonce popírat socialistický právní řád. Rehabilitace se nemůže týkat nepřátel socialistické výstavby, kteří trestnými činy proti republice nebo jinou trestnou činností porušili platné zákony a byli podle nich právem odsouzeni“. Dobře poplatný zákon však obsahuje i odškodnění obětí včetně odvolání soudců, kteří se na nezákonných procesech podíleli.

26. 6. – Národní shromáždění schválilo novelu tiskového zákona č. 84/1968 Sb., který označil cenzuru za nepřipustnou. Šéfredaktoři odpovídali za to, že nebude zveřejněna informace obsahující státní, hospodářské nebo služební tajemství. – Na mítinku NHKG v Ostravě Jiří Hanzelka kritizoval konzervativní politiky. Diskuse členů KOO TS s dělníky byly součástí aktivit svazu.

27. 6. – Literární listy, Práce, Zemědělské noviny a Mladá fronta otiskly manifest Ludvíka Vaculíka Dva tisíce slov, která patří dělníkům, zemědělcům, úředníkům, vědcům, umělcům, všem. (O dva dny později uveřejnila manifest ostravská Nová svoboda.) – Představitelé tvůrčích svazů se dozvěděli o vzrušeném jednání předsednictva strany, které považovalo manifest za výzvu ke kontrarevoluci. Na tuto noc vzpomíná Dušan Havlíček v publikaci Jaro na krku: „V průběhu noci přišli do budovy ÚV KSČ Eduard Golstücker, Ladislav Helge a další. Hovořili na chodbě s Dubčekem, Smrkovským i s některými jinými členy předsednictva a tajemníky. Snažili se jim vymluvit představu, že jde o nějaký kontrarevoluční manifest... horečné noční intervence měly svůj účinek. Usnesení předsednictva k ránu sice Dva tisíce slov jednoznačně odmítlo, připouštělo však subjektivně dobré úmysly autorů a signatářů. V usnesení nebyl manifest označen za kontrarevoluční, pouze se tvrdilo, že by mohl být využit kontrarevolučními silami.“ – „Podpora prohlášení Dva tisíce slov se obrací proti nové politice strany“, usoudilo předsednictvo ÚV KSČ, „proti jejímu současnému vedení v čele se soudruhem Alexandrem Dubčekem. To si musí uvědomit především všichni komunisté, kteří by podporovali politickou platformu tohoto prohlášení“. Tajemník ÚV KSČ Alois Indra rozeslal svévolně okresním a krajským výborům KSČ doporučení, aby mocensky zasáhli proti dalším signatářům; poslanec Samuel Kodaj v Národním shromáždění označil manifest za výzvu ke kontrarevoluci. – Koordináční výbor tvůrčích svazů přijal jednoznačné stanovisko: „Prohlášení Dva tisíce slov se stalo záminkou k vyvolání hysterie a nervozity, k vyvolání psychického i mocenského nátlaku na ty síly v Komunistické straně Čes-

koslovenska a v celé společnosti, které už dlouho usilují o mravní, politickou i hospodářskou obrodu. Konzervativci se pokoušejí rozrušit jednotu progresivních sil této společnosti... Jsou to staré praktiky, které dobře známe: pomocí umělé vytvořené skandálu odvádí se pozornost od skutečně bolavých problémů, za které jsou právě konzervativní politikové odpovědní. Zatímco Dva tisíce slov, legálně zveřejněných a podepsaných plnými jmény, je váženo na vážkách bez ohledu na celkový smysl, státní orgány nezaújaly doposud stanovisko např. k rozšiřovaným anonymním letákům, útočícím na současný vývoj z více než konzervativních pozic. To je stav, jímž jsme v dané chvíli velmi znepokojeni... Jsme připraveni mu čelit. Jsme přesvědčeni, že mravnost a etika se v dané chvíli stávají politickou silou..."

Obranou manifestu byl i dopis zasláný Alexandru Dubčekovi základní organizací KSČ oddělení kultury ústředního výboru strany.

28. – 30. 6. – V televizním vystoupení Alexandr Dubček žádal občany, aby nenarušovali jednotný postup v uskutečňování reformy, znovu se distancoval od deformací bývalého režimu. Aktuální diskuse **O čem se hovoří** se účastnili František Kriegel, Jiří Hanzelka, akademik Otto Wichterle. Motto diskuse: od května se mobilizují konzervativní síly, hrozí zbraněmi, v manifestu Dva tisíce slov napadají hlavně pasáže týkající se odchodu lidí, kteří zneužívali svou moc. Pořádek není výzva k nezákonnosti. – Na mimořádných okresních konferencích KSČ delegáti podporovali reformní politický trend.

30. 6. – Ministerstvo národní obrany oznámilo, že cvičení vojsk Varšavské smlouvy skončilo a jednotky se stahují z Československa. Jejich odchod se však protahoval celý červenec.

Konec prvního a začátek druhého pololetí 1968 akcelerovalo za přítomnosti kamer vzrušení občanské společnosti podpisovými akcemi na podporu Dvou tisíc slov, proti přítomnosti vojsk velitelstvo-štábního cvičení, která měla opustit republiku do konce června, ale teprve v průběhu července se pomalu začala stahovat za naše hranice. – Klub angažovaných nestraníků měl již pobočky napříč českou zemí

a začal vydávat časopis Nestraník; do Klubu politických vězňů K 231 se přihlásilo cca osmdesát tisíc občanů; ve sto deseti základních organizacích v Čechách a na Slovensku usilovala Federace lokomotivních čet o nezávislost na Ústřední radě odborů, kde rovněž sílily tendence o autonomním rozhodování. – Předsednictvo ÚV KSČ trvalo na právu vlastního vnitropolitického vývoje Československa při dodržování mezinárodních závazků.

Dle průzkumu Ústavu pro výzkum veřejného mínění čtyři pětiny občanů považovaly média za svoje mluvčí. V televizi diváci čekali i na druhé, noční Televizní noviny. V televizním vysílání nelze zalistovat jako v tisku, zaznamenat všechna vystoupení politiků, odborníků různých profesí v diskusních cyklech či v Televizních novinách. Na výčitky, že nedostávají slovo oponenti, konzervativní politici, odpověděl v rozhovoru s Kamilem Wintrem v Televizních novinách Jiří Pelikán – vystoupení na obrazovce odmítají. Recenzenti a kritici hodnotili pohotovost v zařazování zpráv i úroveň televizních zpravodajů, kteří pouze zprávy nereprodukuje, ale – jak napsal Milan Schulz v Literárních listech – „vyrůstli v osobnosti s názorem a se schopností předat ho jasnou a stručnou formulací“.

1. 7. – Pod titulem **Otázky** připravilo ostravské studio setkání s prvním rektorem Palackého univerzity v Olomouci, s umlouvaným profesorem J. L. Fischerem. „Pondělní Otázky nejsou jen demonstrací tvrdě postiženého osudu významného intelektuála, ale argumentující rozpravou o deformaci školství,“ usoudil v recenzi pro Rudé právo Jiří Pittermann. – Mimořádně, mimo program, byl v těchto dnech vysílán pořad o ilegálně rozšiřovaných letáčkách **Jméno dělnické třídy**.

3. 7. – Na shromáždění sovětsko-maďarského přátelství v Moskvě Leonid Brežněv v projevu zdůraznil, že „...nám nemohou být a nikdy nebudou lhostejné osudy socialismu v jiných zemích“.

5. – 7. 7. – V článku v Rudém právu označil Josef Smrkovský Dva tisíce slov za politický romantismus. – Na mimořádných krajských konferencích KSČ delegáti podporovali demokratizační proces, volili delegáty na mimořádný XIV. sjezd KSČ. Ve Frýdku-Místku odmítli delegovat konzervativního člena předsednictva ÚV KSČ Drahomíra Koldera. – Předsednictvo strany obdrželo kritický dopis k našemu vnitropolitickému vývoji z Moskvy a vzápětí rovněž z Varšavy, Sofie, z Berlína a z Budapešti s návrhem společné schůzky k projednání naší vnitropolitické situace. – Dle vzpomínek Jiřího Svejkovského na pražské městské konferenci strany řekl Josef Smrkovský (parafrázováno), že dopisy není třeba dramatizovat; trváme na přátelství se Sovětským svazem a dalšími socialistickými zeměmi. Předpokladem přátelství je ovšem suverenity našeho státu.

11. 7. – Moskevská Pravda označila Dva tisíce slov za útok proti socialismu v ČSSR.

12. 7. – Na mimořádném zasedání ÚV KSČ byla účast na schůzce s „bratrskými zeměmi“ odmítnuta s požadavkem dvoustranného jednání. – Na květnovou polemiku Kam spějeme? dostala televize 430 ano-

nymních a 1730 podepsaných ohlasů – jedním z nich byl dopis od závodního výboru ROH podniku Meopta Hynčice, kam přijeli na další **Kam spějeme?** o funkci televize ve svobodných podmínkách publicisté Jiří Kantůrek, Arnošt Frydrych, Vladimír Tosek, Helena Pecharová, režisér Jiří Stehlík. „Hlavní hodnotu vidím ve vystoupení továrních zaměstnanců... Zejména, když se v pořadu bude pokračovat v různých sociálních prostředích,“ psal Jiří Lederer v Zemědělských novinách. A recenzent pod značkou -sav- napsal v Rovnosti: „...pořad je nejlepším argumentem proti konzervativcům, kteří se stále ohánějí dělnickou třídou. Zde se mohli přesvědčit, co si skutečně dělnická třída myslí.“

Kromě nových pořadů byly v televizi pravidelně zařazovány na horce aktuální témata za velkého zájmu auditoria rozhovory, komentáře, diskuse, publicistické seriály předešlých měsíců: **Mezi námi, O čem se hovoří, Věc veřejná, Mínění proti mínění**, cyklus **Obžalovaný je lhostejnost, Soudy, Tvář v tvář** ...; vzrušující kronikou dní byly rozhovory Vladimíra Škutiny s Janem Werichem **Co tomu říkáte, pane Werichu?** – Ve večerním programu měli hlavní slovo zpravodajové a publicisté.

14. – 15. 7. – Ve Varšavě se sešli představitelé pěti „bratrských“ států. Závěrečné komuniké obsahovalo požadavky zasáhnout proti narušování vedoucích úloh strany, proti svobodě médií a varování „že bratrské strany vystoupí buď po první výzvě československých soudruhů, nebo v případě, že bude zřejmé, že situace vyžaduje takové vystoupení...“ Generál Václav Prchlík, vedoucí 8. oddělení ÚV KSČ, na tiskové konferenci kritizoval pomalý odsun vojsk z našeho území, hovořil o nezbytnosti naší vlastní vojenské doktríny, o rovnoprávnosti všech členů Varšavské smlouvy a o nutnosti její revize. Vrchní velitel vojsk Varšavské smlouvy I. I. Jakubovskij následně protestoval a požadoval vyvození důsledků.

17. 7. – Východoněmecký tisk označil vývoj v ČSSR jako akci západoněmecké tajné služby.

18. 7. – Rudé právo uveřejnilo varšavské komuniké i Stanovisko ÚV KSČ, v němž kritiku odmítlo, neboť „řešení vnitřních problémů je nezadatelným právem každé země a jejího lidu“. Televize nechyběla na mítincích a shromážděních, na nichž občané Stanovisko podporovali.

19. 7. – Moskevská Pravda publikovala dezinformaci o nálezů tajného skladu amerických zbraní blízko hranic s Německou spolkovou republikou. – Vyšlo zvláštní číslo Literárních listů, orámované hesly „Jsme dospělí a svéprávní, nepotřebujeme nápo- vědu, nemáme se za co omlouvat, své problémy si vyřešíme sami, jen svobodní občané jsou hodni socialismu“. Celé číslo obsahovalo k diktátu Moskvy a jejich satelitů odmítavé postoje jednotlivců, kolektivů i tvůrčích svazů, sdružených v koordinačním výboru.

20. 7. – Politické byro ÚV KSSS vyzvalo ÚV KSČ k dvoustrannému jednání. – Na Balatonu se sešel Vasil Bilák s tajemníkem KS Ukrajiny Pjotrem Šelestem k instrukcím, jak požádat o pomoc proti údajné kontrarevoluci.

21. 7. – Ústřední výbor KSČ bezprecedentně odmítl dvoustranné jednání na sovětském území. Další den byla schůzka stanovena na 29. července v Čierne nad Tisou. – Televize vysílala další díl pořadu **Co tomu říkáte, pane Werichu?** Vyjímám alespoň útržky: „...Podívejte se, kdyby nic jiného, tak máme vládu, za kterou stojí zdrcující většina. Vládu, která mluví naším jazykem. Vládu, ve které jsou stateční lidé, ne že bysme jim to věřili, ale oni už to dokázali, a my už jsme je slyšeli mluvit. A my už jsme je viděli jednat... klid, rozvaha a neztratit glanc. A když my všichni budeme mít klid a rozvahu a neztratíme glanc, tak ta naše vláda taky neztratí glanc.“

23. – 25. 7. – Pro velký ohlas diváků reprizovala ČST komentáře Oty Šika, zařazené v první polovině července mimo avizovaný program, **Fakta I, II, III** – o stavu a výhledech naší ekonomiky: **Jak stavíme, Jak vyrábíme, Jak žijeme.** – **Místo mezi lidmi** s podtitulkem **...neboť jejich je království toto** bylo součástí reportážní trilogie režiséra Jiřího Dandy (scénář spolu s Jiřím Škubou) o názorech mladých lidí do třiceti let – jak se chtějí podílet na životě země, která jim patří a o níž budou rozhodovat. Pořad nechybí v tiskovině sovětských žurnalistů K událostem v Československu (dle obalu tzv. Bílá kniha) mezi mnoha citacemi z tisku v kapitole Revize základních principů marxismu-leninismu – Ideologická příprava kontrarevoluce. – V Moskvě probíhala jednání o přípravě akce Dunaj, tj. vojenské intervence do ČSSR. – Inturist odvolal kolektivní zájezdy do Československa. – Na podporu jednání v Čierne vyšlo v tisku Poselství občanů předsednictvu ÚV KSČ, koncipované Pavlem Kohoutem. Vyjímám: „*Jednejte, vysvětlujte, ale jednotně a bez ústupků obhajujte cestu, na kterou jsme vyšli a ze které žijí ne-sejdeme... Myslíme na vás, myslíte na nás! Píšíte*

za nás osudovou stránku dějin Československa. Napíšte ji s rozvahou, ale především s odvahou. Ztratit tuto jedinečnou šanci by bylo na naše neštěstí a vaše hanba. Věříme vám!“

26. 7. – Celorepubliková podpisová akce pod Poselstvím se stala celostátním referendem s heslem: „Socialismus, spojenectví, suverenita, svoboda“ s důrazem na poslední dva pojmy. Pavel Kohout a Jiří Hanzelka přečetli Poselství v televizi a před kamerami předali Alexandru Dubčekovi podpisové archy. Výrazem hnutí za suverenitu státu bylo 85 509 podpisů jen za první dva dny, celkově pak jejich počet dosáhl milionu. – Dle paměti Jiřího Svejkovského tajemník ÚV KSČ Čestmír Císař informoval novináře o přípravě jednání v Čierne nad Tisou. Oznámil, že jako vstřícné gesto pro Moskvu byl na jejich žádost odvolán generál Prchlík, který žádal naši vlastní vojenskou doktrínu, revizi Varšavské smlouvy. Předsednictvo ÚV KSČ zrušilo jím vedené oddělení strany a generál Prchlík se vrátil do armády.

27. – 28. 7. – Večer před odletem naší delegace do Čierne natočil Jiří Svejkovský v budově Národního shromáždění proslov Josefa Smrkovského, který se netajil složitostí jednání, ani odhodláním Alexandra Dubčeka a jeho spojenců trvat na vlastním konceptu socialismu, a vystoupení zakončil: „Myslíme na vás, myslíte na nás.“

29. 7. – Na železniční stanici v Čierne nad Tisou byla jednání představitelů ÚV KSSS a ÚV KSČ zahájena. Sověti se na noc vždy přesouvali na své území. Přilehlá oblast byla uzavřena, místo jednání mělo být na žádost sovětské strany přísně utajeno. Ale zpravodajové ČST se do Čierne dostali a skryti za oknem v nádražní budově příjezd delegací natočili – porušení informačního embarga vyvolalo ostrý protest Sovětů. – Manévry sovětské armády byly ze

západu SSSR rozšířeny na území Polska a NDR.

30. 7. – Moskevská Pravda uveřejnila dopis 99 pracovníků pražského závodu Praga sovětskému lidu, v němž signatáři deklarovali věrnost Sovětskému svazu a souhlas se setrváním sovětských jednotek v ČSSR. Dopis vyvolal masivní protesty naší veřejnosti. – V televizi byla napjatá situace hlavním tématem **Televizních novin a diskusí Mezi námi a O čem se hovoří.**

31. 7. – Ulice a náměstí se měnily v Hyde parky, jednání v Čierne se protahovalo. Sovětská strana opakovala ultimativní požadavky – na základě stanovisek vedoucích orgánů ČSSR a podrobných citací z médií trvala na tom, že v ČSSR probíhá návrat ke kapitalismu, kontrarevoluce, byla hluchá k argumentům o vlastním vývoji při plnění mezinárodních závazků, k obhajobě reformního procesu Dubčekem, Smrkovským, Černíkem aj. – Bezvýhodné jednání bylo uzavřeno ústupkem naší delegace – dohodou o původně odmítnutém setkání představitelů šesti států Varšavské smlouvy 3. srpna v Bratislavě.

Jarmila Cysařová

Prameny:

Osobní archiv a předešlé studie autorky, Týdeník Čs. televize, vzpomínky redaktora Jiřího Svejkovského, reakce na program ČST v dobovém tisku, Kalendárium v publikaci Proměny Pražského jara-sborník, v nakladatelství Doplněk vydal ÚSD AV ČR 1993, Jiří Hoppe: Pražské jaro v médiích – výběr z dobové publicistiky, Doplněk-ÚSD AV ČR 2004, Havlíček, Dušan: Jaro na krku, Doplněk-Brno 1998, Lidové noviny, Rok šedesátý osmý v usneseníh a dokumentech ÚV KSČ, Svoboda Praha 1969, Sběrka zákonů 1968.

V roce osmiček je osmašedesátý první významný, kdy již vysílala ČST. Redakce Synchronu i autorka přivítají případné doplnění pokusu o kalendárium, zaměřené ve stroze znamenáných dobových kontextech onoho roku na ČST a FITES; v dalším čísle našeho časopisu budeme pokračovat srpnem – říjnem 1968.

Slouží či neslouží ČT stoprocentně?

21. dubna 2008 jsme elektronickou i normální poštou poslali na několik adres dopis tohoto znění:

Vážený pane kolego, vážená paní kolegyně,

výkonný výbor rozhodl o zahájení veřejné diskuse na stránkách Synchronu o České televizi, která by měla pomoci jejímu dalšímu pozitivnímu rozvoji. Impulsem byla mj. iniciativa mediální komise Senátu PČR, která navrhuje zásadní strukturální změnu veřejnoprávních médií – viz článek, který otiskly LN v pátek 18. dubna a který připojujeme.

Uvítáme, jestliže do této diskuse přispějete také. Nabízíme několik otázek, které Vás mohou inspirovat k zamyšlení, ale samozřejmě netrváme na tom, abyste na ně reagoval(a), spíš by to měla být úvaha vyplývající z Vašich zkušeností s touto institucí.

- 1) Je současný model ČT vyhovující?
- 2) Je ČT reformovatelná?
- 3) Jaká je úroveň komunikace představitelů ČT (dramaturgů, producentů, managementu) s externími tvůrci, případně organizacemi (APA, ARAS, DILIA apod.)
- 4) Je třeba něco změnit a co? A jak?
- 5) Jaké máte pozitivní zkušenosti?
- 6) Jaké máte negativní zkušenosti?

Váš příspěvek by neměl být moc dlouhý, v rozsahu cca 20 – 30 řádků. Nepochybujeme o tom, že jej napíšete věcně a s espritem a přiložíte i svoji fotku. Příspěvek očekáváme do 5. května, Synchron č. 3 vyjde 6. června. Tímto tématem se ale hodláme zabývat i v čísle čtvrtém, které vyjde v polovině srpna, takže pokud to časově nezvládnete, dostanete prostor později. Debata by měla vrcholit na Čtvrtletníku v pondělí 15. září 2008.

Těšíme se na hezkou a příjemnou spolupráci!

Příloha: LN 18. dubna: ČT neslouží stoprocentně

Nyní očekáváme, že na základě zde otištěných odpovědí přidají své názory i další členové i nečlenové Fitesu. Věříme, že reagovat budou zejména i někteří členové vedení ČT a šéfproducenti a šéfdramaturgové.

ČT neslouží stoprocentně

„Veřejnoprávní obsah může vznikat kdekoli,“ míní Jiří Oberfalzer z ODS, předseda senátní mediální komise. Poslanecké sněmovně teď horní komora parlamentu vrací návrh zákona, jímž by Česka televize a rozhlas přišly o stamiliony korun z poplatků.

Chcete, aby podnikatelé hradili poplatek už jen za jeden svůj televizor či rádio, ne za všechny jako dosud. ČT a ČRo tvrdí, že jen příští rok by tím přišly o půl miliardy. Počítali jste to také?

Vyšla nám mnohem menší čísla. Jestliže u rozhlasu to bylo 250 milionů korun a u ČT 290 milionů, je to samozřejmě zásah do jejich rozpočtu, ale na druhou stranu důkaz, že zde nesmyslně zatěžujeme podnikatelský sektor velkými částkami. Změna ze dne na den by byla neseriózní, navrhli jsme proto odklad účinnosti na začátek příštího roku s tím, že se to ještě přehodnotí.

Myslíte třeba návrh lidoveckého senátora Adolfa Jílka zvýšit rozhlasový poplatek ze 45 na 52 korun?

Ukázalo se, že počet rádií u autodopravců je mnohem vyšší než počet televizí u firem. Dopad na rozpočet České televize, který je zhruba šestmiliardový, by tak byl relativně mnohem menší než u Českého rozhlasu, který má dvě miliardy. Zvýšením rozhlasového poplatku se to mělo kompenzovat.

To ale nakonec neprošlo.

V každém případě to bylo užitečné cvičení, protože jsme si sáhli na některá zajímavá fakta. Samozřejmě kdyby se snižovaly příjmy z poplatků, je zároveň nutné revidovat rozsah veřejné služby. Zřejmě by musela být nějak redukována. Rozumím, že rozhlas rekonstruuje své sídlo a peníze potřebuje, ale vše by se dalo do konce roku doladit. Nicméně jsem skeptik, myslím, že sněmovna naše řešení nepřijme.

Jak byste to chtěl „doladit“?

Tato vzrušená legislativní epizoda ukázala několik věcí. Mimo jiné, že financování médií veřejné služby není dostatečně stabilní. Jsou početné skupiny zákonodárců, kteří se domnívají, že peněz tam jde mnoho a kontrola nad plněním úkolů veřejné služby je chabá. Kladu si pak otázku, zda zejména v případě ČT je veřejná služba definována dostatečně přesně, jestli veřejná kontrola prostřednictvím rad

postihuje to hlavní, to jest kvalitu a skutečný smysl veřejné služby.

Jak si odpovídáte?

Že ne. Rada do programu zasahovat nemůže, hodnotí finance a de facto je to neefektivní. ČT nevyužívá svého času a prostoru stoprocentně k poskytování veřejné služby a produkuje formáty, které by obstály na komerčních stanicích, a je zbytečné, aby si je lidé platili.

Veliký otazník mám nad kanálem ČT4 Sport, to z hlediska veřejné služby není nezbytnost. Vede mě to k hluboké revizi toho, jak by měla veřejná služba vypadat, a v zásadě se rodí představa – nejenom v mé hlavě, ale dokonce i v odborných kruzích, jako je Český filmový a televizní svaz (FITES), Asociace režisérů a scenáristů (ARAS) a podobně – že by se veřejná služba lépe popsala, reálně zadala a ve výběrovém řízení by se vybraly formáty a dodavatelé obsahu, kteří by nejlépe naplňovali cíl. ČT nebo multiplex veřejné služby by byl vlastně pracovištěm, které by z těchto programů dramaturgicky sestavovalo celodenní tok a staralo by se o jeho vysílání. Zpravodajství a publicistika se takto dělat nedají, zůstaly by jako dosud. Řekl bych, že přeskočila jiskra a ukázalo se, že nespokojenost se současným stavem doutnala na mnoha místech. Tato epizodika asi skončí, ale co způsobila, za to jsem rád.

Stálo za to touto „epizodkou“ odstartovat debatu stylem, že náhle vezmete televizi a rozhlasu podstatnou část jejich peněz?

Nebyl rozhodně záměr udělat to šokujícím způsobem. I kdyby to bylo schváleno, do konce roku to lze korigovat. Zastával bych se korekce na straně Českého rozhlasu. Tam nevidím plýtvání časem, rozhlas dostal ze zákona povinnost obstarat regionální stanice, celoplošné, myslím, mají vyprofilovaný veřejnoprávní charakter. U ČT bych se nad tím zamyslel.

Myslíte, že by to Česká televize zvládla jen efektivnějším využitím peněz?

Je to otázka náplně. Zákon stanovuje ČT čtyři kanály, nestanovuje ale, jaké by měly být.

Je tak výrazná revize, o níž mluvíte, v základní linii mediální politiky ODS či koaliční vlády?

Ne, zásadně to nelze brát jako koaliční či stranickou politiku. Obecně řečeno, ODS není příznivcem velkých daní, a poplatek je jakousi mediální daní. Snižování příjmů by v principu, myslím, nevedlo, ale chce to zevrubnější diskusi.

Ono jako by bylo automaticky definováno, že domy, které má Česká televize a rozhlas, produkují samy od sebe, ze své podstaty, veřejnoprávní produkty. To tak přece není, obsah je nebo není veřejnoprávní a může vznikat kdekoli. Monopol na službu se nepotvrzuje. Všimněte si, že na komerčních stanicích vznikaly takové formáty jako investigativní reportáže nebo kritické aktuální magazíny dříve než v ČT. Jde o to, aby se definovala hranice. Komerční stanice ať si dělají, co chtějí, ty budou sledovat diváckou atraktivitu, ale ČT se některé pořady, třeba s paní Bubílkovou či paní Jílkovou, vysloveně nepovedly a jako by se vezly na vlně estrádních politicko-zábavných programů. Pomohla by dobrá definice předem, kontrola a schválení formátu širokou radou, sestavenou z profesních kruhů a institucí. Ne tak obecně, jak je to v zákoně nyní.

Širší poradní orgán by popřel dosavadní autonomii vedení České televize. Tak to má být?

Položme si otázku, zda má být úzký management, který bude za celý národ rozhodovat, co je a co není veřejnoprávní, přičemž národ je odsouzen to financovat, aniž by mohl rozhodovat co. Nově by tvůrčí činnost byla outsourcována, byla by dostupná jakékoli soukromé produkční skupině či komerční televizi, klidně. Skladba pořadů by byla věcí dramaturgů s tím, že obsah by byl předem stanoven. Zrodilo by to větší soutěž, dalo by to rovnější šance tvůrcům a ve výsledku by na tom vydělal divák. Dostával by lepší obsah. A myslím, že i levněji.

Lidové noviny: Ondřej Aust, 18. dubna 2008, strana 16

Celý rozhovor naleznete na www.lidovky.cz/media a je dostupný i na webu Fitesu.

Další názory

Především děkuji výkonnému výboru za nápad zahájit diskusi o stavu ČT. Řekl bych, že už to viselo ve vzduchu, v ČT se musí něco změnit, aby se stala uznávaným a nespochybnitelným veřejnoprávním médiem. Bude-li naše diskuse kvalitní a podnětná, mohla by možná vykročit z odborného SYNCHRONU i na širší veřejné fórum.

A teď už k věci: souhlasím se senátorem Oberfalzerem, že ČT zcela neplní veřejnoprávní funkci a mnohdy programově stírá rozlišení od privátních televizí. Senátor uvádí příklady a já se připojuji. Kdo přitáhl do

ČT z propadlišť Novy obskurní pořad Bubílkové i s tím komparsním publikem a smíchem na povel, ten by se měl veřejně kát. Bulvár často zaplenuje i zpravodajství. Rozhovory s rozvedenými, často hysterickými dámmi, bojujícími s bývalými partnery přes média, opravdu nepatří mezi hlavní zprávy. Tyhle případy, přejeté psy a roztomilá zvířátka na závěr, opravdu přenechme Nově. Bulvár se často vkrádá i do 13. komnat různých těch osudů hvězd i s lacinými cingrlátky zpracování.

Abych nebyl považován za škarohlída s nedostatkem smyslu pro humor,

uvádím i kladný případ – Všechnopárty. Karel Šíp vyrostl v ČT z estrádního baviče v chytrou, pohotovou a vtipnou osobnost, která je v životní formě, umí humor těžit přímo před námi z okamžité improvizací situace... a zajiskření v rozhovoru dokáže proměnit v pointu.

Ale tyto příklady jsou jen jednotlivostmi, první a hlavní problém je ve vedení. Vrchní velitel ČT musí být bezpodmínečně charismatická, výstředně profesionální a zejména inspirativní Osobnost. Všichni ji vlastně známe, na Kavčích horách si o ní štěbetají i vrabci, jen porozumět ptačí řeči. Je to Ivo Mathé. Když z ČT odešel, šlo to s ní cugrunt. Televizní rada, senátorská komise i ostatní instituce, co do toho mohou mluvit, by ho měly přemluvit, pověřit vedením a dát mu volnou ruku k výběru spolupracovníků. Do roka a do dne už bychom viděli první dobré výsledky. O to bych se skoro vsadil.

Druhý problém v ČT vidím v dramaturgii. Ne že by tam nebyli i výborní dramaturgové, ale jako celek působí kompanie unaveně, mdle a ospale. Chtělo by to trochu rozčeřit hladinu. Zase příklad: Jan Kraus je jedinečný a také v životní kondici. Dramaturgie mu však v poslední době přihrává čím dál víc hihňající slečny, které se ne a ne uvolnit. Je to plýtvání Krausovým talentem a to by například Mathé nikdy nedovolil.

Ale, ale ...málem jsem překročil předepsaných 30 řádek. Už končím.

Vladimír Branislav, bývalý redaktor, reportér a scenárista ČT

Se zájmem sleduji, co se nyní děje v ČT, její vedení se rozhodlo pro zvláštní pokus, motivovat **hněvem** k lepším výsledkům!

Naštvané a nedobře placené tvůrce bez důstojné smlouvy k lepší autorské činnosti, (chtěl jsem napsat práci, ale mezi prací a občasnou pracovní příležitostí je stejný rozdíl jako mezi kopáním a zakopnutím ...)

Přehlíženou, neinformovanou dramaturgii, která nemá možnost od začátku roku nasmlouvat látky, k zanícené tvorbě.

– Omrzelého diváka, na jehož ovládači patří tlačítko s ČT k těm nejméně osahaným, k větší sledovanosti.

– Ignorované profesní asociace k pochopení pro úspory právě na jejich členech. (Běžte si koupit sekačku a zkuste v prodejně říct, že poslední třetinu ceny jim pošlete, až vám doroste tráva a vy tu sekačku začnete užívat! Vždyť v ČT to se scénáři chtějí dělat stejně! A zkuste se přiznat, že jste ještě nezaseli...!) Tento pokus dopadne dobře – povede do slepé uličky! Buďme zavázání současným renomovaným manažerům ČT, že vzali na sebe těžký údel jí projít. Jejich následníci to budou mít už o tento útočný experiment lehčí. Veřejnoprávní prostor totiž není dobyté území s milionem zajatců- většinou se víc diváků na ČT nedívá.

Miroslav Adamec, ARAS

Nevím bude-li vás zajímat můj názor. Myslím, že největším problémem je to, že ČT není veřejnoprávním médiem, ale médiem parlamentním. A protože hoši z parlamentu si tuto možnost ovlivňovat ČT vztít nedají, je naděje na nějaké zásadní zreformování této instituce nulová.

Mikoláš Chadima

K článku v Lidových novinách (18. IV. 08 – str. 16): K odstavci 5, – Rada by měla zasahovat do celé činnosti ČT. Hodnocení financí spočívá v tom, že dává odměny panu řediteli za to, jak tu televizi skvěle řídí. (Kdysi jí vadilo, že ředitel Chmélíček vytvořil poradní sbor, ve kterém byly zastoupeny umělecké organizace, významné osobnosti, tvůrci atd., aby posuzovali a doporučovali co, kdy, s kým, proč a zač. Je to v některých kulturních zemích obvyklé.) S tím souvisí i poslední věta v předposledním odstavci zmíněného článku.)

K otázkám v dopisu Fitesu :

1) Jak pro koho.

2) Ano.

3) Problematická. Jak známo, vše závisí především na osobních kontaktech a u některých představitelů ČT je zřejmé, že o to nestojí.

Vždy a všude se dá něco zménit, ale je zapotřebí k tomu mít chuť, někdy

i odvahu či drzost. Pamětníci potvrdí, že realizace pořadů byla převážně na bedrech dramaturgů a ČST a poté i ČT, měla mezi nimi výrazné a tvůrčí osobnosti, které jí mnohé instituce (ba i zahraniční) záviděly. Vždyť jsme v nejrůznějších mezinárodních soutěžích získávali mnohá ocenění – například ze soutěže zábavných pořadů jsme téměř každý rok vozili některou ze Zlatých růží a byli jsme nejúspěšnějším účastníkem. Dnes tam ani nemáme co poslat.

S tím souvisí i to, že někteří dramaturgové zásobují svými výtvary ČT a externí autoři nemají moc velkou šanci (pokud tam nemají hodně dobrého přítele). Ale kdysi platilo, že dramaturg může pro svou redakci psát jen občas a se souhlasem svého šéfredaktora. Tato profese byla kdysi hodnocena (nejen u nás) sloganem: Za dobrý pořad může dramaturg, za špatný režisér.

5, 6) Zkušeností mám poměrně hodně, ale to je na více stránek, než FITES požaduje. A jak známo, někteří pracovníci (nejen v ČT) říkají: Každý, komu je přes padesát, ten už nás nezajímá.

A malá glosa mimo otázky stanovené FITESem: hlasatelky (a všichni, kdo jsou připuštěni k mikrofonu) by se měly naučit „dýchat na mikrofon“. Není přece přijatelné, aby zpravodajství začínalo hlubokým, dlouhým a velmi hlasitým nadechnutím hlasatelky. Jsou samozřejmě výjimky, které dýchat umějí (Marcela Augustová a několik málo dalších). A je zajímavé, že pánové to zvládají lépe, než jejich kolegyně. A s tím souvisí i perfektní ovládnutí rodného jazyka – přivlastňovací zájmena, skloňování atd. Ale jak jsem slyšel, už se v ČT připravují kurzy ortoepie a gramatiky, takže náprava je za dvěhmi.

Lze jen přát sobě i ČT, aby dobře sloužila veřejnosti. Bez ohledu na sledování sledovanosti.

Václav Čapek

Je současný model ČT vyhovující?

Příliš nerozumím tomu slovu „model“. Domnívám se, že Česká televize v posledních letech ztrácí výraz a společenskou roli. Z hlediska dokumentaristy vlastně nabízím své náměty tak trochu naslepo. Netuším ani směřování dramaturgie v tomto žánru, ani zpětnou vazbu již odvysílaných snímků. Vnímám daleko menší komunikaci mezi managementem ČT a tvůrci než kdy dříve.

Domnívám se, že Česká televize se jakoby vytrácí z veřejného prostoru. Plní pochopitelně své statutární povinnosti, její finanční výsledky jsou nejspíše přijatelné pro Radu ČT i politické struktury, které mají dominantní vliv na její vývoj. Naprosto však chybí konstruktivní veřejná diskuse o jejím kulturním a společenském významu. ČT strašně pomalu reaguje na aktuální společenská dění a velmi opatrně projevuje názorové postoje tam, kde je projevovala může a kde by především měla. Často se hovoří o tom, že se naše veřejnoprávní televize komercializuje. To asi není správný obrat, protože výsledkem není žádný komerční zisk. Spíše z jakési bezradnosti soupeří s komerčními televizemi v žánrech a tvarech, kde podle mého názoru vůbec nemá důvod odbíhat k soutěžení. Ta veřejnoprávní tvář je celkem dána, a ČT místo aby ji přejala za něco výlučného a osobitého, tak jakoby se za ni stydí.

Je ČT reformovatelná?

Já se domnívám, že je, jen by někdo musel s patřičnou vahou vyjádřit, kam by vlastně měla směřovat a co jsou její priority krátkodobé a déledobější. V tomto vyjádření by ovšem musel být skutečně tvůrčí obsah, a ne stále omílané obecné fráze.

Jaká je úroveň komunikace představitelů ČT (dramaturgů, producentů, managementu) s externími tvůrci, případně organizacemi (APA, ARAS, DILIA apod.)

Komunikace s autory je individuální. Komunikace s asociacemi je podle mého názoru dosti neproduktivní. Ze zkušenosti z jednání s APA bych mohl uvést celou řadu příkladů, kdy televizní management hájí často neodůvodnitelné postoje v různých praktických otázkách konkrétních koprodukčních vztahů. Mnohé z těchto neměnných postojů hodně oslabují dynamiku spolupráce. Smluvní řízení, které ještě před několika lety probíhalo v relaci týdnů, jsou dnes odsouzena k úmornému projednávání na mnoho měsíců. Podpisová

kolečka naznačují složitost byrokratické struktury a alibismus uvnitř instituce.
Je třeba něco změnit a co? A jak?

Příliš široká otázka. Snad pro začátek bych považoval za magické slovo decentralizaci... Odvahu delegovat dílčí tvůrčí proces na kompetentní pověřené osoby, nezátížené panickým strachem z reakcí úřednického molochu po každém elementárním rozhodnutí.

Jaké máte pozitivní zkušenosti?

Je pravda, že když se věci dostanou už do apokalyptického střetu nejrůznějších nařízení a strukturálních protivenství, tak se jednáním na vyšších úrovních zpravidla naleznou řešení. Jen je škoda, že to tak často těchto výšin musí dojít... Dobře se mi spolupracuje s ostravským studiem. Tam je stále komunikace mezi tvůrčím záměrem a výrobními postupy taková kratší ... snad úměrně délce chodeb budov. Pravdou ovšem je, že zde stále tak nějak platí konkrétní občanské jméno vedle funkčního zařazení. V Praze se více jedná se strukturami.

Jaké máte negativní zkušenosti?
Viz lexikon tragikomických historek poutníka po Horách Kavčích, jenž napíši v rámci celoživotních pamětí, pokud do té doby celkově nezdebilním z lavinového nárůstu nepochopitelných souvětí v koprodukčních smlouvách.

Pavel Štingl

1) Neení.

2) Kreativními a humanitně zaměřenými osobnostmi není

ČT reformovatelná. Chut po Moci TV byrokracie a právní bezmocnost závislých kreativních profesí nevytváří potřebnou rovnováhu k dialogu. Externisté jsou stále více

tlačení do role „výprosníků“, tedy těch, kteří nemají žádná práva. Reforma systému může přijít **pouze shora.**

3) Moje osobní zkušenost je mezní – dostal jsem se do role šikanovaného autora. A jelikož jsem členem Rady ARAS, vím, jak je těžké soustředit věcnou pozornost v komunikaci na jeden případ, když jich je kolem desítky. V dané situaci je tedy možné soustředit se pouze na komunikaci o „globálních“ problémech. Ukazuje se tedy, že stávající duch komunikace v ČT již dávno devalvoval normy partner-

ského jednání, zničil „optiku individuální“ zkušenosti a nahradil ji pseudo normotvornými hledisky. Tato virtuální normotvornost úspěšně zamezuje smysluplné komunikaci.

4) To není na stručnou odpověď. Je třeba vyměnit z větší části management ČT, změnit pravidla výběru do Rady ČT, nastolit právní prostředí a poté partnerskou atmosféru ve vztazích ze všemi vně ČT. Obávám se, že morální ochablost v našem tzv. „profesionálním“ prostředí nedokáže k situaci zformovat dostatečně silnou problémy komentující sílu.

5, 6) Promínete mi, pokud po výše uvedeném poznamenám, že otázky jsou irrelevantní. Já bych je pro sebe opravil na: „Zůstal jste v myšlení pozitivní nebo jste již náchylný a priori k negativním postojům?“ – Zásadně oceňuji všechny duchovní impulsy, které ze vztahů k veřejnoprávnímu médiu pro mě vyplynuly. Kontext, který problémy vytvořily, mi dává materiál pro analýzu a studium společnosti, v níž žiji a pracuji. Osobní a prožitá zkušenost je z tohoto hlediska cenná. Smysl je tudíž jasně oddělený od cíle. A to je pozitivní.

Vytvořil Petr Kaňka. Autor je režisér a vysokoškolský pedagog

Aktuálně – diskuse o radaru

(převzato z novoročního (2008) internetového vydání časopisu Tvář)

Pokud jsem něco nepřehlédl, pak v diskusi o americkém návrhu umístit radar – součást amerického systému protiraketové obrany – na českém území chybí celá jedna podstatná rovina a souvislost tématu.

Zatím se tato diskuse vede jenom na politické a populistické rovině. Vláda i protivníci radaru se snaží přesvědčit občany o své pravdě.

I v politické rovině má pravdu vláda. Česká republika již není ruskou kolonií. Po listopadu 1989 se stala svobodným a demokratickým státem. Svobodně navázala úzká spojení s ostatními demokraciemi a jejími strukturami, ve sféře bezpečnosti je to zejména NATO a její nejsilnější člen, Spojené státy. Je tudíž logicky namístě, že hodlá žádosti takového spojence vyhovět.

Protivníkem radaru ovšem je určitá část občanů z rozmanitých důvodů.

Jedním z těchto důvodů je prostá nevědomost o tom, že v moderní době je bezpečnost státu, vnitřní jako vnější, jednou ze dvou věcí, které se týkají všech občanů státu, ale jejich zabezpečení je povinností vlády a nakonec v její rozhodovací pravomoci. Tou druhou věcí je všeobecné vzdělání.

Budeme-li se držet jenom Evropy, platí to zhruba od počátků rozvoje industriální epochy.

Zejména rychlý růst průmyslu vyžadoval aspoň minimální (gramotnost), ale postupně stále náročnější vzdělání všech občanů. Pouhé soukromé či církevní školy vzdělání v takovém rozsahu nebyly schopny zajistit. Zrovna tak přestalo být možné soukromou cestou zajišťovat bezpečnost státu.

Navíc, obě oblasti, zejména ta bezpečnostní, neměly všeobecnou přízeň občanů. Obě se proto staly věcí vlád, jež ukládají občanům různé **povinnosti**. Od té doby tak existují různé soustavy povinného vzdělání a různé typy povinností občanů při zajištění bezpečnosti státu, například povinná vojenská služba nebo všeobecná branná povinnost.

Zhruba dvě století se již tedy vlády neptaly občanů, zda chtějí svým dětem poskytnout určitou povinnou míru vzdělání, dodnes se jich některé vlády neptají ani zda chtějí posílat své děti do státních základních škol. Připouštěly však, většinou jen jako výjimky, alternativní, například soukromé vzdělání dětí. Od stejné doby se také vlády neptaly občanů, zda a jak se chtějí podílet na bez-

pečnosti státu, například sloužit v armádě nebo jít do války, a rovněž připouštěly jen řídke výjimky, např. ze zdravotních důvodů.

V demokratických státech ovšem vlády získávají mandát k ukládání těchto a jiných povinností ve svobodných a všeobecných volbách, jsou součástí programů politických stran a vede se o nich diskuse, často ostře polemická. Po těchto diskusích a volbách je v obou těchto věcech již omezena pouze parlamentem a mezinárodními smluvními závazky.

Ve druhé polovině 20. století ovšem došlo k mnohým změnám jak ve školství, tak v oblasti bezpečnosti, po r. 1989 i v Česku. Školství je mnohem pestřejší, povinným zůstává jen určitý základní rozsah vzdělání. Povinná vojenská služba byla postupně nahrazena profesionální, tedy dobrovolnou armádou. Ani to však nezměnilo nic na tom, že všeobecné vzdělání a bezpečnost státu je prerogativem vlády.

Samozejmě je to dobře, když občané opatření, jaké vláda přijímá ve věci bezpečnosti státu, chápou i přijímají. A je tedy na místě, že vláda vede s občany diskusi a vysvětluje svůj záměr, ale občané by si měli být vědomi, že bez konečného rozhodnutí vlády zajistit bezpečnost státu nelze a že jí k tomu již mandát dali.

Nelze ovšem ponechat stranou, že v čele odpůrců radaru stojí komunisté a kryptokomunisté. Ti jsou z definice proti celému dnešnímu politickému a ekonomickému systému republiky. Jejich klasickou rolí bylo a zůstává, že když nemohou vládnout svým známým způsobem, tak aspoň škodí, a americký radar je pouze jedním z nových objektů jejich „třdní nenávisti“ nebo co to dnes nosí. „Děsí“ se z toho, že se na radar vláda nehodlá občanů zeptat referendem.

V té souvislosti je třeba poměrně značné části našich občanů, která se staví proti vybudování radaru, připomenout, že sedají na lep soudruhům, kteří se jich za své vlády nejen neptali, zda si přejí sovětské základny na svém území, ale neptali se jich vůbec nikdy na nic, a navíc všeobecně od začátku dělali, co jim přikázala Moskva. Rádi by si tento způsob vlády zopakovali.

Moskva, znovu metropole autokratického státu, hraje svou starou roli. Prezidentu Putinovi vadí, že radar má stát na území bývalé Varšavské smlouvy. Považuje nadále Česko za sféru svého vlivu. V té souvislosti je na místě také naděje, že radar není bezpečnostním opatřením výlučně proti Severní Koreji a Íránu.

Karel Štindl

Peníze – a jiná vznešená slova

Motto:

*dotace – poskytnutí finančních prostředků z veřejných rozpočtů bez přesného účelu použití
grant – finanční podpora přidělená grantovou komisí na určitý projekt*

(Slovník cizích slov pro nové století, nakl. Dialog 2003)

Šel jsem ondy po ránu na Mariánské náměstí projevít nesouhlas s grantovou politikou pražského magistrátu a solidaritu se všemi touto politikou postiženými.

Demonstrace to byla ostatně dost zvláštní, neboť se ukázalo, že všichni, jak tam jsme, jsme ve skutečnosti hosty povoleného shromáždění Občanského sdružení Za nový život (pokud jsem si název správně nezapamatoval, velmi se omlouvám), takže krom jiného tam (za obecné a vlastně nezasloužené nepozornosti shromážděných) promluvil i několik pánů z onoho sdružení, vesměs ve prospěch důchodců a proti asociálnosti příslušného magistrátního radního. Dále pak kromě nás, demonstrujících nesouhlas, přišli i zástupci divadelního podnikatelstva, kteří svůj souhlas projeví stolem, pohostinně nabízejícím chléb a víno, a malou řízenou vzducholoď s transparenty, která za mírného bzučení obveselovala shromáždění nepřilíší obratnými vzdušnými manévry.

To vše však byl jen kolorit. Co mne skutečně upoutalo, byl nápis, opakující se na transparentech těch souhlasících. Stálo tam DOTACE NA VSTUPENKU JE SPRÁVEDLNOST!

Nechám stranou nechtěný humor toho patetického prohlášení, povyšující dotaci na vstupenku přímo do sféry mravních principů. (Nepochybně bylo to míněno tak, že ta dotace jeví se autorům sloganu spravedlivá; ale že pouhé přídavné jméno zdálo se jim málo úderné, bylo třeba je nahradit jménem podstatným.) Zajímá mě, o čem ta stylistická neobratnost nadmíru zřetelně a upřímně vypovídá: totiž o tom, jak se tu o grantech a dotacích uvažuje (zcela mimo mísu, smím-li to tak říci) v kategorii **spravedlnosti!** (Tu věc pak o něco později ne zcela explicitně potvrdil i radní pro kulturu pan Richter, když na zasedání městského zastupitelstva ho-

vořil o tom, že z osmdesáti či kolika pražských divadel dostalo se grantu jen osmnácti, a to právě těm, která si stěžují a demonstrují – i v jeho prohlášení zřetelně zaznívá nevyslovená úvaha o spravedlnosti a nespravedlnosti.)

Jenže grant, troufám si tvrdit, není žádné naplňování spravedlnosti. Grant je nenárokovatelná finanční podpora, již společnost poskytuje tomu, co pro sebe shledává potřebným a co by se bez její podpory jen

obtěžně realizovalo. Tedy záležitost čistě účelová.

A za situace trvalého nedostatku finančních prostředků nutně i nespravedlivá, neboť na všechny se prostě nikdy nedostane, někdy ani na ty, jejichž projekty by podporu možná i zasloužily.

A tady se dostávám k jádru věci – totiž k rozhodování. Systém grantových komisí je věc už dávno vymyšlená, a že jde o počinání účelové, totiž sledující prospěch společnosti, mají tím nikdy ne zcela spravedlivým rozhodováním být pověřeni odpovědní odborníci, lidé schopní rozeznat kvalitu žadatelů a prospěch, který jejich projekty společnosti slibují přinést. Jakož i míru nutnosti podpory: nepochybně má směřovat především k těm z oprávněných, kteří se bez ní ani při optimálním hospodaření neobejdou. Jakákoli politizace je tedy v ustavování grantových komisí kontraproduktivní,

představa třeba, poměrně často vyslovovaná, že měli by v nich zasedat i laičtí představitelé institucí, přinášející peníze, je právě z oné oblasti nemístných úvah o spravedlivosti systému, který přece musí stůj co stůj sledovat pouze účel: prospěch společnosti. Samozřejmě vnučuje se tu otázka, co v daném případě je prospěchem společnosti.

Tedy má-li si Praha pěstovat divadla, která se díky výlučné a pro většinového diváka často příliš náročné dramaturgii či experimentálním inscenačním postupům neužívají dokonce ani při trvale vyprodaném hledišti (neboť drží ceny vstupenek na výši dostupné zejména studentům, kteří tvoří většinu jejich obecnstva), ale která právě těmi nároky a tím zaměřením na mladou inteligenci udržují a kultivují v posledku obecné kulturní povědomí, nebo je-li taková kulturní politika zbytečným přepychem. S touto otázkou pak jistě souvisí i způsob chystané transformace divadel, o němž netroufám si soudit, nejasa k tomu dost kvalifikovaným, ale který zjevně není také zcela v pořádku, přinejmenším technicko-obchodně. A tak dále a tak podobně – nerad bych upadl do planého moralizování.

Co však zdá se mi nepochybně a proč toto píšu, je nutnost **účelového rozhodování**. Plošná dotace na vstupenku, kupříkladu, není dle mého než alibistické posouvání problému do sféry naprosto nepatřičné. Řeči o spravedlnosti samozřejmě tomuto alibismu neobyčejně prospívají: co už může být spravedlivější než zřít se odpovědného zkoumání a rozhodování a dát všem stejně?

Jenže, tvrdím, systém magistrátních finančních podpor pražské kultury má sledovat právě prospěch pražské kultury, nikoli vznešené principy spravedlnosti.

Konec konců, k tomu si pány radní platíme.

Josef Eismann

CO BY BYLO DOBRÉ VĚDĚT O PRAŽSKÝCH GRANTECH

Hollywood 1912. Společnost X začíná natáčet svůj nový film. Kameraman W jde do práce – svou kameru si nese s sebou, tak už to tehdy chodilo. Na protějším rohu stojí dva nápadně nenápadní muži. Když se kameraman přiblíží na dostřel, pustí do něj dávku z automatické zbraně. Ale pozor, ne do kameramana, pouze do jeho aparátu. Kdože mu rozstřílel živitelku kameru? Inu hoši objednaní společností Ypsilon. Smyslem toho činu bylo pozdržet společnost X natáčení a získat několikadenní náskok pro vlastní film. Ano, tak to tehdy chodilo.

Mezitím kapitalismus vyspěl, vyspěly i jeho metody, metody někdy nekalé, jindy kalé, ale fakt, že tu po mnoha peripetiích vznikl prosperující systém, je neoddiskutovatelný. Socialismu se to nepovedlo. Stačí říct slovo Tuzex a převaha kapitalismu nad

socialismem je jasná. O rozstřílené kameře pana W se už dneska neví.

U nás byla kontinuita kapitalismu a možnosti podnikání zpřetrhána v roce 1948, a tak se ocitáme znovu na začátku. Na kamery se filmařům už nestřílí,

nebylo by to produktivní. Za rozstřílenou kameru se vzápětí najde jiná. Ale jsou tu jiné možnosti v jiných oborech. Nikdy mě nenapadlo, když jsem, symbolicky řečeno, cinkal klíči, že se jednou ocitnu v pozici toho kameramana W z Hollywoodu. Ne, nelituji svého tehdejšího cinkání, kterým jsem vyprovodil skomírající totalitní režim, ale zcela nečekaně mám sto chutí si znovu zacinkat. Víím, že zůstane jen při sto chutích, ale víím taky, že nastal čas utkávat se s nepřítelnými vrchnostmi, podobně jako v letech normalizačních.

Komunistický režim mě rovněž zkoušel připravit o práci. Způsob, jak se to dělo, se od současných způsobů lišil. Jako by se tehdy styděli likvidovat mě otevřeným zákazem, vše se dělo zvolna a tajně. Dnes chybí ten stud. Zcela veřejně se bez výstrahy zavře

kohoutek, z něhož nám celá léta kapala podpora, bez níž se malá divadla zaměřená na potřeby menší, protože citlivější a kultivovanější části společnosti, nemohou nikde na světě obejít.

Cynismus tohoto skutku spočívá v tom, že hlasy významných a vážených osobností, které tento čin odusuzují, jsou ignorovány, a to lidmi, jejichž význam pro národ je zanedbatelný.

Cynismus tohoto skutku spočívá v tom, že peníze jsou bez skrupulí, veřejně a proti smyslu grantu, přesunuty tam, kde nejsou zapotřebí k přežití. Cynismus tohoto skutku spočívá dále v tom, že vše se děje pod hesly Spravedlnost pro všechny, Všem stejně. Příspěvek se odebere těm, kteří bez něho zaniknou, a dá se spravedlivě těm, kterým je vítaným přilepšením v podnikání.

Cynismus tohoto skutku spočívá v tom, že o existenci mají být připravena divadla, která v historii českého divadla zaujímají významná místa. Přežít mají ta, která se zaměřují na komerční podívanou, ano, mnohdy i kvalitní. Přejeme jim jejich místo na slunci, ale nechceme skomírat v jejich stínu. Dosud jsme, díky grantu, mohli vedle sebe existovat, aniž bychom si překáželi.

Cynismus tohoto skutku spočívá i v tom, že o celé věci rozhodují lidé naprosto nekompetentní. Podle jejich teorie nazvané „grant na vstupenku“ by Bergman, Ejzenštejn, Fellini, Buñuel přišli o příspěvky a grant by získaly filmy typu Slunce, seno a pár facek, protože jsou mnohem sledovanější. Pál bych si zažít debatu, kde radní, v jehož ruce je pražská kultura, by měl před odbornou veřejností obhájit svůj názor

na otázky etiky, estetiky a dramaturgie, názor na moderní divadlo. Kdybychom tak mohli poznat jeho znalosti v oboru, který řídí, byla by to nejspíš velká legrace. Pokud by nás však svými odbornými znalostmi udivil, a přesto postupoval tak, jak postupuje, pak by jeho jednání bylo trestuhodné.

Cynismus spočívá v tom, že po léta fungující přísun peněz byl zastaven náhle a zcela bez výstrahy – z toho už nezakrytě vyplývá, oč jde: za čtvrt roku se divadla zadluží natolik, že pak postachí poskytnout jim malý příspěvek na zaplacení dluhů a dokonáno jest. Tím jsou tato malá divadla vyřazena ze soutěže s těmi velkými, kterým jsou peníze, nám odebrané pod oním heslem Všem stejně, přihozeny. Cynismus celé akce spočívá i v tom, že jsou používány argumenty vyzkoušené fašisty v časopise Vlajka, kde zveřejňovali příjmy židovských kulturních pracovníků, či komunisty v Rudém právu, kde ke zdiskreditování disidentů zveřejňovaly zprávy o jejich majetku, jen aby popudily malého českého člověka proti „chamtivosti“ svých odpůrců. Dnes zástupci námi volení ze stejného důvodu hlásají, kolik poskytují malým divadlům peněz, a klidně se uchylují i ke lžím. O svých vlastních příjmech a ziscích a o skutečných příjmech divadel, na které naše granty přesunuli, cudně pomlčí.

Ne, tady už přetéká trpělivost i mně, člověku, který nemá rád konflikty, ale který nemá rád lež a lico-měrnost. Začíná mi opět, po létech klidu a míru, čas brojení. Děkuji Hlavnímu městu za všechno dobré, co pro nás v minulosti udělalo, nikdy jsem za to nepřestal být vděčen, ale jeho současné skutky mě,

Cynický smích Jana Kněžínského, šéfa odboru kultury Pražského magistrátu.

žel, staví na druhý břeh. Dostávám se do této pozice nedobrovolně, ale chci v ní obstát se ctí. (Prosím, aby někdo panu radnímu vysvětlil, co znamená slovo čest).

Obrácím se na všechny své spoluobčany, kteří si už půl století zpívají písničky ze Semaforu, na diváky, kteří navštěvují naše divadlo, ať v Praze nebo na zájezdech po vlasti! Sledujte utkání malých divadel s dosud všemocným magistrátem a přijďte se podívat na představení, které má mnoho společného s naší, onehdy velmi úspěšnou popovodňovou revuí. Brojíme tu tentokrát proti jiné kalamitě. Proti kalamitě, kterou už nezpůsobila aqua, nýbrž homo sapiens. Brojíme způsobem, který nám jde nejlíp – humorem a zpíváním. Náš kabaret se jmenuje Děti kapitána Granta. Přijďte se podívat a zvažte, komu fandit, zda úřadu, jehož záměry jsou, decentně řečeno, ne zcela v pořádku, anebo smíchu a písničkám, kterými čelíme nepříteli osudu. Děkuji.

Jiří Suchý

Ad fontes

Několik poznámek na okraj knihy Jana Svobody *Skladba a řád*.

Teoretickou literaturu už běžně nečítám, takže určitě nebudu autorovi důstojným kritickým partnerem. Ale většina čtenářů tohoto časopisu je na tom přibližně stejně jako já, pohlčena praxí, nemá na teorii čas, ani možná chuť, takže mé doporučení řádky se budou obracet ke správným adresátům. **Skladba a řád** je pozoruhodná kniha. Je věnována Janu Kučerovi, českému teoretiku filmu a televize, jak hlásí podtitul. Celé generace filmařů ho na FAMU znávaly jako „fajfku“ Kučeru, vynikajícího učitele především střihové skladby, ale nevím, jestli si všichni jeho žáci uvědomovali, že mají co do činění s osobností, jež stála u pramenů moderní meziválečné kultury a jejíž „odkaz – náročný a nelehko přístupný – patří ve svých podnětných a plodných stránkách, spjatých s osudy moderní kultury, k našemu nejceněnějšímu teoretickému a metodologickému dědictví.“ (J. S.)

Toto tvrzení v závěru své knihy doložil Jan Svoboda, významná a všestranná osobnost české filmové vědy a kritiky, přesvědčivými důkazy. Publikace *Skladba a řád* je napsána s encyklopedickou vzdělaností vůbec a s takovou informovaností o předmětu bádání, že nad ní nezbyvá než žasnout. Rozsáhlá materie je přehledně uspořádána z chronologického hlediska Kučerova tvůrčího života i z hlediska vývoje jeho teorií. A celé dílo je pojednáno s vědeckou skromností, protože Jan Svoboda, pátrač po smyslu Kučerova díla, propůjčuje nejčastěji slovo Janu Kučerovi, pátrači po smyslu a postupech kinematografie. Svoboda zkoumá trpělivě, detailně, nezůstává nikomu a ničemu nic dlužen a z těchto všech důvodů se mu podařilo podat nikoliv jen konkrétní svědectví o jednom filmaři tělem i duší, ale obecnou výpověď o časech a jedinci v nich.

Jan Kučera srůstal s kinematografií v dobách, kdy ji nazýval kinografií, kdy film nemluvil a mladou avantgardní generaci okouzloval „existenčním spojením techniky a poezie.“ (J. S.) „Kinografie je výkon světla a stínu, jež vrhá re-

elní život na chemicky citlivou plochu fotoaparátu,“ zapsal si písecký gymnasta Kučera. Ale už v roce 1929 v ranních (iSvobodovi nic neunikne!) Lido-vých novinách a v r. 1930 v Rozpravách Aventina, Kučera, jemuž bylo tehdy jednadvacet, dvaadvacet let, píše: je třeba... „jít od obsahu k formě. Zmocňovat a prohlubovat nitro filmových děl, a tak rozčleňovat, obohacovat formu. Formu, přísně svázanou s obsahem... A v případě zvukového filmu, zamyslet se nad poměrem zvuku a světla, skladby hudební a obrazové, učinit z nich dva opačné póly a nalézt silokřivky, které vyjadřují napětí společného magnetického pole – nového celistvého uměleckého útvaru. Tento samostatný obor, využívající synestese pohybu, rozšíří možnosti záběrové skladby, zdokonalí hercovu mluvu i korelaci světla a pohybu, bude nově utvářet prostor i čas: je však zapotřebí vybudovat zákony nové, dosud neznámé estetiky.“

A právě to Jan Kučera celý život dělal a Jan Svoboda ho sleduje krok za krokem. Meziválečné a o něco pozdější Kučerovy praktické i teoretické zkušenosti vyvrcholily v **Knize o filmu**, vznikající v letech 1939 až 1940, původně na Halasův popud, protože Halas inicioval v Orbisu populárně naučnou edici Delta. V Orbisu také Kniha o filmu v r. 1941 vyšla. V *Knize o filmu* Kučera „soustavně propracoval především osobité pojetí tvorby jako lidské přeměny jedné (mimofilmové) skutečnosti v novou, uměleckou... Nalézá orientaci v pojetí umělecké struktury jako hierarchicky uspořádané soustavy složek... Kučerovo sblížení se strukturalismem bylo organické. Bylo nesporně připraveno a povoláno „zevnitř“ – touhou po analytické i pojmové přesnosti a metodičnosti – ale na druhé straně bylo usnadněno zájmem tohoto vědeckého směru o vnitřní otázky umělecké výstavby i o vývojové zákonitosti moderního umění... Zvolená metodologická základna Kučerovi nesporně umožnila u nás (a asi nejen u nás) poprvé podat ucelený morfologický a funkční rozbor filmového díla (přesněji artefaktu, tedy toho jevu, který vidíme na plátně) i procesů jeho zrodu a působení na diváky.“ (J. S.)

Kučera se zabýval jevy, jako je „soujem“ filmových částic, fundamentální úloha

scénáře – plánu filmového díla, dramatický čas a prostor v poměru k reálnému a realistickému času a prostoru, délka záběru, vztah zvuku a obrazu, skladba – tedy montáž či střih, filmové herectví... byl zkrátka „systematikem filmové teorie (J. S.)“, vždycky si vědom toho, že v otázkách poměru formy a obsahu je třeba vědět nejen co, ale i jak, právě tak jako nejen jak, ale i co.

Já tedy žádný systematik nejsem, takže přeskočím v referování kus knihy a zmíním se o druhém vrcholném Kučerově období, o letech šedesátých, jež jsou ve Svobodově knize charakterizována mimo jiné ukázkami z Kučerovy kritické reakce na filmy z tohoto proslaveného tvůrčího období. Měly tvořit soubor Poetika českého filmu. To jsou panečku rozborly! Četli jsme je, my dříve narození, v době, kdy většinou ve Filmu a době vycházely, ale tehdy nám to připadalo asi i přirozené: k dobrým filmům patří právě tak dobrá a vyčerpávající reflexe. Svoboda zde hovoří o sémantickém gestu, o jednotící sémantické směrnici, která umožnila Kučerovi postihnout tvůrčí originalitu u všech tak rozdílných individuálních poetik. Do sémantiky, v níž je Jan Svoboda doma, jsem nepronikla nikdy. Ale i bez sémantiky: Kučerova neutuchající touha jít stále hlouběji do struktury díla, umět si položit otázky a hledat na ně odpovědi, přesně vystihnout a pojmenovat ten který jev a vztah, zkoumat humanistické poselství filmů, to je opravdu mimořádné. **Zbehovia a pútnici, Všichni dobří rodáci, Kladivo na čarodějnice, Ecce homo Homolka, Ovoce rajských stromů jíme, Případ pro začínajícího kata, Smuteční slavnost...** jak rozdílné filmy. A stále totéž mistrovství Kučerova rozboru.

Ovšem Svobodova kniha má ještě jeden rozměr, který byl pro mne klíčový. Ukazuje osudy lidí v tom strašném dvacátém století, kdy si na člověka brousily zuby dva totalitní režimy. Jan Kučera měl tu smůlu, že naplno zažil oba. První republika ho vybavila vynikajícím vzděláním, dala mu do vínku učitele, představující vrchol vzdělanosti, přátele, spolupracovníky a třeba jen známé, o nichž se dneska učí ve školách (alespoň doufáme). Byl u všeho: maloval kulisy do Vest Pocket Revue a vozil je na dvoukoláku do Malostranské besedy, pohyboval se v okruhu Devětsilu a Studentského časopisu: k jeho druhým záhy patřili V. Nezval, J. Frejka, L. Linhart, O. Mrkvička, J. Tráger, M. Očadlík. Působil v Burianově voicebandu. Vzpomínal: „Rádi jsme zakládali sdružení, časopisy a opozice, jejichž teorie tak ochotně přijímal Host a Rozpravy Aven-tina, neradi jsme je však uskutečňovali, neradi jsme docházeli ke konci, k výsledku. Tato neustálenost a tajný odpor ke stanovám jakéhokoliv druhu bylo snad to nejhezčí na tehdejším našem snažení a mělo to snad i své klady.“ Studoval na FF UK u V. Mathesia, F.X. Šaldy, V. Tilleho, O. Zicha, O. Fischera, Z. Nejdleho, E. Rádlu... Psal do všech možných časopisů a o všem možném, nejen z oblasti filmu. Přípravné prohlášení **Klubu za nový film**, kde zastával funkci zapisovatele, J. Fučík, K. Schulz, R. Jakobson a ustavující schůze Klubu za nový film z r. 1927 („generace dvacátého sedmého roku“) se kromě výše jmenovaných zúčastnili i Karel Teige, Jindřich Honzl, Adolf Hoffmeister... a mohla bych, podle Jana Svobody, ve výčtu jmen pokračovat: Jiřina Šejbalová,

Ladislav Pešek, Eduard Kohout, Jiří Lehovec, Otakar Vávra, Vladislav Vančura atd. Ptejme se opačně: koho Jan Kučera vlastně neznal? S kým nediskutoval, nepřátelil se?

Kučera věnoval – a to je u nás objevený rys – stálou a zasvěcenou pozornost také druhé, nehrané, věcně sdělující větvi kinematografie, totiž zpravodajství a – jak se tehdy říkalo – kulturnímu filmu. (J. S.) Teorie ho přivedla i k praxi a od pověstné píky se v oblasti zpravodajství vypracoval až na šéfredaktora nového zvukového týdeníku společnosti Aktualita, který jako nástupce Československého zvukového týdeníku začal vycházet od r. 1937 a byl hlavním zpravodajským periodikem v ČSR, neoficiálním propagačním orgánem ministerstva zahraničních věcí. Po okupaci společnost Aktualita pokračovala a její týdeník rovněž. A ve své funkci pokračoval i Jan Kučera. V pravomoci českého vedení byly ovšem jen nepolitické reportážní snímky, které točily Jízdy králů a převoz Máchových ostatků, všechno ostatní podléhalo nacistickému zmocnění a Berlínu; politické a válečné reportáže i s komentáři přicházely odtamtud. Jan Kučera nepracoval v týdeníku celou válku, ale stačilo to. Jednou byl totiž s kameramanem Zahradníčkem treuhandrem Lamblem např. pověřen, aby jel s německými vojáky filmovat kamsi na tajné místo. Ukázalo se, že vojáci jsou minéři a že cílem jsou asi měsíc zničené Lidice. Šlo o to nafilmovat destrukci posledních tří budov: statku, kostela a fary. Lambl byl přítomen. V Svobodově knize je zaznamenáno podrobně Kučerovo vylíčení události. Natočili deset metrů a Kučera, jako novinář, vyfotografoval i jiné snímky destruovaných Lidic. Těsně po válce snímky vzbudily senzaci a vděk, ale o něco později se skutečnost, že Kučera v Lidicích byl točit, stala jeho stigmatem.

Komunistický režim využil události vždycky, když se mu hodilo nestranika a odborníka Kučera zdiskreditovat. Ačkoliv Jan Kučera učil na FAMU téměř od počátků a prvotní kabinet střihové skladby vybudoval, docenturu schválilo ministerstvo až v r. 1968. Nic nebylo platné, že všechny možné složky poúnorového režimu nikdy oficiálně Jana Kučera z ničeho neobvinily, daly mu vždycky dobrozdání a jeho zkušeností využívaly. Marně se Jan Kučera v padesátých letech ve svých pracích zaklínal mantrou díky Marxovi, Engelsovi, Leninovi a Stalinovi a podle Jana Svobody hledal cestu k socialistickému realismu. A tady si dovoluji s výkladem situace, jak ji Jan Svoboda podává, mírně nesouhlasit. Myslím, že Jan Kučera cestu k socialistickému umění jen „hledal“, protože se mi nezdá, že by jeho múzická bytost, která se formovala v umělecké společnosti demokratické republiky, i když spíše v levé části spektra, mohla zapomenout, jak chutnalo prvorepublikové mateřské mléko. Ostatně z této své podstaty znova začal Kučera vycházet hned v šedesátých letech a vzepjal se ke svému druhému tvůrčímu vrcholu. Ten ukončila normalizace starými perzekučními písněmi.

I proto, že se vědec Jan Svoboda touto Kučerovou životní kapitolou zabýval, podařilo se mu napsat víc než vědeckou práci. Vyprávěl i o lidském osudu.

Helena Slavíková

Mlčenlivý host Evald Schorm

Nejsmutnější na emigraci je zapomínání. Doma se lidé v rozhovorech stále vracejí k tomu, co spolu zažili, takže vzpomínky zůstávají živé. Bez těch každodenních konverzací začínou nenápadně a nenávrtně mizet. Řekli jste mi, abych napsal o Evaldu Schormovi, a já jsem s nadšením souhlasil, protože jsem ho měl rád. Nedlouho po ruské invazi režiroval v Brně operu Bohuslava Martinů a býval často u nás. Musili jsme si toho tehdy hodně navprá-

vět a já bych dnes dal nevímco za to, kdybych mohl naše hovory slyšet. Ze všeho mi však zůstal v hlavě jenom uboze bezvýznamný detail. Že trpěl migré-
nami a my ho léčili strašně silnou černou kávou spo-

jenou s vytlačeným citronem a že mu to pomáhalo. Už předtím jsem s ním byl podivuhodně spojen, když ho Jaromil Jireš obsadil do filmu, který natáčel podle mého Žertu. Hrál tam postavu věřícího evangelíka. Měl jsem pocit, že nikdo jiný by ji nemohl hrát. Upřímnost, vážnost, čestnost a jakási pomalost, svědčící o věrné spolehlivosti. Mluví o Kostkovi z mého románu, nebo o Evaldovi, jak jsem ho znal? O obou. Schormova ušlechtilost jako by cudně zahalovala jeho smysl pro legraci, který prudce zazářil už na počátku jeho dráhy, v Perličkách na dně. Jeho film z Perliček mne okouznil právě pro svůj podivný humor. A také pro svou formu, pro ten rafinovaný kontrapunkt, v němž idiotsky nesmyslný monolog byrokrata se prolíná se snově nesmyslným monologem fantastického malíře, přičemž ten kontrapunktický dvojhlas je ještě přerušován stejně krásně nesmyslným křikem varhan. Nemohu dodat, že všichni tvůrci Perliček zaslouží obdiv za svou lásku ke Hrabalovi, podle jehož próz film udělali. Nejenom že to byl náš největší spisovatel, ale hlavně ne nejzávislejší. A nejenom nezávislý na tehdejší moci, ale nezávislý vůbec. Básník neangažovanosti. Anti-Sartre. Výjimka v tehdejší ideologiemi zaplevelené Evropě. Ale dost o Hrabalovi, chci mluvit o Schormovi a o roli, jakou sehrál v mém osudu. Nevím, kdy jsem mu dával číst svou hru inspirovanou Diderotem, Jakub a jeho pán. Snad tehdy, kdy režiroval v Brně Martinů a pil u nás černou kávu s citronem, aby ho nebolela hlava. Domlouvali jsme se, že se hry ujme? Myslím si, že ne. Aspoň si na nic nepamatuji. Zřejmě jsem mu věnoval její rukopis a když jsem pak odjel navždy do Francie, on jed-

Jan Lukeš při křtu, Jan Schmidt se dívá nahoru za Evaldem...

nal už sám z vlastní iniciativy. Jednal, jako by přeseň věděl, co bych si já sám přál. Můj Jakub se pak hrál v Čechách pod jeho jménem dlouhá léta až do konce okupace. Měl jsem z toho ohromnou radost. Ale taky strach. Strach o Evalda. Aby to neprasklo. Ale všechno dobře dopadlo. Diderot se na nás díval z nebe a držel nám palce. On sám ve svém osmnáctém století proslul mezi kamarády jako veliký mystifikátor. Moje hra ho zaujala pravděpodobně jen proto, že se hrála pod jménem někoho jiného. Bylo to naprosto v jeho stylu. Ale dost o Diderotovi, chci mluvit o Evaldovi. Díky jemu jsem nikdy neměl pocit, že jsem ztratil svou zemi. Díky jemu jsem v ní zůstal. A nejenom proto, že se tam hrál Jakub. Hlavně proto, že jsem věděl, že tam mám přítele. Tak jak léta jdou, uvědomuju si, že nic nemá v životě větší cenu než přátelství.

4. 1. 2008

předmluva Milana Kundery

Kniha se prodává v knihkupectví kina Světozor, v Ponrepu a Prosperu v Praze.

Knižní veletrh: média, film, televize, internet

Ještě před několika lety mne ani nenapadlo, že v současné době budou již „set-sakra“ propojena všechna naše média, že bude možné být ve spojení s celým světem, aniž bychom vytáhli paty z domu. Moje maminka mi ovšem vždycky říkala: „Kdo nikam nejde, s nikým se nesejde!“ Není nad osobní poznání a setkávání se, vyměňovat názory a zkušenosti z očí do očí.

Čili – navštívil jsem letošní knižní veletrh Svět knihy (Výstaviště Praha 24. – 27. dubna) spolu s dalšími 34 000 diváky a tady byly viditelné dynamické vlivy informačních technologií a fenoménu globalizace in natura – expozice 385 vystavovatelů ze 33 zemí světa nabízely tisíce svých knížek, ale působil zde také tisk, rozhlas, film a televize – a pro všechny dnes největší konkurent a soupeř – internet. Nikdo z nich však nemusí tu současnou bitvu zatím vzdávat. A také ji nevzdává navzdory, a někdy i v souladu, s novými procesy společenského dosahu, které způsobují historickou transformaci čtenářských, posluchačských a diváckých zvyků. Nelze ani dohlédnout, kam se jejich integrační, ale i dezintegrační, obohacující a zároveň zhoubné tendence budou dál vyvíjet.

Mezi vystavovateli měly letos poprvé své zastoupení Argentina a Indie, přičemž mimořádnou pozornost si tentokrát zasloužilo Španělsko jako čestný host, jehož jazykem dnes hovoří přibližně 400 miliónů lidí (nejvíce v Hispánské Americe). Institut Cervantes Praha patří mezi 70 metropolí zemí světa (u nás zahájil činnost v roce 1991). K dispozici už je fond 15 000 titulů na různých

nosičích – tedy nejen knihy, noviny a časopisy, ale také CD, DVD, CD-ROM, notové záznamy, diapozitivy ze všech oborů, tedy i filmu a televize. Na veletrhu v Praze to byly mj. ukázky filmových cyklů. Španělský velvyslanec A. P. González nám zalichotil slovy: „Česká republika je sice malou zemí, ale je to evropská kulturní velmoc.“ Potvrzuje to i skutečnost – dnes už jsou rozsáhlé aktivity českých překladatelů ze všech možných jazyků, samozřejmě jejich styky také se španělskými autory, totéž lze říci o španělském filmu a televizi.

A co naši? Svůj stánek tu měl Národní filmový archiv, nabízel pátý svazek česko-anglického ilustrovaného katalogu *české hrané filmové produkce* – filmy z období tzv. husákovské normalizace, z nichž většina již byla barevná (621 stran, 436 fotografií, z toho 329 barevných). Jsou tu i filmy osvětové, školní a reklamní. Se jmény tvůrců, herců a výrobců. O každém z nich je obsáhlá filmografie, ale také informace o filmových materiálech a dochovaných archivních pramenech. Novinkou je zahraniční reflexe filmů, soupis udělených cen, nezbytné rejstříky, ukázky dobových plakátů. Editoři uvádějí, že podle světového hlediska jde o unikátní dílo. Rovněž výborná je další *filmová ročenka* za rok 2006 (900 stran), v níž je aktualizovaný adresář organizací a institucí české kinematografie, seznam festivalů, publikací a periodik, přehled udělených dotací a opět česko-anglický rejstřík.

Akademie múzických umění v Praze (v tom DAMU, FAMU a HAMU) se prezentovala spolu s ostatními vysokoškolskými nakladateli. Jen stručně: o tom,

co pro FAMU, cinefily a zájemce o film znamená překlad *Dějin filmu Kristin Thompsonové a Davida Bordwella* (úctyhodných 840 stran) tady hovořili prof. Jan Bernard a Václav Kofroň. Knihu *Royal Court Theatre a divadlo dramatických autorů* (130 stran) uvedl její autor, děkan doc. Jan Hančil, další z katedry autorské tvorby a pedagogiky (docenti Eva Machková, Irina Ulrychová, Jaroslav Provazník...) seznamovali též s pracemi katedry výchovné dramatiky. Sborník studií o filmaři a autoru Laterny magiky Alfrédu Radokovi (*Alfréd Radok mezi filmem a divadlem*) představila prof. Eva Stehlíková (editorka, 344 stran). Z knižních novinek FAMU uvedme alespoň *Zvukovou dramaturgii audiovizuálního díla* (Ivo Bláha, 150 stran), *Školu kresleného filmu* (Bořivoj Dovnikovič, 180 stran), elektronickou publikaci Jaromila Jireše *Totalitní kýč*, o těch, kteří zasáhli do vývoje evropské kinematografie vypráví kniha *Čtyřikrát dva: Fellini-Masínová, Antonioni-Vittiová, Bergman-Ullmannová a Saura-Chaplinová* (Stanislava Přádná, 144 stran), nový je titul z filmové a televizní fakulty – katedry fotografie *Postmoderní fotografie* (Robert Silverio, 148 stran). Z hudební fakulty nám jsou blízké *Základy experimentální psychoakustiky* (Alois Melka, 328 stran, pro velký zájem už druhé vydání *Paměti Dmitrije Šostakoviče* (Soloman Volkov v překladu Hany Linhartové a Vladimíra Sommera, 424 stran) a *Hudební akustika* (Václav Syrový, 427 stran, 300 obrázků, grafů a tabulek).

Společnou reprezentační prodejnu v Praze na Vinohradech mají od letoška Český rozhlas a Česká televize. Na knižním veletrhu vystupovaly samostatně. Produkty z tzv. *Edice ČT* jsou však k dostání také v budově ČT na Kavčích horách. Již více než čtyřicet titulů podle nejruznějších seriálů, cyklických pořadů, dokumentů a televizních filmů mohou mít v rukou televizní diváci v knižní podobě. Na letošek připravila Edice ČT zatím čtyři nové tituly – napínavý thriller Josefa Klímy na motivy skutečných událostí (s názvem *Vlna*, 144 stran), z pořadů *Sama doma* vyjde kniha receptů (Jím a mládu, 96 stran), a *Pod pokličkou* (třetí díl o zdravém stravování, 216 stran). Tři televizní pohádky *Omyl děda Vševeda* vyjdou na 88 stranách. Připraveny jsou knížky podle pořadů *Kluci v akci*, *Barvy života*, *Objektiv*, *O češtině*. Tiskovým mluvčím Edice ČT je Ladislav Šticha. Veletrh se nemohl obejít bez několika autogramiád televizních moderátorů, publicistů, herců – „Známé tváře bez svatozáře a jejich život s Českou televizí“.

Další příklad integrace: divadelní a filmové oddělení Městské knihovny v Praze spolu s knihovnami Divadelního ústavu, Archivu Národního divadla a Národního muzea se stalo vyhledávaným útočištěm divadelních a filmových amatérů a profesionálů. Od roku 1993 je členem mezinárodní organizace divadelních knihoven a muzeí. Po generální rekonstrukci Městské knihovny a její automatizaci je toto oddělení rovněž vybaveno elektronickou databází, pořádá časté komponované pořady z dějin a současnosti divadla a filmu, jakož i s jejich významnými osobnostmi. A nejen to: s potěšením lze usednout před televizní obrazovku a zhlédnout film nově otevřené filmotéky, v němž hráli naši slavní Zita Kabátová, Adina Mandlová, Hana Vítová, Blanka Waleská, Oldřich Nový... Minulost se vám prolne se současností i budoucností.

Encyklopedické nakladatelství Libri Praha už nabídlo několik svých titulů z české kinematografie (*Nejnovejší Český film – herci a herečky*) a na veletrhu jsem poprvé spatřil knihu *Oscar – přehled výročních cen Americké akademie filmového umění a věd* (264 stran). Informace o jednotlivých ročnících této nejznámější filmové ceně na světě, přehled cen podle kategorií, rekordy a další

zajímavosti, seznam tvůrců podle originálních a českých názvů filmů, jmenový rejstřík celého díla (od počátků soutěže v letech 1927–281).

Nejnovejší revoluci ve vydávání knih s využitím nejmodernějších technologií způsobilo několik mladých podnikatelů s internetovým názvem *Knihovnička.cz*. Dokáží vytvořit knihu během pár hodin, a to již od jednoho kusu. Jejich originální systém *Print On Demand* posunuje vývoj ještě dál, než je dosud ve světě obvyklé, umožňuje snížit náklady na výrobu knihy a tím i její cenu. Všechny dosud nabízené knihy (několik set titulů klasických literatur – české, německé, anglické, francouzské mají tzv. „na skladě“ na internetovém serveru – náhle patří mezi největší česká nakladatelství. Nevím, kolik se toho napsalo zatím o této „české bombě“, která na pražském knižním veletrhu připomněla necelý a pouhý rok působení svého a tudíž i českého vynálezu. Knihu si u nich může vydat autor třeba jen v 10 kusech pro své přátele a známé, v případě zájmu zajišťují nezbytnou evidenci ISBN a distribuci do knihkupectví. Autoři si sami určují výši autorského honoráře, firma provozuje zdarma elektronickou publikaci začínajících autorů pod názvem *Nuda.cz*. Nejlepší autoři získávají podporu marketingového týmu a důvěru vydavatelství, které je zastupuje. Zní to všechno neuvěřitelně a zvláště? Kdybych se o tom nepřesvědčil na vlastní oči, netroufl bych si o tom psát... Vyzkoušejte si to !

Letošní výročí 110 let vynálezu Českého kinematografu Jana Křiženeckého (1868 – 1921) filmového průkopníka, fotografa a architekta, který od roku 1918 byl ředitelem pražského kina Světozor, vzpomněla na knižním veletrhu zejména Akademie věd a umění ČR (viz první číslo její nové revue *pro vědu a umění Národní 3*). S výročím jsou spojeny filmové reportážní záběry, promítané poprvé na Výstavě architektury a umění 19. června 1898. Legionáři a Sokolové se zatím objevili v němých filmech, ale krátce nato tu již byly první české hrané filmy. Vlastenecké, národní, o naší bohaté historii, o slavných lidech, kteří ji tvořili. Národní ráz české kinematografie posilovaly také folklorní filmy. A čteme tu i otázky: Snaží se současní výrobci a tvůrci točit filmy s hrdým označením národní, jak to činili jejich předchůdci? Vypovídá naše soudobá kinematografie také o lidech, kteří obývají českou kotlinu? Aktuálně se nabízí odpověď v televizním triptychu Viktora Polesného *Naděje – Zrada – Bezčasí* (viz ČT 2 ve dnech 15. – 22. května).

***

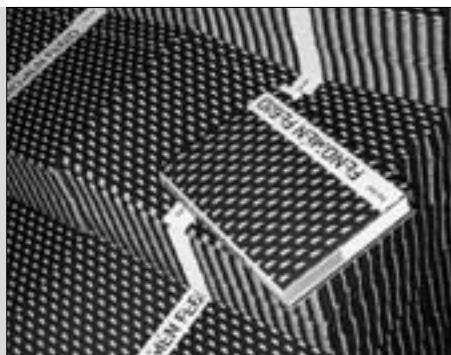
Videokonference, kulaté stoly, přednášky, autogramiády, filmy ve veletržním kině, *sestřih dokumentů Jana Bořka* k 50 letům české egyptologie, samostatná výstava – *Svět knihy 2008 – vášnivý a erotický*, také čtení ze světové i naší literatury a opět další výstava *Nejkrásnější české knihy*, výsledky mezinárodní soutěže *Slovník roku*, rovněž soutěže a *Večerníčky České televize*. Ještě stojí za připomínku *Svět knihy ve filmu* – filmové produkce mimo výstaviště (Romeo a Julie, Ruslan a Ludmila, Tristan a Isolda, Oldřich a Božena). Všechno se stihnout nedalo, ani o všem, co nabídl letošní Svět knihy, nelze v krátkém přehledu napsat, ale každý si opravdu mohl přijít na své. Pro mne a mnohé další bylo poučné ono pozastavení nad vývojem, jímž jsem tento článek začal. Nikoliv bez významu a přitažlivosti jsou bezesporu v souvislosti s tímto vývojem problémy a otázky autorských práv. Také o nich byla na veletrhu řeč – agentury, které se tím zabývají mají mnohdy nesnadnou úlohu a dostávají se do nezáviděníhodné situace. Všichni tvůrci a autoři by měli o tom vědět co nejvíce.

Miroslav Šigl

Fenomén Febio

Za účasti řady předních českých filmařů a dokumentaristů proběhl 20. května 2008 slavnostní křest knihy **FENOMÉN FEBIO**, která mapuje 16 let existence a tvůrčí činnosti filmové a televizní společnosti Febio režiséra a producenta Fera Feniče i všech 15 ročníků Febiofestu, největšího filmového festivalu ve Střední Evropě.

Společnost Febio, pro kterou pracovalo přes 150 předních českých i zahraničních režisérů, je veřejnosti známá především svými původními dokumentárními

cykly uváděnými na celoplošných tv stanicích: OKO – Pohled na současnost, GEN – Galerie Elity Národa, JAK SE ŽIJE..., CESTOMÁNIE a dalšími. Na 504 stranách této nejen sběratelské lahůdky lze nalézt vše od vzniku pořadů, přes vzpomínky dramaturgů Febia i Febiofestu a nechybějí zde ani příspěvky od samotných režisérů. Kniha obsahuje kompletní tvorbu nezávislého studia (podrobný popis vyrobených 1200 pořadů s unikátními fotografiemi z každého z nich) a stovky snímků ze zákulisí jednotlivých ročníků Febiofestu i jiných méně známých kulturních počínů Febia a mnoho dalších zajímavých informací a svědectví

Dramaturgové Tomáš Motl a Jan Smrží křtí knihu s Ferem Feničem

Fero Fenič s dramaturgyní Alenou Hynkovou a dramaturgem Milanem Tesařem

o jedné době a jednom dokumentárním studiu, které se ji snažilo zachytit. Fero Fenič poděkoval všem, kteří přispěli k rozvoji Febia a Febiofestu a přestože Febio dnes už téměř nic neprodukuje, protože po získání televizní licence na

digitální vysílání neprojevily stávající televizní stanice zájem o další pokračování spolupráce, dodal, že je stále připraveno obnovit prostor pro tvůrce a nezávislou tvorbu.

Štamfestová Lucie – s:

Nejmladší členkou jedné z mezinárodních porot na letošním festivalu animovaných filmů Anifest byla Lucie Štamfestová. Spolu s německým a polským kolegou posuzovali filmy v kategorii s názvem Studentský film. Po festivalu jsme se s Lucií sešly a povídaly si: o Anifestu, o animovaném filmu, o její práci, o životě.

Pro Vás to byla první zkušenost s prací v porotě, jaké to bylo, měla jste trému?
Ze začátku jsem se toho hodně bála, jestli budu umět filmy posoudit, jestli dokážu být objektivní. Trému jsem měla celý týden, každý den, ale oba kolegové mi moc pomohli a nakonec to byl opravdu prima týden. Letošní úroveň filmů byla podle mě nadprůměrná, byla tam řada zajímavých filmů, ale i přesto jsme se s oběma zkušenými kolegy zcela shodovali v jejich hodnocení. Pro mne osobně to byla nová a moc užitečná zkušenost, protože člověk se naučí i na své filmy dívat jinak – a posune ho to ve vnímání dál.

Na Anifestu jste uváděla i výběr ze své tvorby, jak jste filmy vybírala?

Snažila jsem se vybrat věci nejnovější a také jsem vybírala tak, aby bylo vidět můj vývoj. Moc mě potěšilo, když oba kolegové z poroty na mé projekci byli, v hodnocení byli ke mně velice milí a říkali, že je tam vidět vzestupná tendence.

Vy jste se už Anifestu účastnila v předchozích letech?

Narozena v Praze ve znamení Panny (mezi zrozence ve stejném znamení patří například spisovatelé Johan Wolfgang Goethe, René de Chateaubriand, Lev Nikolajevič Tolstoj, básník Otokar Březina, skladatel Giacomo Meyerbeer a Antonín Dvořák nebo herečka Jiřina Šejbalová). Lidé zrození v tomto znamení jsou velice racionálního založení a smyslovému světu příliš nedůvěřují, nesnášejí kritiku svého počínání a jsou silně spřízněni s přírodou; do vysokého věku pečují o své sebevzdělání – často se věnují filosofii a přírodním vědám, pečují i o svou tělesnou zdatnost. Studia: hudebně-taneční škola – obor klasický balet, střední průmyslová škola – obor konzervátorství a restaurátorství, VŠUMPRUM – obor filmová a televizní grafika, stáž Francie École du Film d'Animation.

Myslím, že jsem tady byla každý rok, většinou jsem měla něco ve studentské sekci, později pak i Jameson Award.

Jaký byl Váš první film, který se na Anifestu uváděl?

To byla školní práce JEDLÍCI – poloplastická animace. Ten film mi dokonce vzali i do Stuttgartu do soutěže školních prací. Dnes si myslím, že ten film je velmi dlouhý, měla jsem stříhat o hodně víc. Ale to se člověk teprve poučí, když sedí v kině a slyší pokašlávání diváků, tak ví, že pro příště si ty nůžky nabrousí...

Co si myslíte o Anifestu?

Myslím si, že Anifest přišel v pravý čas, protože v té době se tady animovaný svět začal rozpadat. Skončilo velké studio, začal velký zmatek, nebyla práce, odborníci byli pro-

puštění a tak se začali někam rozprchávat. Vypadalo to, že naše slavná tradice animovaného filmu skončí. Anifest pomohl tomu, že se tvůrci mohli opět začít setkávat a zároveň se objevila jedinečná (a téměř jediná) možnost filmy vidět. Anifest českou animovanou tvorbu opravdu zachránil, lidem to zvedlo sebevědomí a znovu se ukázalo, že animovaný film má smysl, že je životaschopný, že lidi baví na něj chodit. Je to skvělý pocit, když v Třeboni při projekci animovaných filmů jsou sály plné a diváci se sjíždějí ze široka a asi taky z daleka.

Co Vy sama vidíte na animaci za podstatné?

Hlavní, co mě na animaci baví je to, že spojuje věci, které jsem měla vždycky ráda: kreslení, modelování a pohyb. A dává prostor pro fantazii, nemá hranice. A také má téměř neomezené možnosti využití těch nejrůznějších technologií, nejrůznějších animačních technik i nejrůznějších materiálů.

Vy sama jste si dosud zkusila téměř všechny techniky a technologie včetně velmi neobvyklé animace písku. Jaký druh animace je Vám nejbližší?

Mě hrozně baví loutka, tu jsem si zamílovala nejvíc, i když „klasickou kloubovku“ jsem neměla možnost vyzkoušet, protože ve škole – jak jsme měli málo peněz – tak to byly třeba „drátáci“ – a sem tam nějaký kloub. Klasická loutka mě vždycky bavila nejvíc, ale já to kombinuji i s plastelínou – to mě právě ovlivnila Daniela Vašicová, se kterou jsme spolupracovaly na Automatu. Ona je vlastně jedním z mála lidí, které znám, kteří tady umějí animovat plastelínu, takže ona to tam vlastně přinesla – a já jsem najednou zjistila, jak se s tím dá pracovat, že to oživí, že to osvěží i tu „klasickou kloubovost“ loutek, a dají se s tím dělat až takové „kouzlovací“ věci.

Nejdůležitější je volit vhodnou formu podle látky, podle tématu. Lednice kdyby byla čistě loutková, tak by to určitě nebylo ono. Mě tam právě bavilo to, že jsem tam zkombinovala sem tam něco reálného. Písek byl jednou z mých nejlepších školních věcí, bohužel se nedochoval – v té době se cvičení neuchovávala.

Lednice je v současné době Vaším nejúspěšnějším a nejocetňovanějším filmem. Jak vlastně vznikla?

Norský festival NUFF vypsal soutěž na scénáře, věnované klimatickým změnám. Nabídka přišla na UMPRUM a Zuzana Bukovinská (naše dobrá duše) ji rozslala mezi nás posluchače. My s kolegou Pavlem Sobkem jsme se dohodli, že bychom to rádi zkusili. Téma nám bylo blízké, zajímalo nás, bavili jsme se o něm už předtím, ale asi by nás nenapadlo se do takového filmu pouštět. Ta nabídka byl vlastně impuls a tak jsme to zkusili. Norové byli překvapeni, že tohle téma chce někdo dělat animovaně, ostatní nabízeli dokumentární filmy. Cel-

kem podpořili 10 scénářů, které se pak točily. My jsme se později dozvěděli, že tenhle náš projekt byl jejich favoritem. Podařilo se, vyhráli jsme tam i hlavní cenu.

Jaké je to animovat červy, šváby a plošnice?

Musím přiznat, že ráno, když je Honza Ott přinesl, tak jsem si je hodně eklovala, ale pak, když člověk musí najít výraz pro akci, kterou si vymyslel, tak už mu to tak nepříjde.

Jiným typem práce byla znělka pro televizní seriál Duchovní kuchyně...?

Autor pořadu Standa Zeman, se kterým jsme se znali už dlouho mi řekl o tom, že se bude dělat znělka, že bych to také mohla zkusit. V tendru bylo několik lidí. Zkusila jsem to – a to, že to vyšlo, byl to takový „příjemný šok“. Scénář přijali tak, jak jsem jej napsala – a pak to byla práce, kterou jsme si opravdu užili. Příprava pro znělku znamenala i studium jednotlivých kuchyní, respektive používaných ingrediencí – ale také tradic, aby se třeba někdo necítil dotčen. Ani animace potravin není legrace, pod lampami rychle sesychají a chtělo to trpělivost – to jsem také dělala s Honzou Ottem.

Málokdo ví, že jedno z vašich děl je v současné době asi nejhranější na českých filmových plátnech.

Dostala jsem nabídku vytvořit pro BONTON znělku. Vymyslela a nakreslila jsem figuru „zlatého chlapa“, který utíká cestou po filmovém pásu až končí v titulku BONTON. Triky a konečnou verzi jsme vyrobili v UPP, autorem hudby je Martin Kratochvíl. Tahle znělka se používá jednak v kinech při projekci každého filmu, který Bonton uvádí a užívá se i na videu, které do distribuce BONTONU patří.

V UPP pracuje Váš otec, spolupracovali jste spolu, ovlivňoval Vaši tvorbu?

Můj táta na mě měl hlavně velký vliv už od dětství. Pracoval na Barrandově jako trikový výtvarník, hodně mi o své práci vyprávěl – a tak já jsem od dětství vždycky věděla, jak se triky dělají, vyrůstala jsem v tom.. Když došlo k odklonu od klasické technologie, naučil se táta velmi schopně dělat triky počítačově, takže dnes pracuje jako „mainpainter“, je specialistou na 2D.

Byla nějaká výtvarná díla, o kterých si myslíte, že Vás ovlivnila?

Mí rodiče měli doma Ráj a peklo Hieronyma Bosche – to jsem měla moc ráda, hlavně mě bavily ty pekelné hlavy. Ten obraz vydá za animovaný film. A pak jsme měli doma řadu polských filmových plakátů, které byly výtvarně skvělé

i když řada z nich působila poněkud temným dojmem. Mě ty „temné“ věci vždycky bavily o trochu víc. Je v tom tajemství, boj s vnitřními démony. Jako řada z nás jsem i já prošla obdobím, kdy mě fascinovala „estetika ošklivosti“. Ve své době to

bylo také trochu manýrou, bylo to zajímavé, ale pak to začali dělat skoro všichni. Já už se dneska snažím se od toho odklonit, protože si myslím, že je to zbytečné. A pak – mně se moc líbil citát o loutce, že „když je ten charakter divný od začátku, tak člověk předpokládá, že bude dělat divné věci, ale je překvapivý, že když ten charakter vypadá normálně a udělá něco zvláštního nebo se něco zvláštního stane, že nás to překvapí tím víc“. Byla i díla další, která mě ovlivnila – nemám pro to rozumové vysvětlení, žádný rozumový klíč, je to u mne pocitové. Prostě: člověk má rád slané i sladké, krásné i ošklivé – a tak je to i s uměním.

Vzpomenete si na své první filmové zážitky?

Když mi bylo tak asi 5 let, začali mě rodiče brát do Městské knihovny, kde se tenkrát uváděla pásma animovaných filmů. Nebyly to ale filmy pro děti. Tam jsem viděla třeba Ruku Jiřího Trnky – nechápala jsem princip, ale fascinovalo mě to. A také jsem měla ráda Kraby Václava Mergla – bála jsem se, ale při tom se mi to hrozně líbilo.

A další filmy, na které vzpomínáte?

Moc se mi líbila třeba Noční můra o Vánocích od Tima Burtona, protože to byl takový obrovský spektakl, moc se mi líbilo, jak pracoval s humorem. Bylo to vtipné, vstřícné a nebylo to podbíživé. A také měl jiný pohled na loutkový film, než byla tehdejší česká klasika – dneska už mi to přijde jako střední proud. V současné době mě asi nejvíce ovlivňuje Balance od Lavensteinů – tam je úžasná metafora, osekáná na minimum, tam není řečeno nic víc a nic míň, úžasně to funguje vizuálně, je to čisté, zajímavé – je to trochu temné a je tam i téma, které mě zajímá. Mám ráda závažnější témata, ale člověk nesmí být moc těžký, těžkopádný – i to nejzávažnější téma je dobré odlehčit trochou humoru, aby to nebylo kazatelství, protože zejména když člověk chce předat nějaké poselství, tak to má dělat trochu s nadhledem, aby to nechtěně neskončilo komic-ky. Bojím se toho, abych ve chvíli kdy moc chci něco říct, abych nebyla těžkopádná, abych to dokázala odlehčit humorem – myslím, že to se nám podařilo zejména u Lednice, protože jsme tam prvoplánově nekřičeli „Lidé, pozor!“ Klasika jsou samozřejmě filmy Jana Švankmajera (třeba Tma, světlo, tma) a Jiřího Barty (Zaniklý svět rukavic, Poslední lup a zejména Krysař).

Jaký byl vliv Jiřího Barty?

Jeho filmy jsou skvělé, nenapodobitelné. Byl to můj profesor, pro mne bylo vzácné být v jeho přítomnosti a vidět, jak přemýšlí. Ale nám studentům možná

nechával až moc tvůrčí svobody, možná nám pro budoucí praxi chybělo víc technického drilu.

Co vám dala vaše studia?

V baletu jsem se naučila smyslu pro řád. UMPRUM mi dala znalosti teoretické včetně vyjádření ve zkratce a toho, jaký by vlastně animovaný film měl být. A také mi dala množství času, kdy jsem mohla soustředěně věnovat pokusům o vlastní tvorbu a mohla jsem hledat „svou

tvář“. My jsme tady ve škole měli představu, že se někde zavěsíme a věnujeme se umění. Stáž ve Francii mi dala jakousi „praktickou nadstavbu“, byla to výborná příprava na realitu, která je jiná, než jsme si na UMPRUM představovali. Tam jsem pochopila, že je třeba mít i další znalosti: vědět kam s tím, jaký mám záměr a co chci udělat s tím, čemu jsem se věnovala.

Jak vnímáte zpětnou reflexi vašich filmů?

Na škole jsme jako dramaturga měli na scénáře Edgara Dutku, dneska je to pro mne některý ze spolupracovníků. Při psaní scénáře si dáváme dobré zpětné vazby a člověk se do svého tématu tak neponoří, funguje to jako zrcadlo. Svě práce jsem vždycky ukazovala nejdříve mámě, tátovi a sestře, ti mi neváhali říct i to, že je to pitomý, to mě někdy také naštválo, ale věděla jsem, že mají pravdu. Pro mě bylo vždycky velice podstatné, co na mou práci řeknou, byl to pro mne vzorek potenciálních diváků.

Jak vidíte svoji budoucnost v oblasti animovaného filmu?

Jsem ve stádiu „nadšeného amatérismu“, člověk touží po tom, žít s tím, co ho baví, ale zatím to není reálné. Pro mě je podstatné mít téma, téma, kterým chci něco sdělit, ale nepříznosobovat se jen možné nabídce peněz. Pro nový projekt je třeba najít čas na soustředění a pustit se do toho s čistou hlavou. Když už se nemůžu tomu, co mě baví věnovat úplně – tak, aby mě to uživilo, chci si uchovat nezávislost ve tvorbě, pracovat na „svých“ tématech, kterými mám a chci něco říci, dělat jenom věci, za kterými si stojím, za které můžu dát ruku do ohně.

Ať se to podaří!!!

Ptala se Marta Šimová

45. MTF ZLATÁ PRAHA

14. – 18. června 2008

Palác Žofín

SOBOTA 14. ČERVNA

10.00 – 17.00 Prolog festivalu – DEN ČESKÉ TELEVIZE

Festival se naplno otvírá širokému publiku. Ve spolupráci MTF Zlatá Praha s oddělením marketingu ČT vznikl Prolog festivalu, ve kterém Česká televize formou atraktivního pestrého programu zaměřeného tentokrát na rodiny s dětmi dává návštěvníkům možnost přímého kontaktu s živou hudbou i tancem a s programy určenými dětskému divákovi.

Altánek a okolí

11.00 – 16.00 Hlavní program

11.00 vystoupení Jaroslava Uhlíře (Hodina zpěvu)

12.00 StarDance II ...když hvězdy tančí – Michaela Gatěková a Michal Dlouhý zatančí a naučí vás jednoduché taneční prvky

Kouzelnické vystoupení

13.00 skupina Primavera – taneční pohádkové vystoupení

Hafan studio „Aby to čert vzal“ – divadelní představení

14.00 taneční skupina Mirákl – show dance

Valašský soubor Malá Rusava – hudební a taneční vystoupení

15.00

koncert skupiny NightWork (František Soukup, Jakub Prachař, Vojtěch Dyk a další)
Celým dnem bude provázet Lucie Peretová, moderátorka pořadu Hřiště 7

Areál Žofína, foyer budovy

10.00 – 17.00 Doprovodný program

- atrakce pro děti – malování, hry, soutěže o ceny, focení s Večerníčkem
- projekce pořadů pro děti
- skákací hrad
- maskoti postavíček z Večerníčků
- prodejní stánek České televize

Rytířský sál, Žofín

9.00 – 18.00 Porota i – Emmy

(uzavřené jednání)

12.00 – 20.00 Registrace a informace

Velký sál, Žofín

20.00 – 21.00 Slavnostní zahajovací koncert. MTF Zlatá Praha 2008

Přímý přenos ČT

Účinkují: Jitka Novotná – moderace, Q vox, Kvarteto sv. Vavřince, Triny a Tomáš Kočko a Orchester

VBÍREJTE VE VIDEOTÉCE

Poř. č. Název pořadu

- 1 CROMOSONICS
- 2 Ballad for Edvard Grieg
- 3 A POET'S DREAM
- 4 Signing Off
- 5 Doctor Atomic
- 6 Karim's Journey
- 7 Sinopoli: I tre cuori dell'uomo
- 8 SALOME
- 9 SHADOWS IN PARADISE
- 10 Liverpool Nativity
- 11 Carmen from the Royal Opera House
- 12 Nureyev, from Russia with Love
- 13 ANTONIO GADES, LA ÉTICA DE LA DANZA
- 14 THE MEXICAN CORRIDO
- 15 The conductor Simone Young
- 16 Vom schönen Leben - Christian Pluhar und ihr Ensemble L'Arpeggiata
- 17 Boris Berezovsky - The Player
- 18 Benkei at the Paris Opera: A Tale of Two Kabuki Actors
- 19 The Flower of Stage Performance: The Heron Girl
- 20 Isao Tomita—Symphony For Buh-Poh-Soh
- 21 The Art of Bel Canto - Edita Gruberova
- 22 Semele
- 23 Katharina Wagner's Birth of Fire
- 24 Wagner's Mastersinger - Hitler's Siegfried / The life and times of Max Lorenz

Přihlašovatel

- TSI - Televisione Svizzera
- NRK Program riks Bergen
- TSI - Televisione Svizzera
- Nederlandse Programma Stichting (NPS)
- Nederlandse Programma Stichting (NPS)
- Allegro Films
- RAI RADIOTELEVISIONE ITALIANA
- Rai Radiotelevisione Italiana
- PETER Rosen Productions, Inc.
- BBC Classical Music Television
- BBC Classical Music Television
- BBC Classical Music Television
- RTVE
- RTVE
- NDR
- WDR
- Fernsehbüro GmbH
- NHK (Japan Broadcasting Corp.)
- NHK (Japan Broadcasting Corp.)
- NHK (Japan Broadcasting Corp.)
- sounding images GmbH
- Clasart Film- und Fernsehproduktions GmbH
- Clasart Film- und Fernsehproduktions GmbH
- EuroArts Music International GmbH

Malý sál + kavárna Žofín

21.00 – 23.00 Společenské setkání a raut
(pouze na pozvánky)

NEDĚLE 15. ČERVNA

Velký sál Žofín

10.00 – 20.00 Videotéka, registrace

Registrovaní účastníci si zapůjčují jednotlivé soutěžní i nesoutěžní programy pro individuální projekci v boxech.

Malý sál, Žofín

10.00 – 12.00 Zasedání výboru IMZ

(uzavřené jednání)

12.00 – 13.00 IMZ workshop

Vydavatelé a jejich práva v praxi
(uzavřené jednání)

13.00 – 13.30 IMZ pro děti

Krátká prezentace o novinkách a plánovaných akcích do konce roku 2008 a výhled na 2009. Uvádí Peter Will, GATEWAY4M

Rytířský sál, Žofín

10.00 – 13.30 World Music Session se společností Mondomix

Ty nejlepší televizní programy a filmy o etnické hudbě a world music

Uvádí Catherine Zbindenová a Marc Benaïche, moderuje Petr Dorůžka

Malý sál, Žofín

14.30 – 16.00 Mozartova Kouzelná flétna z Curyšské opery

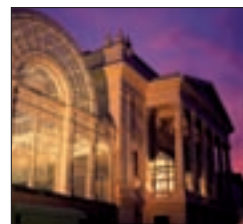
Jak získat diváky na dvou kanálech současně.

Uvádí Thomas Beck, moderuje Petr Kadlec

Představuje se ... Royal Opera House

Uvádí Hazel Wrightová a Sarah Kempová, moderuje Jaroslav Someš

20.00 – 22.00 Večer s... japonskou televizí NHK

Uvádí Kazunori Yuki, výkonný producent a Naoko Ome, televizní ředitelka a producentka hudebních a divadelních programů, NHK. Moderuje Martin Vačkář

PONDĚLÍ 16. ČERVNA

Velký sál, Žofín

9.00 – 20.00 Videotéka

Registrovaní účastníci si zapůjčují jednotlivé soutěžní i nesoutěžní programy pro individuální projekci v boxech.

Malý sál, Žofín

9.00 – 12.00 IMZ Burza námětů: Koprodukce a předprodejní fórum

V současném mediálním klimatu se stává stále obtížnější prosadit velké projekty. Tyto produkce jsou obvykle závislé na finanční účasti několika menších partnerů. Žádný z nich sám o sobě by nebyl schopen shromáždit dostatečný obnos k zahájení produkce těchto projektů. Abychom podpořili vzn-

Poř. č. Název pořadu

25	A different way. Tango with Rodolfo Mederos
26	Sofia - Biography of a violin concert
27	Stage Light - Stage Fright
28	Aboard the Pater Noster
29	Kinkakuji Sound Stage
30	„The Unknown Instrument“
31	„The Christmas Street“
32	„Sweet-voiced Lark“
33	„Voices and Images from Bulgaria“
34	VILLA LOBOS, L'AME DE RIO
36	War Oratorio
37	Master Class Julia Varady
39	Manon
40	Beethoven and Tchaikovsky by the Orchestre de Paris with Lang Lang
41	Il Sant'Alessio
42	The Maestro Maker- Jorma Panula and his Finnish conducting school
43	Karajan Or Beauty As I See It
44	Manon
45	Opera Gala Baden-Baden
46	Edgar Varese - The One All Alone
47	TONGUE OF THE HIDDEN
48	Life with organs
49	Darkroom
50	Tristan und Isolde

Přihlašovatel

ZDF/ARTE
Pars Media GmbH
Pars Media GmbH
Rhodopsin Productions Ltd.
Mainichi Broadcasting System, Inc.
Bulgarian National Television
Bulgarian National Television
Bulgarian National Television
Bulgarian National Television
IDEALE AUDIENCE INTERNATIONAL
Oxford Film and Television Ltd
Ideale Audience International
François Roussillon et Associés
François Roussillon et Associés
François Roussillon et Associés
ZDF/3sat
Unitel Classica
Unitel Classica
Unitel Classica
Ideale Audience International
David Alexander Anderson - independent
Slovenska televizia Bratislava
D.N.A., s.r.o.
Opus Arte

kající výrobu v této oblasti, ušetřili čas i peníze a nabídli redakční koordinaci, svolává IMZ opět Mezinárodní koprodukční a předprodejní fórum. Na tomto setkání mohou výrobní společnosti, distributoři a televizní producenti přednést své projekty, aby soustředili možné koprodukční partnery, nákupčí a dramaturgy

12.00 – 12.30 **Prezentace speciálního webového projektu IMZ**

Předváděná demo verze webové základny otevírá možnost k výměně vysílacích materiálů

14.00 – 16.00 **IMZ workshop**

Nové ekonomické modely pro opery v audiovizuálních médiích
Metropolitní opera má zjevný úspěch s živými přenosy svých představení do kin. Další velké opery mají podobné nápad, což vede k následující otázce: jak popularizovat operu v době prudkého rozvoje vysokorychlostního internetu, technologie High Definition (vysoké rozlišení) a nejnovějších zvukových zkušeností. Představitelé operních domů, televizních společností a producenti budou diskutovat o dalších strategiích, které vycházejí z nových vynálezů

Rytířský sál, Žofín

16.00 – 19.00 **Výbor EBU (uzavřené jednání)**

Malý sál, Žofín

17.00 – 18.45 **Pocta... choreografu Christopheru Bruceovi**

Za přítomnosti umělce uvádí jeho zaznamenané choreografie, zkušenosti a názory Antonín Schneider

20.00 – 22.00 **Večer s indonéskou televizí TVRI**

Uvádí Agus Wijojono, programově výrobní ředitel TVRI, a Firmann Kresna Sinulingga, výkonný ředitel hudebních programů TVRI. Moderátorka: Jitka Novotná.

ÚTERÝ 17. ČERVNA

Velký sál, Žofín

9.00 – 21.00

Videotéka

Registrovaní účastníci si zapůjčují jednotlivé soutěžní i nesoutěžní programy pro individuální projekci v boxech.

Malý sál, Žofín

9.00 – 18.00

Plenární zasedání EBU

(uzavřené jednání)

20.00 – 22.00

Večer s ruskou televizí Telekanál Kultura

Uvádí Irina Vavrinskaja a Diana Chomutovová.
Moderátorka Jitka Novotná

STŘEDA 18. ČERVNA

Rytířský sál, Žofín

9.00 – 15.00

Videotéka

Registrovaní účastníci si zapůjčují jednotlivé soutěžní i nesoutěžní programy pro individuální projekci v boxech.

Malý sál, Žofín

15.00

Tisková konference s promítáním vítězného snímku

(pouze na pozvánky)

Velký sál, Žofín

20.30 – 21.30

Slavnostní předávání cen MTF Zlatá Praha 2008

Přímý přenos ČT

Účinkují: Jitka Novotná – moderace, Musica Bohemica a Taneční soubor Hradišťan

21.30 – 23.00

Závěrečné společenské setkání a recepce

Poř. č. Název pořadu

- 51 Herbert von Karajan - Maestro for the Screen
- 52 The Birth of Adriana Mater
- 53 Into The Cold Dawn
- 54 ON THE RECOVERED PATH
- 55 Iiro's Live Music Show
- 56 Król Roger
- 57 TRIP TO ASIA | The Quest for Harmony
- 58 Body Talk - The eroticism of Dance
- 59 Der Brief - Hommage an Maria Callas
- 60 Don Quixote
- 61 Gala Tchaikovsky
- 62 The Solo Sailor
- 63 Mira Koltsova - 50 years with BERYOZKA
- 64 The Night of Hits
- 65 LA VIE PARISIENNE
- 66 All that is a gift
- 67 Contemporary Hits
- 68 My Cuba, My Poland
- 69 Alice in Wonderland
- 70 European music roots: Dancing for the camera
- 71 Czech Christmas Mass
- 72 Daria Klimentová, around the world en pointe
- 73 The Reichsorchester
- 74 Mozart's Magic Flute Onstage And Backstage

Přihlašovatel

- Bernhard Fleischer Moving Images GmbH
- YLE - Finnish Broadcasting Company
- LOFT music
- AMIP
- YLE - Finnish Broadcasting Company
- TVP Kultura - TVP S A
- Boomtown Media GmbH&CO KG
- ZDF/ARTE
- Decadence Films
- Bel Air Media
- Bel Air Media
- Seven Oceans Video
- TV CENTER
- Polish Television, Channel One
- FRANCE 3
- Česká televize
- TVP S.A.
- Telewizja Polska SA Redakcja Form Dokumentalnych TVP1
- Bernhard Fleischer Moving Images GmbH
- Česká televize
- Česká televize
- Česká televize
- EIKON Media GmbH
- Schweizer Fernsehen

Členové

Danica Dolinar
RTV Slovenia
Slovinsko

Jiří Nekvasil
režisér
Česká republika

POROTA

Předseda

Dr. Reiner Moritz
mediální odborník a producent
Německo

Costa Pilavachi
EMI Classics
Velká Británie

Eva Villarreal Velázquez
Canal 22
Mexiko

Poř. č.	Název pořadu	Přihlašovatel
75	LA PASSION BOLERO	13 Production
76	Al Bowlly - The Very Thought of You	BBC WALES
77	Louis Prima - King of the Swingers	BBC WALES
78	Soweto Strings	BBC Wales
79	The Full Monteverdi	Polyphonic Films
80	Inside Karajan	ORF
81	Aloha in three-four time	ORF
82	La fille du régiment	ORF
83	Dancer from the future	Swedish Television (SVT)
84	Joe Zawinul Earth Time	Felix Breisach Medienwerkstatt Gmbh.
85	Our Master, Zoltán Kodály	MTV Hungarian Television
87	Musikbyran: A New England	Swedish Television (SVT)
88	Cullberg 40 years	Swedish Television (SVT)
89	CALLAS ASSOLUTA	Europe Images International
90	Galina	GTRK "Kultura"
91	Russian sanctities.	GTRK "Kultura"
92	Dream station. Yuri Bashmet	GTRK "Kulture"
93	HIGELIN EN CHEMIN	LES POISSONS VOLANTS
94	Body Music	Swedish Television (SVT)
96	Zheztyrnak	EL Producer Centre
97	Papas Bag of Rhythm	Good World AB
98	Talking about music	HRT (Croatian Radiotelevision)
99	A journey with Peter Sellars	Arte France
100	ACCENTUS - "TRANSCRIPTIONS"	POINT DU JOUR

AFO 43

Letošní 43. Mezinárodní festival populárně-vědeckých a dokumentárních filmů **Academia film Olomouc** uvedl 109 filmů z bezmála 50 zemí. AFO navštívilo více než 12tis. návštěvníků. Vybrané filmy z programu putují po skončení festivalu po celém Olomouckém kraji v rámci projektu **AFO do kraje**.

Ozvěny festivalu probíhají v řadě dalších měst v ČR, v rámci festivalu **Týden vědy** pořádaného Akademií věd ČR, ale i v několika evropských zemích

(Polsko, Francie, Belgie a další). Poprvé v historii AFO měli možnost diváci sledovat festivalové minuty aFokus v pravidelných hodinách na obrazovkách veřejnoprávní televize. Reportáže z festivalového dění se také staly stabilní součástí ranního vysílání ČT1.

Academia film Olomouc je nejstarším festivalem věnujícím se v České republice soustavnému mapování populárně-vědeckého a dokumentárního filmu. Byl založen v roce 1966 ze společné iniciativy Krátkého filmu Praha, Univerzity Palackého a Československé akademie věd, jeho hlavním pořadatelem v současnosti je **Univerzita Palackého v Olomouci**.

MEZINÁRODNÍ SOUTĚŽ

POROTA: BRIGITTE BERGOVÁ (DÁNSKO), PETER FURTADO (VELKÁ BRITÁNIE), IRENE LICHTSCHEIDLOVÁ (RAKOUSKO), PAUL PISSANOS

(ŘECKO), ROBERT A. ROSENSTONE (SPOJENÉ STÁTY AMERICKÉ)

Cena za nejlepší světový populárně-vědecký dokumentární film

(pod záštitou hejtmána Olomouckého kraje)

Ve jménu růží Au Nom de la Rose Francie, 2008, režie: **Thierry Berrod**

Pod tímto romantickým názvem se skrývá se šarmem a vtipem natočený dokument, který se vydává po stopách ekrementů, růží, jak je nazývá autor tohoto snímku. Ve filmu máme možnost nahlédnout do dílen alchymistů či dozvědět se mnoho i o moderních technologiích zpracování výkalů.

ČESKÁ SOUTĚŽ

POROTA: MGR. PAVEL ČERNUŠKA, PH.D., ING. MARCEL GRÜN, PHDR. IVAN KLIMEŠ, TOMÁŠ ŠKRDLANT, RNDR. STANISLAV VANĚK

Cena za nejlepší český populárně-vědecký dokumentární film

(pod záštitou primátora statutárního města Olomouc)

Pan Parkinson Česká Republika, 2007, režie: **Petr Jančárek**

Porotu vedlo několik důvodů k udělení hlavní ceny v rámci české soutěže snímku **Pan Parkinson**:

Otevřený přístup k citlivému tématu těžkého onemocnění; překvapivě sebeironický hudební komentář portretovaného pacienta, který je současně autorem filmové hudby; odborný i lidský vhled do průběhu i současných možností léčby Parkinsonovy nemoci; mimořádná syntéza důvěrné osobní výpovědi s obrazovým, symbolickým jazykem.

Cena za přínos populárně-vědecké kinematografii (pod záštitou rektora Univerzity Palackého v Olomouci)

Nigel Marven

Biolog, filmař a dlouholetý spolupracovník BBC, který mimo jiné spolupracoval Davidem Attenboroughem, předním průkopníkem popularizace vědy na televizních obrazovkách. Sám Marven je dnes právem považován za celebrity světového formátu.

Cena diváků

(pod záštitou děkana Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci)

Pan Parkinson Česká Republika, 2007, režie: **Petr Jančárek**

Dokumentární film o příběhu hudebního skladatele Petra Šibileva, který onemocněl těžko léčitelnou Parkinsonovou chorobou. Snímek je zaměřením nad hranicemi lidské kreativity a zároveň přibližuje nejmodernější lékařské postupy při léčbě této choroby.

Cena studentské poroty

(pod záštitou rektora Univerzity Palackého v Olomouci)

Porota: Vojtěch Hanulík, Zuzka Jašková, Ester Kadlecová, Josef Kaštil, Dominika Linhartová, Rodion Procjuk, Jan Přeček, Tomáš Vynikal

Mír s tuleni Česká Republika, 2007, režie: **Miloš Novák**

Celovečerní dokumentární esej je nevšedním pohledem nejen na soužití člověka a tuleně. Výjimečná obrazová báseň z tuzemské produkce.

44. ročník Mezinárodního festivalu populárně-vědeckých a dokumentárních filmů Academia Film Olomouc se uskuteční 21. až 26. dubna 2009.

19. IGRIC 2007

Výročné ceny Slovenského filmového zväzu, Únie slovenských televíznych tvorcov a Literárneho fondu za audiovizuálnu tvorbu roku 2007 udelené v Bratislave 9. 4. 2008

POROTA: František Jurišič, predseda, Štefan Vraštiak, tajomník, členovia: Dušan Hudec, Kateřina Javorská, Mária Kráľovičová, Lucia Šebová, Zoro Záhon.

IGRIC ZA HRANÚ TVORBU PRE KINÁ: Juraj Nvota za režiu filmu **Muzika**, „za autentické svedectvo o dobe, ktorá nás poznamenala a zanechala nezmazateľné stopy v našom živote“.

TVORIVÉ PRÉMIE za hranú filmovú tvorbu pre kiná:

Martin Repka za scenár a režiu filmu **Návrat bočianov**, „za aktuálne zobrazenie problematiky v generačných súvislostiach a konfliktoch vyúsťujúcich do našej súčasnosti“.

Patrik Lančarič za režiu filmu **Rozhovor s nepriateľom**, „za pôsobivú filmovú interpretáciu poviedky Leopolda Laholu vyrozprávanú moderným filmovým jazykom“.

IGRIC ZA TELEVÍZNU DRAMATICKÚ TVORBU: Robert Šveda za scenár a režiu film **u Démoni**, „za tri komorné príbehy s psychologicky prepracovanými postavami“.

TVORIVÉ PRÉMIE za televíznu dramatickú tvorbu: **Peter Kelíšek** a **Martin Žiaran** za kameru filmu **u Démoni**, „za výtvárny a estetický prínos kameramanskej práce“.

Ivan Finta za kameru filmu **Polčas rozpadu**, „za nekonvenčnú dynamickú kameru zobrazujúcu súčasnú slovenskú realitu“.

IGRIC ZA FILMOVÚ A TELEVÍZNU DOKUMENTÁRNU TVORBU: Martin Šulík za režiu filmu **Martin Slivka – muž, ktorý sadil stromy**, „za priblíženie neznámych faktov zo života zakladateľskej osobnosti slovenského etnografického filmu“.

TVORIVÉ PRÉMIE za filmovú a televíznu dokumentárnu tvorbu:

Kristína Vlachová za scenár a režiu filmu **Dračí setba komunizmu**, „za mrazivé svedectvo o zločinoch komunizmu – materiál nakrúcaný vyše desať rokov a mapujúci našu históriu až po súčasnosť“, **Zuzana Piussi** za režiu filmu **Stoka**, „za pravdivý obraz našej súčasnosti – alebo kultúra na Slovensku“.

IGRIC ZA ANIMOVANÚ TVORBU: Ivana Šebestová za scenár, režiu a animáciu filmu **Štyri**, „za originálne spracovanie témy lásky a jej tajomstiev“.

TVORIVÉ PRÉMIE za animovanú tvorbu:

Daniela Krajčová za film **Dĺžka podnájmu**, „za ne-“

tradičně výtvarné zobrazení sociální situace prisťahovalcov“.

Andrej Kolenčík za scenár, réžiu, kameru a animáciu filmu Izidor, „za originálne karikovaný pohľad na temné stránky života bezdomovca“.

IGRIC ZA HERECKÝ VÝKON VO FILMOVOM ALEBO TELEVÍZNOM DIELE: **Luboš Kostelný za postavu Martina vo filme Muzika**, „za vyzretý herecký výkon a presné vystihnutie postavy pri stvárnení hlavného hrdinu príbehu“.

TVORIVÉ PRÉMIE za herecký výkon vo filmovom alebo televíznom diele:

Beáta Dubielová za postavu Kláry vo filme Démoni, „za psychologicky verne prekreslený obraz svojej hrdinky na malej ploche poviedky“.

Lukáš Latinák za postavu Mira vo filme Návrat bočianov, „za presvedčivé zobrazenie postavy dedinčana v príbehu plnom nečakaných zvrátov“.

TVORIVÉ PRÉMIE za ostatnú televíznu tvorbu: **Zdeno Vlach za scenár, kameru a réžiu filmu V pralesoch Karpát**, „za kultivované umelecké zobrazenie fauny a flóry karpatských pralesov“.

Milan Homolka za námet, scenár a réžiu filmu Noc na švédskom vale, „za filmársky poctivé odhalenie nezmyslenej tragédie z nie tak dávnej minulosti“.

TVORIVÉ PRÉMIE za študentskú tvorbu:

Agnes Dimun za scenár, réžiu a kameru filmu Kde je?!, „za humánne zobrazenie nezvratných okamihov na sklonku života“.

Iveta Grofová za scenár a réžiu filmu Gastarbeite-

ri, „za vtipnú reflexiu našinca v úlohe gastarbeitera“.

TVORIVÉ PRÉMIE za DVD a CD – ROM:

Pavol Barabáš za DVD TEPUY Cesta do hĺbín zeme, „za divácky atraktívnu prezentáciu K2 Studio“.

Ján Šicko a Martin Hasák za DVD AZYL 2006-2007, „za grafickú koncepciu – dizajn a hudbu – DVD o filmovej tvorbe neprofesionálnych mladých tvorcov“.

TVORIVÉ PRÉMIE za audiovizuálnu teóriu a kritiku:

Juraj Mojžiš za knihu Albert Marenčin – filmár na križovatkách času, „za portrét všestranne nadaného umelca“.

Pavel Branko za knihu Straty a nálezy 3, „za kultivované hodnotenie filmovej tvorby až dodnes“.

Do súťaží 21. FINÁLE PLZEŇ byly přihlášeny tyto filmy:

NOVÉ ČESKÉ CELOVEČERNÍ FILMY: **TAJNOSTI** (r. Alice Nellis) **EDITH PIAF** (r. Olivier Dahan), **MEDVÍDEK** (r. Jan Hřebejk), **GYMPL** (r. Tomáš Vorel), **MOVIE** (r. Ivo Trajkov), **POSLEDNÍ VLAK** (r. Joseph Vilsmaier, Dana Vávrová), **CRASH ROAD** (r. Kryštof Hanzlík), **CHYŤTE DOKTORA** (r. Martin Dolenský), **VÁCLAV** (r. Jiří Vejdělek), **O ŽIVOT** (r. Milan Šteindler), **NEJKRÁSNEJŠÍ HÁDANKA** (r. Zdeněk Troška), **BOBULE** (r. Tomáš Bařiny)

MIMO SOUTĚŽ: **ROMING** (r. Jiří Vejdělek), **POSLEDNÍ PLAVKY** (r. Michal Krajišník), **SVATBA NA BITEVNÍM POLI** (r. Dušan Klein), **NA VLASTNÍ NEBEZPEČÍ** (r. Filip Renč), **O RODIČÍCH A DĚTECH** (r. Vladimír Michálek), **VENKOVSKÝ UČITEL** (r. Bohdan Sláma), **TAKOVÁ NORMÁLNÍ RODINKA** (r. Patrik Hartl).

SOUTĚŽ DOKUMENTÁRNÍCH FILMŮ: **OBČAN HAVEL**

(r. Pavel Koucký, Miroslav Janek), **MÍR S TULENI** (r. Miloslav Novák), **JAN SAUDEK** (r. Adolf Zíka), **ZTRACENÁ DOVOLENÁ** (r. Lucie Králová), **GENE RÁL** (r. Jaroslav Kratochvíl), **ZÓNA BEZPEČÍ** (r. Lukáš Kokeš), **DURBAN POISSON** (r. Keith Jones), **IRENKA** (r. Lukáš Kokeš), **KDO CHCE ZABÍT ASHLEY?** (r. Bohdan Bláhovec), **SEJDEME SE V DENVERU** (r. Jan Šíkl), **V ČEM JE HÁČEK** (r. Tereza Tara), **O TOPANKI** (r. Rozálie Kohoutová), **KDY PRESTANEM BLÁZNIT?** (r. Břetislav Rychlík), **NÁVŠTĚVNÍCI PEVNOSTI** (r. Petr Hátle), **POUSTEVNA, DAS IST PARADIES** (r. Ondřej Provazník, Martin Dušek), **CO JE TO** (r. Jaroslav Kratochvíl), **PIRAÑA** (r. Viera Čákanyová), **ŽIVOT V PEŘI** (r. Martin Řezníček), **HILTONLEAVING** (r. Petr Hátle), **KRÁSNÁ PRAHA OLYMPIJSKÁ** (r. Andrea Culková), **PSÁNO PRO PRAŽSKÉ JARO** (r. Pavel Koucký, Jaroslav Hovorka), **HORMONÁLNÍ AKVÁRIUM** (r. Tereza Tara), **PULEC, KRÁLÍK A DUCH SVATÝ** (r. Filip Remunda), **AU!** (r. Alena Činčerová), **PAPÍROVÝ ATENTÁT** (r. Radim Procházka), **MILOŠ ZEMAN – nekrolog politika a oslava Vysočiny** (r. Robert Sedláček), **KAMARÁDKY NA SMRT** (r. Ladislav Kaboš), **POTÍŽISTKY** (r. Věra Chytilová), **DOBŘE PLACENÁ PROCHÁZKA** (r. Olga Špátová), **MEDELA** (r. Olga Sommerová), **DOMOV** (r. Margareta Hruza), **DOBRODRUŽSTVÍ ANNY BARBORY – MEZIHRÁ** (r. Vít Janeček), **SEDLÁCI** (r. Alena Činčerová), **SUCHÁ HORA, DĚDINA NA KONCI TRATI** (r. Pavel Štingl)

Mezinárodní porota pro celovečerní film ve složení: **Ivo Mathé** (Česká republika), prorektor AMU – předseda poroty, **Jan Fleischer** (Velká Británie), scenárista a dramaturg, **Nerina Kocjančič** (Slovinsko), filmová profesionálka, **Theodore Schwinke** (USA), filmový novinář, **Mira Staleva** (Bulharsko), ředitelka Sofia Meetings rozhodla udělit hlavní statutární cenu festivalu

ZLATÉHO LEDŇÁČKA filmu

TAJNOSTI režisérky Alice Nellis

Film **TAJNOSTI** zaujal mezinárodní jury bez výjimky nejvíc, neboť zřetelný obsahový záměr byl zpracován opravdu jednoduše a čistě. Jde o intimní por-

trét ženy vyrovnávající se se středním věkem. Režisérka používá ve vyprávění jemnou až okouzující filmovou řeč.

Mezinárodní porota pro dokumentární film ve složení: **Peter Kerkes** (Slovensko) – předseda poroty, **Helena Třeštíková** (Česká republika), dokumentaristka, **Anita Gerencsér** (Maďarsko), producentka rozhodla udělit hlavní statutární cenu festivalu

ZLATÉHO LEDŇÁČKA v kategorii nejlepší dokument filmu OBČAN HAVEL režisérů Pavla Kouckého a Miroslava Janka a dále rozhodla udělit Zvláštní ocenění kolekci filmů FAMU režisérů Bohdana Bláhovce, Viery Čákanyové, Petra Hátle, Rozálie Kohoutové, Lukáše Kokeše, Jaroslava Kratochvíla a Terezy Tara. ODŮVODNĚNÍ VERDIKTU POROTY: **filmu Občan Havel** za donkichotské úsilí tvůrců i protagonisty filmu změnit svět k lepšímu. Zvláštní ocenění **kolekci filmů FAMU** za naději, kterou dávají českému filmu svým výrazným občanským postojem i kultivovanou filmovou řečí.

Diváčkou cenu Plzeňského Prazdroje za nejlepší film získal film

BOBULE režiséra Tomáše Bařiny

Na základě hlasování na www.filmfestfinale.cz a hlasování pomocí kuponu ve festivalové příloze MF Dnes získal

CENU ZA NEJLEPŠÍ HERECKÝ VÝKON IVAN TROJAN

za roli ve filmu Václav

Festival filmů FINÁLE udělil

CENU ZA VÝZNAMNOU PODPORU

ČESKÉ KINEMATOGRAFIE V ZAHRANIČÍ panu

Peterovi Dubeckému

Národní filmová cena

SLNKO V SIETI 2008

(za období 2006 – 2007)

NAJLEPŠÍ CELOVEČERNÍ FILM – MUZIKA, producent: Marián Urban

NAJLEPŠÍ DOKUMENTÁRNÍ FILM – INÉ SVETY, režie: Marko Škop

NAJLEPŠÍ ANIMOVANÝ FILM – ŠTYRI, režie: Ivana Šebestová

NAJLEPŠIA FILMOVÁ RÉŽIA – JURAJ NVOTA, film: Muzika

NAJLEPŠÍ FILMOVÝ SCENÁŘ – ONDŘEJ ŠULAJ, scenár filmu: Muzika

NAJLEPŠÍ KAMERAMANSKÝ VÝKON – RICHARD KRIVDA, film: Martin Slivka – muž, který sadil stromy

NAJLEPŠÍ FILMOVÝ STRIH – ALOIS FIŠÁREK,

film: Muzika

NAJLEPŠÍ FILMOVÝ ZVUK – TOM KORR,

film: Muzika

Richard Krivda

NAJLEPŠIA PŮVODNÁ FILMOVÁ HUDBA – RÓBERT MANKOVECKÝ,

film: Muzika

NAJLEPŠÍ VÝTVARNÝ POČIN – MONA HAFSAHL (kostýmová výtvarníčka),**PETER ČANECKÝ** (architekt), **JURAJ STEINER** (umelecký maskér), **EMIL DRLIČIAK** (grafický návrh plagátu), film: Muzika**NAJLEPŠÍ ŽENSKÝ HERECKÝ VÝKON VO VEDLAJŠEJ ÚLOHE – JANA OLHOVÁ**

(postava: matka), film: Muzika

NAJLEPŠÍ MUŽSKÝ HERECKÝ VÝKON VO VEDLAJŠEJ ÚLOHE – MARTIN HUBA

(postava: Skřivánek), film: Obsluhoval som anglického kráľa

NAJLEPŠÍ ŽENSKÝ HERECKÝ VÝKON V HLAVNEJ ÚLOHE – IVA BITTOVÁ (postava: Julie), film: Tajnosti**NAJLEPŠÍ MUŽSKÝ HERECKÝ VÝKON V HLAVNEJ ÚLOHE – ĽUBOŠ KOSTELNÝ** (postava: Martin Junec), film: Muzika**NAJLEPŠÍ ZAHRANIČNÝ FILM – GRBAVICA**, réžia: Jasmila Žbanić, distribútor na Slovensku: Asociácia slovenských filmových klubov

AniFest 2008 prozářilo slunce a příjemné zážitky

Sedmý ročník Mezinárodního festivalu animovaných filmů AniFest je úspěšně za námi. Zhruba 35 000 diváků zhlédlo festivalové programy na 14 různých místech po celé Třeboni. AniFest přinesl již tradiční směs dobré nálady, krásného treboňského prostředí, ale především animovaného filmu.

Cenu AniFest Grand Prix dostal francouzský celovečerní film *Persepolis* režisérů Marjane Satrapi a Vincenta Paronnauda. Tento celovečerní film zvítězil rovněž v mezinárodní soutěži.

Výběrové komise vybraly pro festival celkem 287 filmů. Ohlasy všech porotců hovoří o tom, že úroveň letošní soutěže byla opravdu vysoká. Rony Oren o svém působení v porotě a o soutěžních filmech řekl: „Byl jsem ve společnosti moudrých mužů. A také dobrých filmů, což někdy činilo rozhodování jednodušší, ale někdy naopak těžší, protože bylo těch dobrých filmů příliš.“

V celkem sedmi kategoriích Mezinárodní soutěže bylo uděleno 13 cen. Porota pro původní tvorbu ve složení Břetislav Pojar, americký producent Ron Diamond a izraelský animátor a vedoucí katedry animace na Bezalel Academy Rony Oren, udělila cenu za velmi krátký film snímku *John a Karen* (Matthew Walker, VB) a dvě zvláštní uznání pro *Pískoviště* (Avi Ofer, Izrael) a *KJFG No. 5* (Maďarsko). Dále cenu za krátký film japonskému režisérovi Koji Yamamurovi za *Franz Kafka: Venkovský lékař* a zvláštní uznání filmu *Zájíc-sluha* (Elena Chernova, Rusko). Cenu za nejlepší celovečerní film získala *Persepolis* re-

žisérů Marjane Satrapi a Vincenta Paronnauda, která zvítězila i celkově a dostala tedy cenu AniFest Grand Prix.

Porota pro televizní tvorbu ve složení britský novinář Phillip Bergson, korejský režisér Moon-Saeng Kim a italský animátor Gabrielle Zucchelli udělila cenu za nejlepší TV film nebo seriál *Příběhům starého klavíru: Ludwig van Beethoven* (Irina Margolina, Rusko), cenu za nejlepší videoklip, reklamu či znělku reklamě *Stínohra* Michaela Reissingera (Německo) a cenu za internetovou animaci Jaromíra Plachého za *Hroudu*.

Studentská porota, József Fülöp, Krzysztof Rynkiewicz a Lucie Štamfestová, ocenila jako nejlepší studentský film francouzský snímek *Muž s kuřecí*

hlavou (Sylvain Jorget, Axel Morales, Mathias Rodriguez, škola Supinfocom Valenciennes, Francie) a zvláštní uznání získal film *Nemocen láskou* (Špela Čadež, škola Kunsthochschule für Medien Köln, Německo, Slovinsko). Cenu za nejlepší školní kolekci získala francouzská La Poudrière.

Na slavnostním zakončení byly také vyhlášeny výsledky Mezinárodní soutěže filmů pro děti, kde zvítězil film *Když klub mládeže potká neštěstí* (kollektiv dětí z Grindale Youth Club, VB). Cenu Města Třeboně od diváků AniFestu získala, stejně jako za internetovou animaci, *Hrouda* Jaromíra Plachého.

Celkem bylo promítáno 633 snímků: celovečerní – 25, celkový počet promítaných soutěžních filmů – 287, mimo soutěž – 346, celovečerní mimosoutěžní – 21, celková stopáž všech projekcí – cca 95 hodin.

Mezinárodní soutěž: celovečerní film: 4 filmy, **krátký film:** 65 filmů, **televizní film a seriál:** 23 filmů, **videoklip, reklama, znělka:** 42 filmů, **internetová animace:** 9 filmů, **studentský film:** 88 filmů. **Filmy vytvořené dětmi:** 56 filmů

Celkový počet filmů potvrzených pro soutěžní projekce: 231

Celkem se akreditovalo – 1179 lidí (bez započtení veřejnosti), **veřejnost** – 843 **filmových profesionálů** – 369, **návštěvnost všech filmových projekcí** – cca 35 000

O výtvarnou podobu festivalového bulletinu se staral Jaromír Plachý, autor oceněného filmu *Hrouda*.

PROTOKOL

o udělení cen na 45. mezinárodním festivalu TECHFILM 2008

Praha, 12. května – 15. května 2008

Mezinárodní porota 45. mezinárodního festivalu TECHFILM 2008 ve složení: **Alessandro GRIFFINI**, Itálie, (předseda), **Zita D R D O V Á**, Česká republika, **Marina FORTUNA**, Itálie, **Mara ROQUE**, Kuba, **David CLEVERLY**, Velká Británie, **Jan GOLDSCHMEDING**, Nizozemí a **Asoka RAINA**, Indie zasedala ve dnech 11. – 13. května 2008 a udělila následující ceny:

VELKÁ CENA TECHFILMU 2008

CHOBOTNICE OD STROMBOLI – DIE KRAKEN VOM STROMBOLI, režie Sigurd Tesche, Německo, přihlašovatel filmu: WDR

CENA MEZINÁRODNÍ POROTY

KOMÁŘÍ DELTA – LE DELTA D'AEDES, režie: Benoît Demarle, Francie, přihlašovatel filmu: MIF – Sciences

CENA ZA SNÍMEK POPULARIZUJÍCÍ VĚDU

LOULAN: SPÍCÍ PRINCEZNY (Z CYKLU NA HRANICÍCH ČÍNY) – LOULAN: LES PRINCESSES ENDORMIES (CYCLE AUX FRONTIERS DE LA CHINE), režie: Serge Tigniers, Francie, přihlašovatel filmu: MIF – Sciences

CENA PRO VÝUKOVÝ POŘAD

POŠKOZENÍ MÍCHY (Z CYKLU DIAGNÓZA), režie: Vít Hájek, Česká republika, přihlašovatel filmu: Česká televize

CENA ZA UMĚLECKY PŘÍNOSNÝ SNÍMEK

PLASTIC PEOPLE, režie: Pavel Koutský, Česká republika, přihlašovatel filmu: Dagmar Juráková

CENA V OBLASTI PRESTIŽNÍCH SNÍMKŮ

CYKLUS PŘÍBĚHY DOMŮ, Česká republika, přihlašovatel filmu: Česká televize

ČESTNÉ UZNÁNÍ PRO VÝUKOVÝ POŘAD

DIGIKINO (Z CYKLU PORT), ČÁST „MICHAELOVY POKUSY“, Česká republika, přihlašovatel filmu: Česká televize

CENA REKTORA ČESKÉHO VYSOKÉHO UČENÍ TECHNICKÉHO V PRAZE za zahraniční snímek představující nové technologie

ČERVENÁ – STOP! POTOPENÝ ARZENÁL – RED COD – UN ARSENALE SOM-MERSE, režie: Marco Pisapia, Itálie, přihlašovatel filmu: ICRAM

CENA STAROSTY MĚSTSKÉ ČÁSTI PRAHA 6 za snímek s regionální tematikou

NEŽ TO VŠECHNO ZBOURÁME, režie: Jaroslav Večeřa, Česká republika, přihlašovatel filmu: Česká televize

CENA Nadání Josefa, Marie a Zdeňky Hlávkových pro mladého tvůrce

DOBŠÍNSKÉ ROMANETO, režie: Václav Hanuš, Česká republika, přihlašovatel filmu: Filmová akademie Miroslava Ondříčka v Písku

CENA DIVÁKŮ

VÁŠEŇ PRO PYRAMIDY (Z CYKLU OBJEVY) – PASSION KHEOPS (CYCLE DECOUVERTE), režie: Louis Faure, Kanada, přihlašovatel filmu: Société Radio-Canada

ČESTNÉ UZNÁNÍ MIF SCIENCES

ARACHNOMÁNIE (Z CYKLU NEVIDITELNÍ VETŘELCI) – ARACHNOMANIA

(CYCLE LES ENVAHISSEURS INVISIBLES), režie: Thierry Berrod, Francie, přihlašovatel filmu: MIF – Sciences

Vášeň pro pyramidu, Kanada

Soutěž výukových produktů

Porota ve složení: **Zdeňka ZOCHOVÁ**, (předsedkyně), **Wanda GONZÚROVÁ**, **Ida SKOPALOVÁ**, **Gražyna ŠEBELÍKOVÁ**, **Ondřej NEUMAJER**, **Jaroslav SVOBODA** a **Richard SÝKORA** zasedala 14. května 2008 a udělila následující ceny:

GRAND PRIX – Křišťálová tužka

SADA PREZENTACÍ PRO VÝUKU FOTOGRAFOVÁNÍ, autor: doc. Ing. Stanislav Horný, CSc., přihlašovatel: Grafická a multimediální laboratoř AVO, VŠE Praha

Cena Laureát mezinárodního festivalu TECHFILM nebyla udělena

Čestné uznání za kolekci interaktivních výukových produktů pro školy

TS MATEMATIKA PRO PRVNÁČKY, **TS BOTANIKA II.**, **TS CHEMIE I.**, autoři: Mgr. Jana Vošická, Mgr. Lucie Svobodová, Mgr. Bohumil Vošický, přihlašovatel: Terasoft a.s., Hořovice

Čestné uznání za názorné vysvětlení jednotlivých zařízení elektrárny a jejich funkce

JADERNÁ ELEKTRÁRNA TEMELÍN – VIRTUÁLNÍ MODEL, autor: Ing. Roman Miler, přihlašovatel: ČEZ, a.s., Praha

Čestné uznání za multimediální zpracování dané tematiky

EXTREMISMUS A TERORISMUS, autoři: kolektiv autorů OMIV, VPŠ a SPŠ MV, přihlašovatel: VPŠ a SPŠ Ministerstva vnitra, Praha

Cena Microsoft

DEN ZEMĚ – VODA ŽIVÁ, autorka: Mgr. Eva Jiřiková, přihlašovatel: Základní škola, Praha 9

ENVIROFILM 2008

Už počtrnácté se konal v Banské Bystrici významný a šarmantní festival Envirofilm. Už z jeho názvu vyplývá, kam směřují jeho poselství. Kromě filmové soutěže mohli jeho návštěvníci vidět zajímavé výstavy (například Zelený svět – kde se tradičně scházejí tisíce kreseb dětí z mnoha států Evropy i Asie), zasoutěžit si, odborníci potom měli možnost diskutovat na odborných konferencích. Unie slovenských televizních tvůrců uspořádala tradiční seminář, tentokrát to byl workshop pro filmové amatéry, na kterém měl i Fites své zastoupení – Martin Skyba uvedl zajímavé podrobnosti z přípravy nového dokumentu.

Mezinárodní filmová porota ve složení **Jan Gogola (ČR) – předseda poroty**, Ferenc Varga (Maďarsko), Kateřina Javorská (Slovensko), Andrzej Traczykowski (Polsko), Daniel Coche (Francie), Maria Grazia Cicardi (Itálie) a Yossi Weissler (Izrael) zasedala ve dnech 9. – 12. května 2008 a hodnotila 54 filmů vybraných předvýběrovou komisí. Z toho 8 filmů v kategorii A (zpravodajské a publicis-

5 filmů v kategorii D (volná tvorba a filmy pro děti a mládež) a 7 filmů v kategorii amatérské filmy.

Ceny Envirofilmu 2008

Hlavní cenu festivalu Envirofilm 2008 získal švýcarský film Greina režiséra Villi

tické programy, magazíny, filmy), 26 filmů v kategorii B (dokumentární filmy), 8 filmů

v kategorii C (vzdělávací a naučné videoprogramy a filmy),

Hermann (kamera Hans Stürm). Porota u tohoto filmu ocenila pozoruhodný a mnohovrstevný způsob zobrazení nelehkého života člověka v horách, kterému zavádění evropských norem úplně změnil život. Film nás zavede do Greiny ve Švýcarských Alpách, na rozlehlou planinu, která spojuje Ticino a Grigioni. Pro pastýře Giovanni Boggini to bude poslední rok výroby sýra a másla tradičním způsobem, v kotli, pod kterým topí dřevem. Výrobu musí modernizovat podle evropských norem..., ale tím se duch jeho sýra, jeho specifická chuť vytratí.

V kategorii A zvítězil film *Odpad či poklad* (režie Joshka Wessels, Holandsko) – netypicky vtipný pohled na pouze zdánlivě bezvýznamný problém, kam s lidskými a zvířecími exkrementy.

Příběhy lidí z buše francouzského režiséra Pierra Manna (kamera Sabine Trenszt), který byl jedním z hostů letošního festivalu, porota nejvýše ohodnotila v nejsilnější obsazené **kategorii B** – dokumentární filmy. Pierre Mann ve svém snímku přináší výjimečné svědectví o přírodních lidech v africkém buši, v srdci pouště Kalahari. Cenu za nejlepší film **v kategorii C** si odnáší francouzský film *Bacterialand* (režie Thierry Berrod, kamera Quincy Russell, Jean-Pierre Rivalain) a **v kategorii D** zvítězilo Ticho slovenských autorů Jany Sadloňové a Roberta Rajchla (kamera Vladimír Ruppeldt ml.).

V kategorii amatérských filmů porota hodnotila sedm filmů, z toho čtyři slovenské. Cenu za nejlepší amatérský film získali Křídla Mira Sanigy (režie Pavol Baláž, Vladimír Bobáľ).

Dále byla udělena **Cena ředitele festivalu nejlepšímu filmu slovenského režiséra** – Neznámá Antarktida (režie Pavol Barabáš). **Mimořádnou cenu** udělil ředitel festivalu i filmu *Zajatci bílého boha* režiséra Steve Lichtaga (ČR) jako filmu s nejkritičtější poselstvím. **Cenu primátora Banské Bystrice** získala Santiho magická flétna (Francesca Molo, Švýcarsko), **Cenu primátora Banské Štiavnice** film *Aleje jako součást naší krajiny* (Ljuba Václavová, ČR), **Cenu primátora Zvolena** film *Když prší* (Jakob Gottschau, Dánsko) a **Cenu primátora Kremnice** film *Mír s tuleni* (Miroslav Novák, ČR). Za nejlepší film propagující cestovní ruch si **Cenu předsedy BBSK** z Envirofilmu 2008 odnáší americký film *Stuha písku* (režie John Grabowski). **Dětská porota** vybírala z osmi filmů. Nejvíce hlasů od dětí dostal izraelský film *Stěna smrti* autorů Yossi Weisslera a Moshe Alperita. **Cenu Rádia Regina**, kterou také udělují děti, dostal německý film *Nákladák Balduin* (režie Matthias Omonsky, kamera Uli Leuven). Nestatutární cenou festivalu je Cena Unie slovenských televizních tvůrců a Literárního fondu za dlouhodobé a umělecky relevantní působení v oblasti tvorby filmů s environmentální tematikou: ta byla udělována již po desáté a získal ji žák Prof. Martina Slivky, autor, kameraman a především režisér výlučně přírodopisných filmů **Jaroslav Mikuš**.

Ceny autorům vítězných filmů byly slavnostně odevzdány v pátek 16. května v krásném prostředí historického Zvolenského zámku. Festival je známý svojí vynikající organizací a skvělou atmosférou.

SLEPÉ LÁSKY

Jeden z nejúspěšnějších projektů programu Ex Oriente Film – v Cannes

Celovečerní debut dokumentaristy Juraje Lehotského byl jako první slovenský film po téměř 40 letech součástí programu prestižního festivalu v Cannes. *Slepé lásky* byly vybrány do sekce Quinzaine des Réalisateurs / Director's Fortnight, která se dlouhodobě zaměřuje na objevování mladých ta-

lentů. Dokument oscilující mezi observační metodou, zobrazováním fikčních světů vyrůstajících pod pohledem slepých lidí a inscenováním každodenních situací vznikl 5 let v produkci slovenské spo-

lečnosti Arterlia, prodej zajišťuje rakouská společnost Outlook Film Sales. Jako projekt byl pod pracovním názvem *Hľadanie* rozvíjen v rámci vzdělávacího programu IDF Ex Oriente Film. Z Cannes *Slepé lásky* zamíří do soutěže dokumentárních filmů MFF Karlovy Vary.

Na 61. ročníku festivalu v Cannes byly *Slepé lásky* uvedeny v nesoutěžní sekci, která svou prestiž staví na výrazném profilovém výběru nových talentů. V minulosti přinesla debuty dnes už světově známých režisérů jako jsou **Werner Herzog, Rainer Werner Fassbinder, Nagisa Oshima, George Lucas, Martin Scorsese, Jim Jarmusch** nebo **Sofia Coppola**. Kromě debutů se do výběru této části programu vracejí i klasici světové kinematografie, mezi nimiž byli **Louis Malle, Robert Bresson, Manoel de Oliveira** nebo **Stephen Frears**. Posledním filmem reprezentující kinematografii bývalého Československa byly *Jakubiskovy Vtáčkovia, siroty a blázni*. Úvodního ročníku nově vzniklé sekce Quinzaine des Réalisateurs / Directors' Fortnight se dva

roky předtím zúčastnil **Fantišek Vlácil s Markétou Lazarovou**.

Na Slovensku měly *Slepé lásky* premiéru 27. března 2008. Mezinárodní premiéra filmu se po rozhodnutí z Cannes posouvá na půlku května. Posledním filmem společnosti **Arterlia**, který se zúčastnil karlovarské přehlídky, byl celovečerní dokument **Marka Škopa Iné Svety**, za nějž si autor z festivalu odnesl hlavní cenu diváků – vůbec první v historii udělenou dokumentárnímu filmu.

Kromě Juraje Lehotského a Marka Škopa se do programu letošního festivalu v Cannes dostali i další účastníci workshopu **Ex Oriente Film – Andrzej Dybczak** a **Jacek Naglowski Naglowski** se svým filmem **Guraga**.

Více informací o filmu *Slepé lásky* najdete na webové stránce filmu www.blindloves.com. Podrobnosti k celoročnímu vzdělávacímu programu **Ex Oriente Film** najdete na stránkách Institutu dokumentárního filmu: www.DOCUinter.net/ExOrientFilm

Film v Cannes uspěl – odvezl si Cenu asociace provozovatelů artkin.

Psycho Film Praha 2008

Festival Psycho Film je přehlídkou filmů, které spojují náměty z oblasti psychiatrie či psychologie. Letošní ročník má za téma **euthanasii a sebevraždy**. Toto aktuální téma vznáší otázky lékařské, etické i estetické.

Psycho Film je partnerem festivalu Mezi ploty a je pořádán pod záštitou Psychiatrické léčebny Bohnice. Jeho cílem je i osvěta na poli duševních poruch. Náplní festivalu je maratón filmů, z nichž některé byly dosud v Česku nedostupné. Všechny projekce budou doplněny komentářem, přednáškou a diskusí s odborníky z řad psychiatrů, psychologů a filmařů.

Festival se koná 6. až 8. června v karlínském kině Atlas. Vzhledem k osvětové funkci festivalu je **vstup na všechny filmy zdarma**.

Program festivalu zahrnuje **filmy celovečerní** (např. dramata *Žít jako smrtelná choroba přenášená pohlavní cestou* K. Zanussiho,

Hlas moře A. Amenábara, *Invaze barbarů* D. Arcanda či *Spiklenci slasti* surrealisty J. Švankmajera; v české premiéře pak přínášíme *Popravčího* F. Zylbera a *Poznamenané* W. Saniewskiho), **filmy dokumentární** (mimo jiné *Hledání dobré smrti* T. Škrdlanta, případně výběr z archivu Krátkého filmu, mapující dobové filmařské pohledy na závislost na alkoholu a drogách) a **filmy raritní**. Sem patří hlavně propaganda nacistické Třetí říše, která si představovala euthanasii jako masovou vraždu duševně chorých. Na snímek *Žaluji* je však nutná pozvánka (získáte ji na webu). Zvláštním blokem jsou *Studentské psychofilmy*, které demonstrují, jak se s psychiatrickými tématy vypořádávají studenti filmových škol.

Kompletní program a podrobnější informace naleznete na www.psychofilm.cz

Těšíme se na viděnou v kině Atlas!

Letní filmová škola

10 OTÁZEK A ODPOVĚDÍ

(autorem textu kurzivou je Jiří Králík – jirka.kralik@seznam.cz)

1. Kdo založil Letní filmovou školu?

První Letní filmová škola se konala pod tímto názvem z iniciativy filmových klubů již v roce 1975, navazovala tak na tradici Celostátního semináře pro členy filmových klubů, který poprvé pořádal Československý filmový ústav v roce 1964. Ředitelem LFŠ byl poprvé v roce 1992 jmenován Jiří Králík.

První LFŠ se konala v roce 1974 a až do roku 1992 ji, stejně jako předchozí semináře, pořádal Československý filmový ústav. Do funkce ředitel jsem byl poprvé ustanoven – ne jmenován – v roce 1993 a to po velmi neúspěšné LFŠ

1992, kde jsem byl jen ve funkci produkčního pracovníka..

2. Kdo vymyslel Letní filmovou školu?

Letní filmová škola má více než čtyřicetiletou tradici a je výsledkem mnohaletého vývoje, práce desítek lidí a duševním vlastnictvím iniciátorů českého a slovenského klubového hnutí. Od roku 1996 je registrovanou ochrannou známkou ve vlastnictví Asociace českých filmových klubů.

Název byl z největší pravděpodobnosti převzat z bezprostřední zahraniční zkušenosti – v roce 1973 se ve Východním Berlíně konala akce – 1. FIAF Summer School, kterou pořádal FIAF (Mezinárodní federace filmových archivů) pro zástupce filmových archivů a této akce se účastnili i zástupci tehdejšího ČSFÚ (viz. <http://www.fiafnet.org/uk/education/>). Autorem názvu je dle pamětníků pan S. Ondroušek – tehdejší ředitel ČSFÚ. Rok poté se v Písku přejmenoval dosavadní Celostátní seminář pro členy FK na Letní filmovou školu. Ale i nadále – až do roku 1992 – byla tato akce uzavřeným seminářem určeným výhradně a pouze vybraným zástupcům filmových klubů. Teprve v roce 1993 se LFŠ stala festivalem pro každého zájemce a zásadním způsobem změnila svoji tvář.

3. Kdo je pořadatelem Letní filmové školy?

Letní filmovou školu pořádaly vždy filmové kluby sdružené nejprve pod Národním filmovým archivem, od roku 1990 pak v FČSFK (AČFK). Organizací LFŠ byla v letech 1993 až 2005 pověřena příspěvková organizace Městská kina Uherské Hradiště, která je i v současnosti partnerem LFŠ a AČFK. *Letní filmovou školu a i předchozí celostátní semináře pořádal i organizoval ČSFÚ (viz. i info z bodu 1.), od roku 1993 – 2005 byl hlavním organizátorem MK UH, a teprve v roce 2006 a 2007 AČFK.*

4. Odchází někdo z týmu nebo partnerů Letní filmové školy?

Zkušený tým Letní filmové školy i partneři zůstávají, organizační proměna vychází z jednání s konkrétními osobnostmi a institucemi, které pro LFŠ pracují bez přestání nebo se ke spolupráci vrací. Tým se přirozeně „omlazuje“ a vyvíjí, opustila

jej pouze část bývalých dramaturgů Jiřího Králíka. *Bohužel opak je pravdou – zásadní část dlouhodobě budovaného a velmi dobře pracujícího týmu dramaturgické komise byla „nucena“ po AČFK jednostranně a zcela nelogickým zrušením dohod ze společné schůze 7.11.2007 odejít. Ze 14 členů odešlo 10 členů a ti byli nahrazeni novými mladými dramaturgy (tzv. omlazení). Totéž se týká i organizačního týmu a partnerů – odstoupili všichni generální partneři (ČSOB, ČT i Právo) a další velmi důležitá a klíčová partneři LFŠ 2007 – Comfort, Eurotisk, Eallin.*

5. Bude v Uherském Hradišti jiná akce než Letní filmová škola?

V Uherském Hradišti se může a bude na základě dlouhodobé smlouvy s městem o podpoře a spolupráci a existence ochranné známky konat pouze jedna Letní filmová škola, pořádaná opět AČFK, a to minimálně do roku 2015 (termín vypršení smlouvy).

Akcí je v Uherském Hradišti několik, i filmových a také i několik dalších jich bude. Pochopitelně může být v UH skutečně jen jedna letní velká filmová akce, ale dle mého názoru a na základě doposud zveřejněných plánů se připravuje zásadní změna charakteru akce, která se úspěšně vyvíjela 15 let

6. Kdo řídí Letní filmovou školu?

AČFK zrušila funkci ředitele Letní filmové školy a řízením pověřila uměleckého ředitele Pavla Bednařika a výkonnou ředitelku Martinu Gogolovou, kteří tyto funkce zastávají pro Letní filmovou školu i běžnou činnost AČFK. Statutárními zástupci pořadatele s rozhodovacími pravomocemi zůstávají předseda AČFK Petr Korč a místopředsedkyně AČFK Radana Korená.

AČFK bez náhrady zrušila nejenom funkci ředitele, ale i velmi grémia (o zásadních věcech LFŠ zde jednali zástupci AČFK, Města UH, generálního partnera, Zlínského kraje a dramaturgické komise i produkce LFŠ) V současné době se do čela dostali lidé, kteří nemají dlouhodobou zkušenost s pořádáním velkých akcí a LFŠ (většina výše uvedených pracovala na LFŠ jen krátce a nebo vůbec, jedinou větší dvouletou zkušenost má Martina Gogolová).

7. Jak to bylo s loňskou Letní filmovou školou?

Letní filmová škola, která byla pod vedením Jiřího Králíka tragicky ztrátová již v roce 2005, skončila v roce 2007 ztrátou 3,6 mil. Kč.

LFŠ 2007 byla po všech stránkách nejlepším ročníkem v dosavadní historii. A bohužel i po stránce ekonomické. Prezentovaná ztráta AČFK se zakládá na účetních operacích a dokladech, které nemají nic společného s náklady LFŠ 2007 a uměle navyšují celkové hospodaření LFŠ 2007. Na tuto skutečnost je AČFK upozorňována od září 2007, příslib auditu byl dán ze strany předsedy AČFK 2x (na schůzce dramaturgů a na VH), dodnes ale nedošlo k důkladnější prověrce několika desítek podezřelých dokladů. LFŠ 2005 a 2006 skončily ztrátou ve výši přesahující 2 mil. Kč, LFŠ 2007 ztrátou zásadně a rozhodně nižší.

8. Byl Jiří Králík někdy i předsedou filmových klubů?

Jiří Králík byl za celou dobu existence AČFK a jejího pořadatelského Letní filmové školy předsedou pouhých 8 měsíců (od ledna do srpna 2007), a to s katastrofálními důsledky. Ztrátové bylo nejenom hospodaření Letní filmové školy, ale i běžná činnost AČFK (distribuce, přehlídka Střední Evropa a další). *Byl jsem předsedou s účinností od 1. 1. 2007 a přebíral jsem hospodaření s obrovským vnitřním dluhem. Až do července 2007 hospodařila AČFK s vyrovnaným rozpočtem (schváleným březnovou Valnou hromadou i Radou AČFK), navíc se za mého vedení podařilo získat nejvíce dotací a grantů v celé historii AČFK (kolem x milionů). V průběhu měsíce července a především srpna docházelo k zásadním a mnoh neschválených účetních operacích, které z mého pohledu a dlouholeté zkušenosti zásadním způsobem zkreslovaly výsledky hospodaření jednotlivých středisek a znemožňovaly zjistit pravou příčinu finančních problémů i hledání efektivního řešení.*

9. Proč odešel Jiří Králík z klubového hnutí?

Jiří Králík po neúspěchu LFŠ 2007 a dalších závažných chybách odstoupil z funkce předsedy Rady AČFK 31. 8. 2007 sám. Z Rady AČFK byl v souladu se Stanovami AČFK vyloučen jednomyslně 1. 12. 2007, neboť jeho postoje se neslučovaly s posláním a cíli AČFK. Vyloučení Jiřího Králíka a ztráta důvěry prostředí, ze kterého vzešel, byly potvrzeny i filmovými kluby, které na valné hromadě AČFK 19. 1. 2008 vyslovily stávající radě a progresivním změnám jednomyslnou důvěru.

V klubovém hnutí jsem aktivně na různých funkcích pracoval od roku 1981 – a proto jsem ani nemohl odejít dobrovolně a rád, můj odchod byl učiněn na základě dohody s Radou AČFK jako výrazný krok k uklidnění celé složité situace. Pokračoval jsem a pracoval ve funkci umělecký ředitel AČFK a dne 30.10.2008 jsem byl na schůzi do této funkce jmenován. O měsíc později jsem byl pak vyloučen bez uvedení konkrétních důvodů z Rady AČFK a bez

Z rukou Petra Korče převzala v Plzni na 21. Finále cenu AČFK Alice Nelis za film Tajnosti.

možnosti se k těmto důvodům odvolání vyjádřit. Hlavním důvodem byla moje neochota převzít společnou odpovědnost ostatních členů Rady a produkce jen na sebe. Valná hromada neschvalovala všechny kroky Rady, ozvalo se mnoho hlasů s některými kroky Rady, ale byla schválena celá zpráva o činnosti. VH nebyla volební, jen potvrdila složení Rady AČFK.

10. Změní se něco na Letní filmové škole?

Letní filmová škola, akce filmových klubů s dlouholetou tradicí, neztrácí nic ze svého ducha, přichází s novou programovou koncepcí a jejím smyslem a posláním zůstává i nadále vzdělávání a kultivace filmového diváka.

Duch LFŠ se v průběhu let proměňoval, většinu svých ročníků to byl „jen „seminář“ určený a uza-

vřený pro zástupce FK, po roce 1993 se otevřel všem a postupem času a každoročně po všech stránkách rostl až do podoby zásadně jiné – tedy podoby festivalu pro nejširší okruh diváků a zájemců (zásadní novinkou byl větší důraz na kvalitu nabídky programu pro veřejnost). Dle dosavadních prohlášení, návrhů a koncepcí ale dochází k zásadní změně koncepce a změny dramaturgie a je otázkou,

co zbude z dosavadního dlouhodobě a pracně budovaného konceptu LFŠ. Opravdu jsem u nás a ani ve světě nenašel případ zásadních změn akce, která každoročně prokazovala růst kvality a to ve všech oblastech a snahou veškeré nedostatky aktivně řešit.

Veškeré další informace o Letní filmové škole naleznete na www.lfs.cz

Jubilejní pětadvacátý AGROFILM 2008 v Nitře

Říká se, „co je malé, to je hezké“, třeba dodat, že také mnohdy velmi příjemné a taky užitečné. Na AGROFILM ve slovenské Nitře to vskutku sedí... Ve svých minulých ročnících uvedl v soutěžním (i nesoutěžním) programu téměř půldruhé tisícovky snímků a videoprogramů z oborů, obsažených v jeho názvu a odpovídajících základnímu heslu festivalu „Lidem chléb a mír“, platnému od prvního ročníku a stále aktuálnímu. Ani letošní jubilejní se nemá vymknout z tohoto zaměření. Jeho cílem a obsahovým zaměřením je „informovat, podněcovat a šířit poznatky vědy, výzkumu, vývoje a praxe v zemědělství, v potravinářství, ve výživě obyvatelstva, lesnictví, vodním hospodářství, v ekologii, v problematice venkova a života jeho obyvatel, při ochrany přírodních zdrojů a zvyšování kvality života lidí“. V několika minulých letech se stále intenzivněji, tak jak směřuje obecný trend, prosazují snímky o ekologii a snaze o udržitelný stav naší planety. Tomu odpovídá i letošní členění do jednotlivých tematických oblastí, navíc přistupuje snaha ukázat výsledky mezinárodní spolupráce v agrosféře a vize a prognózy pro třetí tisíciletí ve všech těchto oblastech.

Dvě poroty (devítičlenná mezinárodní a čtrnáctičlenná národní) rozhodují o udělených cenách, jimž věduí Velká cena festivalu MAGNA MATER (cena vlády Slovenské republiky). Filmy a videoprogramy jsou rozříděny podle svého tematického zaměření do čtyř kategorií (vědecké a populární, odborné a instruktážní, dokumentární a publicistické, ve čtvrté kategorii jsou snímky informační. Festival hostí již několik let Výzkumný ústav živočišné

výroby v Nitře ve svých příjemných prostorách, o jeho organizaci se stará EMERING FILM Praha. S festivalem jsou už tradičně spojena dvě jména. Od samého začátku je hybnou silou festivalu akademik Ján Plesník (v současnosti čestný prezident Agrofilmu) a Irena Marečková, vedoucí organizačního štábu a předsdkyně výběrové komise. V její pražské organizaci EMERING FILM (Boleslavská 11, Praha 3) je také možné přihlásit snímky s příslušnou tematikou, jejichž délka by neměla překročit 45 minut a byly vyrobeny po 1.1. 2007, a to do 1. srpna t.r. Tam také (tel. /fax 267 312 865, e-mail: agrofilm.volny.cz, <http://www.agrofilm.sk>) mohou potenciální zájemci (výrobci, majitelé, distributoři, autoři, atd.) získat další informace. Čeští autoři dokumentárních filmů nebo videoprogramů bývají pravidelně zastoupeni svými díly v soutěžním programu, ale také nejednou získávají ceny včetně oné velké Magny Mater. Prestiž těchto ocenění oběma porotami dodává svou záštitou i FAO, což je Organizace Spojených národů pro výživu a zemědělství.

Trvalou součástí festivalu bývá mezinárodní sympozium na různá aktuální témata, letos je to „Prognóza vývoje slovenského zemědělství a priority zemědělských věd“. A nelze se nezmínit o významné raritě tohoto festivalu: o výtvarných výstavách v prostorách hostitelského ústavu pod názvem „Setkání vědy a umění“, na nichž prezentují svá díla nejprřednější slovenští výtvarníci (mnozí z nich jsou autoři originálních symbolů udělovaných cen). Nitranský AGROFILM 2008 je dobrou výzvou i pro české autory, zvedne tuto „rukavici“ i Česká televize? 25. ročník Agrofilmu přivítá své hosty od pondělka 29. září do pátku 3. října 2008. *lt*

XXXIV. Mezinárodní filmový festival o životním prostředí, přírodním a kulturním dědictví EKO FILM 2008

České Budějovice, Český Krumlov, 6. – 12. 10. 2008

Vážení přátelé, příznivci filmové tvorby, návštěvníci všech generací, v prvním roce s osmičkou na konci po přelomu tisíciletí Vás chci přivítat při příležitosti otevření XXXIV. ročníku Mezinárodního filmového festivalu o životním prostředí, přírodním a kulturním dědictví EKO FILM 2008.

Tento festival výrazně zmezinárodněl, což nedokládá jen jeho členství v ECOMove International nebo dvojnásobné vítězství EKO FILMU v této soutěžní přehlídce světových ekologických festivalů, ale hlavně praktický život – v korespondenci pořadatelského týmu se to jen hemží oslovenými z nejrůznějších končin světa. Už teď je projevován zájem o účast v soutěžní přehlídce děl, množí se dotazy na to či ono, docházejí pochvalná či podnětná sdělení k minulým ročníkům.

Pořadatelé by rádi co nejodpovědněji a nejoperativněji zprostředkovali cestu toho nejlepšího, k čemu festivalová témata autory-tvůrce strhnou, před zraky co nejširšího publika. Proto: pokud zašlete na letošní Ekofilm Váš film a osobně se zúčastníte programu festivalu, bude určitě spokojenost na všech stranách pomyslného trojúhelníku: autorů-pořadatelů-diváků.

K soutěžnímu promítání jako vždy připravujeme speciální

semináře a diskusní setkání inspirovaná vzrušujícími náměty naší doby. Filmové přehlídky, promítání pro školy a večerní besedy s tvůrci zároveň nabídnou zpestření v místech konání jednotlivých částí festivalu.

Dovolte proto, abych Vás srdečně pozval jménem svým i jménem vyhlásovatelů a organizátorů na festival EKO FILM 2008! Ať už jste tvůrci nebo potenciální diváci, těším se na setkání s Vámi v Českém Krumlově a Českých Budějovicích.

V úctě a s pozdravem

Prof. Pavel Kovář, prezident festivalu

PROGRAM EKO FILMU 2008:

- 15. 7. Přihlášky a doručení filmů
- 1. 10. Přihlášky k osobní účasti
- 6. 10. Zahájení festivalu
- 6.–11. 10. Soutěžní promítání, filmové přehlídky, promítání pro školy, odborný program
- 11. 10. Slavnostní vyhlášení vítězných filmů, předání cen
- 12. 10. To nejlepší z Ekofilmu 2008, zakončení festivalu

Vyhlašovatel a organizátor: Ministerstvo životního prostředí, Vršovická 65, 100 10 Praha 10, tel. 26712 2432, fax: 267311406, e-mail: jitka_radova@env.cz, www.ekofilm.cz

Místa konání: České Budějovice – kino Kotva, Přírodovědecká fakulta JČU, Český Krumlov – Městské divadlo Český Krumlov

Laureátka loňského Ekofilmu Olga Sommerová s „duší“ festivalu Jitkou Radovou.

8. ročník MFSF Písek 2008

Ve dnech 9. až 11. října 2008 se jihočeské město Písek stane hostitelem již osmého ročníku Mezinárodního festivalu studentských filmů Písek 2008, jehož pořadatelem je Soukromá vyšší odborná škola filmová v Písku ve spolupráci s Filmovou akademií Miroslava Ondříčka. S přihláškami na festival jsou obesílány nejrozličnější filmové školy po celém světě. Nejpočetnější zastoupení přihlášených filmů má tradičně domácí tvorba, následované filmy z Německa, zajímavé počiny dorazily také z Argentiny, Švédska a USA. Letos festival navázal úzkou spolupráci s internetovou televizí Stream.cz, kam budou uveřejňovány některé přihlášené filmy a budou bojovat o přízeň v hlasování diváků. Autorovi vítězného filmu potom bude dána možnost prezentace na Streamu a vítěz získá vlastní mediální profil. Oficiálním festivalovým místem zůstává Kino Portyč, kde mimo soutěžní přehlídku probíhá zahájení festivalu i jeho slavnostní zakončení s udílením cen. Zůstává zde také akreditační centrum. Příprava na festival je již v plném proudu. Organizátoři se rozhodli pro letošní rok uspořádat jakýsi OFF-PROGRAM, tedy několik veřejných promítání a filmových akcí na různých místech v Písku ještě před samotným zahájením. Festival se představil během květnového Majálesu a dále je plánována Filmová noc a maratón zajímavých filmových projekcí pod záštitou filmové publicistky Pavlínou Coufalové. Festival každým rokem poutá pozornost diváků, ná-

vštěvníků i odborné veřejnosti také tím, že kromě velmi kvalitních studentských filmů z celého světa má vždy i velmi zajímavou mezinárodní odbornou porotu. Loni do ní zasedli Ivan Passer, Jakub Kohák, polský režisér a producent Tomasz Pobók-Malin-koeski a Jan Jíra. Porota, tak jako při každém ročníku, vybírá z téměř 150 titulů z celého světa těch nejzajímavějších 40 snímků a ty pak kromě přízně diváků bojují i o prestižní festivalové ceny. Nejzajímavější je především ta hlavní, Grand Prix Václava Kršky, hlavní cena festivalu, kterou věnuje město Písek a dotuje ji částkou 50000 korun pro vítěze. Na závěrečném galavečeru loňské ročníku, jehož hosty byly významné osobnosti jako Miroslav Ondříček, Petr Brukner či F.A. Brabec, předal jeho dosavadní ředitel Miloň Terč ředitelskou funkci své dceři Vladaně, která velmi záhy začala se svými spolupracovníky připravovat letošní ročník.

Historie festivalu

Festival vznikl v roce 1997, rok poté, co manželé Terčovi založili Soukromou vyšší odbornou školu filmovou v Písku. Stalo se tak za přispění několika píseckých patriotů a ve spolupráci s městem Písek. Za léta svého trvání prošel festival jistým vývojem. Od roku 1998 se koná jako biennale. Postupně se rozšiřovalo spektrum filmů, ale i festivalových hostů a návštěvníků. K filmovým projekcím

přibývaly doprovodné programy – fotografické a výtvarné výstavy, workshopy, semináře a v neposlední řadě rozličné hudební koncerty. Festival také několikrát změnil své dějiště. První ročníky se odehrávaly v Divadle Fráni Šrámka, následující v kině Portyč. Po povodních v roce 2002 musel být festival opět přemístěn. Tentokrát do Discokomplexu Jih. Po rekonstrukci kina se festival znovu vrátil do kina Portyč. S každým dalším ročníkem rostl počet zastoupených zemí. Organizátorům se dokonce podařilo překonat bariéru země jižní Ameriky a poprvé získali pro Českou republiku kolekci filmů z Brazílie. Velkým lákadlem je již od začátku složení mezinárodní poroty. Do ní během historie festivalu zasedla celá řada významných osobností – například režisér, kameraman, potápěč, cestovatel a dobrodruh Steve Lichtag, dále argentinský režisér Emiliano Romeo, kanadský režisér Martin Fazeli, ředitel Letní filmové školy Jiří Králík, francouzský režisér a scenárista Francois Gérard, ruský animátor a výtvarník Ivan Maximov, slovenský dokumentarista prof. Martin Slivka a stálým hostem festivalu je i Roland Biernaux, zakladatel ACJ – organizace pro výchovu mládeže filmem z Belgie.

NORMÁLNÍ FESTIVAL a NORMÁLNÍ DIVADLO 2008

Letos už potřetí!

Třetí ročník Normálního festivalu se uskuteční 10. – 13. listopadu 2008 v Praze a v ozvěnách v Plzni (18. listopadu) a v Brně (24. a 25. listopadu). Jeho hlavním tématem bude letos KOMIKS.

Letos nezůstaneme jen u filmu. Během posledních tří let pořadatelé zjistili, že lidé, kterým jdou některé věci trochu pomaleji, se věnují kromě filmové tvorby taky profesionálnímu divadlu. Někteří z nich dokonce jen kousek za hranicemi. Letošní Normální divadlo 2008, divadelní sekce Normálního festivalu, bude tedy přehlídkou toho nejlepšího, co se v sousedních zemích objevilo, a ještě něčeho navíc.

Pro filmové nadšence je připravován opět pestrý program složený z pečlivě vybraných hraných, dokumentárních a animovaných filmů natočených o lidech s mentálním hendikepem, s nimi a pro ně – chybět nebudou ani úplné novinky ze zahraničí. Inventura vám už teď snad může slíbit premiéru krátkého animovaného filmu O sexu..., prvního profesionálního animovaného filmu z naší dílny, který pracovně nazýváme „instruktážní“. Těšit se můžete také na další balíček povedených krátkých animací z našich filmových dílen v Praze i v krajích (stručný nástin jejich obsahu najdete na naší stránce www.inventura.org), na výběr toho nejlepšího ze spřátelených zahraničních festivalů a na řadu doprovodných akcí.

Váš festivalový tým o.s. Inventura

Uzávěrka přihlášek: 31. 7. 2008

S rektorem Filmové akademie Miroslava Ondříčka akad. arch. Jindřichem Goetzem

Sešli jsme se na konci dubna před přijímacími zkouškami – jak jste spokojen s přihláškami?

Byl jsem překvapen, že se přihlásilo 59 uchazečů, protože jsme soukromá škola a těch 60 tisíc školného také není malé částka. (6 tisíc na měsíc), což ale dokazuje, že se renomé školy zvyšuje.

Kolik uchazečů má šanci k přijetí?

Asi 35 studentů. Určitě upřednostníme některé profese, aby škola fungovala potřebujeme střihače, potřebujeme zvukaře. Letos se nám stalo, že

točíme 6 absolventských filmů, kameru máme obsazenu, ale máme jen jednoho střihače, který bude absolvovat! Těžko může někdo z prvního ročníku stříhat absolventský film, to bychom ublížili tomu režisérovi.

Kolik je nyní na škole celkem studentů?

Zhruba tak 80 ve třech ročnících. Naším záměrem je rozvíjet především praktickou složku práce na filmu, tzn. aby točili a teoretická část se omezila jen na základy, protože dnes si je každý posluchač může najít na internetu jako nezbytný doplněk.

Proto jsme udělali 2 základní kroky: první – navštívili jsme Českou televizi a podepsali smlouvu, že natočíme jeden hraný pořad, který ČT odvysílá a dosáhli jsme dohody, že pokud budou práce našich studentů kvalitní, tak je ČT odvysílá také. Neděláním si iluze, že to bude „zítra“, je to dlouhodobější projekt, který bych chtěl spustit v příštím školním roce.

A druhý krok – požádali jsme o grant Státní fond pro podporu a rozvoj české kinematografie MK s tím, že bychom každý rok natočili jeden nízkorozpočtový celovečerní film kde hlavní profese zaujmou pedagogové (režie, kamera), ale všechny ostatní štábové posty obstarají studenti naší školy. Škola bude, zjednodušeně řečeno, soukromým producentem. Žádost o grant jsme letos konkrétně podali na film Lordana Zafranoviče Síla lásky, scénář upravuje Olga Dambrowská, která u nás učí dramaturgii.

U koho se vaši studenti učí?

Pro příští rok počítáme se Zuzanou Zemanovou, Jitkou Němcovou, Janem Strachem a Václavem Křístkem pro výuku režie, režii dokumentu pak povede Olga Sommerová a Jana Hádková. O výuku kamery budou pečovat F.A. Brabec a Jiří Macák, dále to je Antonín Daňhel pro dokument, Alois Fišárek a Eva Bobková vyučují střih a Zbyněk Mikulík s Ing. Karlem Jarošem zvuk, jednáme i s Jiřím Zobačem. Snažíme se ustavit pro jednotlivé obory něco jako ateliéry – podobně jako je to třeba na uměleckých školách, které budou jednou až dvakrát týdně pro všechny studenty.

Připravujeme pevné osnovy pro všechny semestry – studenti dostávají 2 konkrétní úkoly – třeba ve 2. semestru je to reportáž a fotoseriál, v dalším třeba

ateliérové cvičení s vedením herce a znělka, nebo dokument – buď o člověku nebo o místě, student si to rozhodne sám. Ale to říkám jen jako příklad, protože osnovy pro nový školní rok sestavíme přes léto a všichni s nimi budou řádně seznámeni. Úkoly (žánry) budou pevné, témata proměnná. Můžeme třeba udělat kurz podmořského snímání, na 2 hodiny, prostě aby se toho studenti „dotkli“, atd.

Jak to bude probíhat prakticky?

Vedoucí pedagog uloží úkol, třeba ve středu – a v příštím ateliéru za týden jej bude kontrolovat. Tím studenty vtáhneme k praktické činnosti, tedy nejen na přednášky kam budou nebo nebudou chodit... Jakmile dojde třeba kameraman do posledního semestru, tak obor zvládne natolik, že bude umět i „pětatřicítku“. Výhoda je v tom, že se naučí hospodařit z materiálem, dodržovat násobky, u elektromagnetického snímání se většinou plýtvá a točí se pak všelijaké blbosti.

S jakým certifikátem student ze školy odchází?

Studium je na úrovni bakalářského a požádáme o akreditaci na pětileté magisterské studium. Ale to je dlouhodobý projekt. Vypadá reálně, že bychom akreditaci mohli dostat v září. Zatím děláme zásadní chybu, že se chováme jako „malá“ škola, a to musíme změnit, bohužel nám to říkají i přátelé ze zahraničí, nebo z jiných vysokých škol – „vy se musíte chovat jako my, jako byste měli těch 12.000 studentů také!“ Hodnota školy není přece v počtu žáků, ale v tom, co je naučí, čím je vybaví. Absolventi bakalářského studia obdrží po absolutoriu diplom platný ve všech členských státech EU v rámci Boloňské deklarace.

A jak se o vás ví v zahraničí?

Na internetu. Tam především nabízíme jednoroční studium pro zájemce z jiných zemí. Letos je to jeden Mexičan, jeden Kanaďan, oba se zajímali o 35 mm technologii a máme i posluchačku z Tajvanu, která chce dělat animovaný film. A už máme 14 dalších přihlášek zájemců o studium. Tam jsou někdy problémy, zvláště u uchazečů s „rizikových“ oblastí, že nemůžeme vyhovět, protože musíme zařadit ve spolupráci s cizineckou policií jejich pobyt. Někdy to nevyjde...

Spolupracujeme s podobnou soukromou školou ve Varšavě (Warszawska szkola filmowa). Připravujeme dohodu, že jejich studenti by u nás absolvovali poslední semestr a dělali závěrečné zkoušky. Natočili by filmy, které by naše hodnotící komise posoudila. Dále vysíláme k magisterskému studiu jednoho posluchače do USA na vysokou školu (West Virginia State University) a dva studenti této univerzity přijedou na roční stáž k nám do Písku.

Nějaké jazykové bariéry?

Ty nepředpokládám. Angličtina! Sešli jsme se v den, kdy byla podepsána smlouva o založení Obecně prospěšné společnosti „Winton“. Je to tříletý projekt, který zastřeší naše škola (jako rektor jsem předsedou správní rady té OPS). Měli by to točit mladí lidé, my budeme mít za úkol oslovit další podobné školy v Evropě a projekt se váže ke konkrétnímu datu 1. září 2009, tedy 70 let poté, kdy zase pojedou „poslední“ vlak, tentokrát jako vzpomínkový. (Ten poslední vlak tehdy nedojel!) K přípravě tohoto projektu zaměříme i náš letošní mezinárodní festival studentských filmů.

Ten film by měl přinést nové pohledy, objevit nová fakta. A současně akcentovat obecně humanitní zásady, k nimž se budou přihlašovat mladí lidé, kteří to budou točit. A považuji za samozřejmé, že požádám Mateje Mináče, který tohle téma vlastně filmařsky objevil, aby se ujela projektu jako supervizor.

Škola a město?

Vycházíme dobře. Navíc jsem předsedou správní rady projektu „Sladovna“ (vedle radnice v místě bývalého pivovaru). Objekt se opravoval za 175 miliónů z EU

a 24. dubna se slavnostně otevřel. Vzniká zde muzejní instalace věnovaná kresbám pro děti, ta je v prvním patře a představuje tvorbu např. Josefa Lady, Adolfa Borna, Heleny Zmatlíkové, Jiřího Trnky aj. Ve druhém bude expozice, která nabídne názorný

postup, jak z knih těchto autorů vzniká kreslený film. V jednom sále bude i expozice píseckého rodáka Radka Pilaře. A naše škola tam instaluje i pracoviště, kde návštěvníci uvidí, jak se vlastně ten animovaný film dělá. Děti si tam budou moci nafázovat třeba 2–3 obrázky. Předpokládáme také přenesení výstavy Františka Vlácilu z jízdního Pražského hradu.

A pro SYNCHRON důležitá otázka na závěr – vaši posluchači a FITES? Vědí o nás, mají zájem?

Kupodivu byli nedávno velmi potěšeni, když přijel Jan Kraus, v sále bylo poměrně nabitě. Ale oni si především musí uvědomit, že spolek jako je Fites může především pomoci leccos vyřešit. Oni na to přijdou třeba až někdy po třicítce, až budou 10 let v branži. Je důležité, aby kontinuita mezi námi a mladými pokračovala i tady. Řada z nás – těch starších – už o tom začíná mluvit. V rámci výuky chceme zařadit jednorázové semináře na nejrozličnější témata a jedno téma bychom mohli věnovat i Fitesu – říkejme tomu třeba modul a předepsat jej ve druhém ročníku – že by tam někdo přijel a během tří hodin pojednal o tom, co je Fites, na co se aktuálně zaměřuje a co by měl sledovat.

To je dobrá myšlenka, zvláště, když většina pedagogů písecké Akademie i střední školy je členy Fitesu...

U espresa a minerálky se ptal Martin Skyba

ZNOVUVZKŘÍŠENÍ KINOAUTOMATU

V dubnu letošního roku vyšel na DVD první „interaktivní film na světě“ pořad Kinoautomat – Člověk a jeho dům. Bylo tak dovršeno dlouholeté úsilí režiséry Aleny Činčerové o rekonstrukci a znovuoživení díla jejího otce, režiséra Radúze Činčery. Po více než 40 letech od premiéry má tak český divák možnost si alespoň připomenout dílo, které se stalo hitem světové výstavy EXPO 1967 v Montrealu.

A jak to vlastně začalo:

jednou z hlavních náplní československého pavilonu na Světové výstavě v Montrealu měl být kulturní program, na který byla vysáána soutěž. Vítězným projektem této soutěže se stal Kinoautomat.

Heslem světové výstavy Expo 67 byl „Člověk a jeho svět“ – titul Kinoautomatu (Člověk a jeho dům) byl jeho parafrází.

Šlo o filmově-scénický experiment, kdy děj příběhu byl komentován živým hercem na scéně – byl jím Miroslav Horníček, který byl i hlavním hrdinou filmového příběhu. Šlo o první interaktivní filmové dílo na světě, kde diváci měli možnost pomocí speciálního hlasovacího zařízení rozhodnout o tom, jak bude děj pokračovat. Díky geniálnímu nápadu se Kinoautomat stal hitem celé výstavy. Nevadilo ani to, že Miroslav Horníček neuměl anglicky a celý text měl namemorovaný foneticky. Radúz Činčera vzpomínal na to, jak za panem Horníčkem chodili novináři a on jim nemohl vysvětlit, že nemluví anglicky. Naučil se ale větu „Pohovořit s vámi nemohu, popít ano“.

Časopis New Yorker o Kinoautomatu napsal: „Je to zaručený hit světové výstavy, Češi by měli panu Činčerovi postavit pomník“. A Time Magazin uvedl tento program s diváckou účastí za historický začátek éry interaktivních programů.

V Praze měli diváci možnost program vidět až v letech 1971 – 1972 v kinu Světozor.

Technicky šlo o to, že děj filmu byl na promítací plátno promítán z 35 mm kopie čtyřmi projektory (v Praze třemi) a dalšími dvěma projektory 16mm na postraní plátna, zvukový doprovod byl zaznamenan na čtyřech magnetických stopách 35 mm filmu. Projekce obrazu i zvuku byly automaticky ovládány od dispečerského pultu, který dovozoval i záslahy režie do programu. Na okraji promítací plochy mohli diváci vidět průběh hlasování, počet hlasů pro

jednotlivé variace. Architektem scény byl Josef Svoboda, autory technického zařízení Bohumil Míka a Zdeněk Malina.

Po ohromujícím úspěchu v Montrealu měly o projekt zájem nejprestižnější světové společnosti (Paramount Pictures, Universal Studios). Práva ale vlastnila státní organizace Československý film, která prý je postoupila jakési neznámé zájemkyni na úhradu dluhu. Až po sedmi letech se prý americkému producentovi podařilo od ní práva odkoupit a program uvést.

Variace na princip Kinoautomatu byly později uváděny i v řadě dalších zemí pod různými názvy: např. 1968: Texas, USA (Variace na Kinoautomat), 1970: Osaka Japonsko (Divadlo protinožců), 1971: Montreal Kanada (The Sound Game Show), 1974: Varšava, USA, 1977: Německo, 1978–1983: Výstava Agrokomplex (Scénický kaleidoskop), 1981: Kobe, Japonsko, 1984: Laterna Magika v Praze (Kvadrofonní ticho), 1986: Vancouver Kanada (The Pavilion of Promise na Světové výstavě), Brisbane, Austrálie (The New Pavilion of Promise na Světové výstavě), 1988: Španělsko (Tisíc a jedna noc), 1989: Singapur (kanadská rocková opera The Scroll), 1990: Osaka Japonsko (Cinélabyrinth na Světové výstavě), 1991–1993: Francie (Futuroscope), 1991: Švýcarsko (The Robot Show a Les images en folie exhibition, Technorama Muzeum), 1993: Německo (The Mirros Box Show), 1993: Korea (Česká republika – drahokam v srdci Evropy), 1995–1996: Praha (Výstava 100 let české kinematografie).

Program na Expo Brisbane 88 byl oceněn za nej-

Jiří Schmitzer, Alena Činčerová, Libuše Švormová a Josef Somr při křtu DVD.

lepší film na Expo a o programu, uvedeném na Expo 86 ve Vancouveru napsal The Orange Country Register „Ve srovnání s tímto programem vypadá Deset příkázání Cecilia de Mille jako domácí video o prvních krůčcích dítěte.“

Kinoautomat uvedla ve vysílání i Česká televize – bohužel až v 90. letech. Na obou programech byla vysílána paralelně stejná verze a diváci měli možnost přepínáním programů si zvolit pokračování. Užita byla ale jen nepříliš kvalitní kopie a „neživé uvedení“ nedokázalo zprostředkovat emotivnost přímého zážitku.

Zásluhou Českého centra v Londýně byla v roce 2006 uvedena v sále Národního filmového institutu obnovená premiéra (Miroslava Horníčka zastoupil komik John Hillebrand). Alena Činčerová uvedla v r. 2007 i obnovenou premiéru v kině Světozor v Praze, program byl uveden i na Letní filmové škole v Uherském Hradišti.

Původní plán na převedení Kinoautomatu na DVD vznikl asi před 10 lety, tedy ještě za života Radúze Činčery, k jeho uskutečnění došlo až v roce letošním. A tak se českým divákům – byť po více než 40 letech – dostává možnosti připomenout si alespoň ukázkou světové slávy a úspěchu. A pro pana doktora Činčera by to byl opravdu hezký dárek k nedožitým narozeninám. Při křtu DVD na spolupráci zavzpomínali někteří z pamětníků: Lubomír Lipský, Libuše Švormová, Josef Somr, Radomír Šofr, Jiří Schmitzer. A vzpomínali hezky.

Připomeňme osobnost a dílo **PhDr. Radúze Činčery** alespoň v několika datech: narozen 17. 6. 1923 v Brně, zemřel 28. 1. 1999 v Praze. Režisér, scenárista, autor multimediálních programů, producent. Absolvent Filosofické fakulty UK. Začínal jako divadelní scénograf, spolupracoval s Laternou Magikou, jeden z tvůrců Kinoautomatu, jako pedagog působil na FAMU.

Do filmové tvorby vstoupil v roce 1952, během svého působení jako scenárista a režisér vytvořil na 60 filmů různých žánrů, z nichž mnoho bylo odměněno cenami na domácích i zahraničních festivalech. Jeho film Romeo a Julie 63 získal sedm festivalových cen. (Mimoходом: tenhle film byl promítán 17. listopadu 1989 večer v Sokolově na nultém ročníku tehdy připravovaného festivalu filmů o umění). Po r. 1967 se – kromě práce na standardních filmech – specializoval na specifické multimediální prezentace pro výstavy domácí i světové výstavy, tématické parky či expozice. Mj. byl tvůrcem i multimediální hudební inscenace rockové opery The Scroll ve Vancouveru a v australském Brisbane. Na mnoha multimediálních projektech po celém světě s ním spolupracovala dcera Alena.

KINOAUTOMAT: ČLOVĚK A JEHO DŮM – vyrobeno 1966 ve FSB, 63 min., barva

Režie: Radúz ČINČERA, Ján ROHÁČ, Vladimír SVITÁČEK

Námět, scénář: Radúz Činčera, Miroslav Horníček, Pavel Juráček, Ján Roháč, Vladimír Svitáček, Kamera: Jaromír ŠOFR, Architekt Boris MORAVEC, Výtvarník kostýmů: Jan Brychta, Střih: Miroslav Hájek, Zvuk: Bedřich Poledník, Jiří Hora, Ivo Špalj, Hudba: Evžen Illín, nahrál: Orchester Karla Vlacha, dirigent: Milivoj Uzelac, zpívá: Vokální soubor Jiřího Linhy, hlas Kinoautomatu namluvila Alena Vránová, Ved.výroby: Ladislav Kalaš

Hrají: Miroslav Horníček, Karla Chadimová, Libuše Švormová, Josef Somr, Miroslav Macháček, Leopolda Dostalová, Jan Libíček, Věra Tichánková, František Kovářík, Vlasta Jelínková, Václav Lohniský, František Peterka, Štěpánka Řeháková, Jiří Schmitzer Příběh obyvatel jednoho pražského činžáku. O tom, co se může stát, když člověk omylem zazvoní u nesprávných dveří, když je v domě průvan, partneři jsou žárliví a jak to může dopadnout.

Miloslav Hůrka: O FILMU

(vybrané kapitoly z rukopisných pamětí legendárního barrandovského zvukového mistra)

kapitola 36: SKANDINÁVSKÁ SHOW

V euforii pražského jara jsme v létě 1968 odjížděli do Skandinávie, kde měl štáb zakázkové slupiny, vedené Antonínem Bedřichem, natočit písničkový pořad Skandinawische Schau pro berlínskou produkční firmu SiroMusic (Siegfried Rothmund), se kterou jsme již několik podobných pořadů připravili. Vedoucím výroby byl pověřen Jan Kadlec, Bedřich připravoval v Praze americký zakázkový film Most u Remagenu. Režii skandinávského pořadu měl Vladimír Sís, kameramanem byl Josef Vaníš, jeli též dva osvětlovači a byl přizván osvědčený německý rekvizitář Armin Eierstock.

Finnhanza

Za časného rána vyjelo z Prahy několik vozů směr Lübeck. Druhý den jsme se nalodili v Trawemünde na luxusní loď finské společnosti Finlines, kde se měla točit podstatná část filmu. Po pravdě řečeno, byla to vlastně kamuflovaná reklama pro finskou lodní společnost předvádějící divákům jak možno strávit příjemnou část dovolené nebo víkendu na luxusní lodi, eventuálně navštívit přístavy, kde loď kotvila. Filmujte na lodi tak, aby nebyl náhodou zabrán její název! Pro zájemce uvádím technická data: délka 134,3 m, šířka 19,9 m, ponor 5,7 m, tonáž 7.482 BRT, počet cestujících osob 1.400, 387 kabin, prostor pro 308 osobních vozů, 26 nákladních TIR při cestovní rych-

losti jedenadvacet uzlů. K vybavení patřily restaurace, kavárny, bary, pivnice, kino, obchodní dům, bazén, jídelny, taneční sál, sauny, konferenční místnosti, kasino a stabilizační zařízení držící loď v klidu i na rozbouřeném moři. No, byl to menší Titanic z roku 1966. Ani jsme nemuseli vystoupit z aut, předními vraty jsme vjeli do útrob lodi. Prvním cílem byly Helsinky a plavba měla trvat asi 40 hodin. Cestou jsme vylodili a nalodili zboží a pasažéry na dvou ostrovech Bornholm a Gotland. Druhý den k večeru jsme se blížili k Helsinkám a loď proploovala mezi malebnými ostrůvky. Tuto nezapomenutelnou krásu, jejíž kouzlo umocnilo zapadající slunce, sledovala na přední palubě většina cestujících.

Během plavby připomínalo Baltské moře Tálínský rybník, ale občas jsme potkávali takové zvláštní žluté lodě, minolovky, protože moře bylo ještě od války plné magnetických min odpočívajících na dně, které se ale při bouři mohly uvolnit, přisát se na loď a způsobit katastrofu. Asi za rok po naší plavbě uveřejnily u nás deníky obrázky ztroskotané filmové Finnhanzy, na kterou se přimagnetovala zrádná mina, čekající třicet let na dně než mohla splnit svůj úkol, demolování lodní přídě.

Náš pobyt na lodi nebyl jen turistický, ale během plavby jsme i pilně natáčeli. V roce 1968 ještě neexistovala synchronizace NAGRY playbacku a obrazové kamery krystalem quartz, ale synchronizaci zajišťoval pilotovací kabel; a ještě tu musel být synchronizátor napájený z těžké autobaterie. Přesun techniky na různá místa nám usnadňovaly lodní výtahy, takže jsme nemuseli vláčet celá zařízení po jednotlivých palubách po schodech ručně.

Většinu playbacků jsme si přivezli už z Německa, ale když jsme přibrali nové umělecké skupiny, museli jsme si pořídit v tamních studiích nové nahrávky. Problém byl v tom, že během měsíčního filmování jsme neměli vůbec žádnou kontrolu natočeného materiálu. Ten se

pouze skladoval s předpokladem, že vše se dá vyvolat a sesynchronizovat až po návratu na Barrandově. Bylo to obrovské riziko, protože kdyby se někde vloudila chybička, mohlo být celé nákladné filmování k nepotřebě. Vyžadovalo to tedy absolutní kontrolu a pozornost při natáčení. Vše však dopadlo dobře, ale při dokončovacích pracích vznikly nečekaně vážné problémy plynoucí z okupace Československa.

Nakládání „zvukové“ Tatry 603 na loď Adriadne v Turku.

Po produkčně organizační stránce vše fungovalo bez problémů, produkční Jan Kadlec to měl dokonale pod palcem a v jednotlivých přístavech se vyloďovaly a nalodily další umělecké skupiny.

Obědvali jsme v restauraci se samoobslouhou u švédských stolů a nebylo jídla, které by se zde nenašlo. Večeře byla v restauraci s obslouhou, s výběrem jídla i pití, po večeři tanec, kino, herny, plavání. Uměl jsem finsky říct: „ašublífi“, děkuji.

Po předcházejících olympijských hrách bylo v Helsinkách postaveno mnoho ubytoven, sice ne luxusních, ale naprosto vyhovujících. Natáčeli jsme tam na turisticky atraktivních místech, s tamní skupinou šotů u fontány a u Sibeliova pomníku, strukturou připomínajícího pomyslné varhany ze stříbrného materiálu jako když ležete tekoucí kov do vody.

Další trasa vedla do Stockholmu. Naše mateřská loď Finnhanza byla někde u Lübecku, tak Jan Kadlec rozhodl, že popluje jinou lodí, která ale kotvila v přístavu Turku, vzdáleného od Helsinek 166 kilometrů. Tam jsme se dopravili po vlastní ose. Loď Adriadne, na kterou jsme se nalodili, byla stará, z mahagonu a mosazi, ale bez vrat pro vjezd aut. Do podpalubí je ukládal jeřáb, jehož 4 háky se zaklesávaly pod kola. Byla hrůza pozorovat, jak vyvrácená kola nesou celou váhu přetížených vozů. Ale vše dopadlo dobře a na této lodi jsme pluli 250 km do Stockholmu. Abychom nevyšli z námořnického života, ubytovali jsme se v botelu St. Lawrence, opět na staré, ale luxusní zámořské lodi. Kajuty byly nudlovitého půdorysu a aby se šetřilo místem, tak na stěně byly nad sebou dvě bedny jako lůžka. V bednách byly otvory do sousední kabiny, takže jsem slyšel, když se vedlejší pasažér vrtěl. Aby někdo nenechal v koupelně téci vodu, museli jsme při mytí a sprchování držet jednou rukou páku, která otvírala kohoutky.

Odplujeme! Třetí zleva Vladimír Sís, vedle Armin Eierstock, já, Alena Hejdánková, Johana Kroppová, Sigi Rothmund, Miloslav Hulínský, Alena Síssová a Josef Vaníš.

Botel St. Lawrence ve Stockholmu.

Ve Stockholmu nás pronásledoval jeden Švéd a chtěl mermomocí koupit naši Tatru 603, ve které jsme jezdili. Jsou to prý jeho oblíbené vozy a vždy měl jen Tatru. Ta vůbec budila mezi automobilovými fandami neobyčejný obdiv, a kde jsme zastavili, shluklo se dost obdivovatelů. O prodeji jsme zatím neuvažovali, ale byl by to dobrý základ pro emigraci...

Na Finnhanse jsem natočil lodní klaxon a hukot dieslových motorů. A když jsme bydleli v botelu, tak jsem Vladimíra Síse probudil zahoukáním z zvukem dieselů. Než si uvědomil, že se zvuk line z reproduktoru mého playbacku, myslil si, že jsme skutečně ještě na moři.

I ve Stockholmu jsme splnili filmovací plán a v přístavu čekali na naši milou Finnhanse. Když připlouvala, tak ji náš německý spolupracovník rekvizitář Armin Eierstock radostně vítal: „Unsere Werksküche kommt – naše závodní kuchyně přijíždí!“

Další plavba směřovala do Kodaně. Na střeše nejvyšší paluby z vyboulených plátů plexiskel jsme natáčeli šot baletního čísla souboru a nevědomky jsme se s Nagrou-playbackem usadili přímo před lodní klaxon. Ten pojednou zahoukal a jeho zvukový tlak nás úplně porazil. Naštěstí to naše sluchové orgány přežily.

Jindy jsme na přední paluby, při záběru na celou loď, točili letkis za účasti celé posádky. Řízení se přepnulo na automat. Ale Sís požadoval, aby v protizáběru vlála na přední vlajka kolmo na směr osy kamery. Ať se však s lodí manévrovalo jak chtělo, vítr ve směru jízdy záměr režie nedovolil.

V Kodani jsme navštívili Tivoli, jeden z největších zábavních parků s pohádkovými atrakcemi. Tam jsem viděl a slyšel Josephinu Bakerovou a poznal jsem, jak si dokázala podmanit a fascinovat publikum.

Všude jsme vystupovali jako Češi, všichni znali jméno Dubček – měli jsme otevřené dveře. Jednou to ale skončilo a odjížděli jsme plni nadšení do Prahy. Natočený materiál jsme odevzdali do laboratoře a tím jsme měli delší pauzu než bude vše vyvoláno, vykopírováno a sesynchronizováno. Využili jsme volného času a odjeli na dovolenou do Jugoslávie.

kapitola 37: Z DOVOLENÉ DO EMIGRACE

19. srpna 1968 vyjela odpoledne z Prahy dvě auta,

moje stará Octavie a Kadlecův nový Fiat 850. Trasa přes Rakousko do Jugoslávie. Když jsme přejížděli Alpy, byla tma a přišlo a teprve na zpáteční cestě jsem poznal, jak náročná to byla cesta. Jan Kadlec však zastával funkci navigátora naprosto profesionálně, na každé křižovatce čekal, a když jsem dojížděl, znovu vyrazil. Jelikož jsem měl ještě v republice malé zdržení s opravou výfuku, přijeli jsme do Rakouska dost pozdě.

Nocovali jsme v horském hotelu kde právě probíhala nějaká oslava a až unaveni, museli jsme mezi přátelské Rakušáky. Čechoslováci měli Evropu otevřenou. Druhý den jsme dorazili na Makarskou, rozloučili se s Kadlecovými, kteří pokračovali do Budvy, s domluvou, že se za 14 dní v poledne sejdem ve Splitu u cestovní kanceláře na hlavní třídě podél moře.

Ráno 21. srpna jsme se z rozhlasu dověděli o okupaci Československa vojsky Varšavské smlouvy a prožívali ty nejtragičtější chvíle v našem životě. Když jsme večer přišli do hotelu Domus v Igrane na televizní zprávy, tak nám místní obyvatelé okamžitě uvolňovali místa před televizorem a dávali najevo, jak jsou spoluúčastní na naší tragédii. Televize vysílala obrazové zpravodajství, které zajišťovali naši kameramani a vozili natočený materiál do Vídně, i česky. Jugoslávci se divili, že jsme proti okupantům „nepucali“, ale když jsem viděl na obrazovce, jak na fotbalovém stadionu Slávie jsou na trávníku místo hráčů sovětské tanky s děly na-

Setkání s Kadlecovými ve Splitu.

mířenými do oken domů, kde bydlíme, tak jsem si uvědomil, že je lépe, že jsme „nepucali“. Konečně rozstřílené Národní muzeum na Václavském náměstí a spoušť před rozhlasem jasně předvedly, že střílet a vypalovat jim nedělá problémy.

To nebyla dovolená, ale krušných 14 dnů. Ve smluveném čase jsme se sešli s Kadlecovými ve Splitu a Kadlec už opět produkoval. Telefonicky zjistil, že vedoucí zakázkové slupiny Antonín Bedřich je už i s rodinou ve Vídni, pevně rozhodnut pro emigraci. Telefonování a telegrafování s celým světem bylo pro Čechoslováky gratis, taktéž jídlo ve většině restaurací, benzin, parkování a směna dinárů za šilinky ve výhodném kurzu.

Ve Vídni jsme se krátce setkali s Bedřichem, který nepřekypoval nadšením, že jsme se tam objevili, neměl touhu, aby se o někoho staral, měl zájem jen o Kadlece. Ten však odjel do Prahy neboť na Barrandově byl

veškerý negativ ze Skandinávie, včetně VWBusu Rothemunda a nebylo jasné, zda bude nadále možný styk s Barrandovem a dokončení filmu.

Za tři dny se Kadlec do Vídně vrátil s VWBusem plným natočeného a vyvolaného negativu včetně kopie. Přivezl mi i moji kameru a přístroje, které jsem měl už tehdy pro realizaci audiovizuální syntézy (spojení optických elementů s hudbou) pro případ, že bych zůstal v emigraci a u produkce SiroMusik tvořil. Rothemund mi oznámil, že vše nechává na moje rozhodnutí; v případě, že zůstanu, budu od zítřka jeho zaměstnancem. Podmínky takové, jaké neměl hned tak někdo. Přicházeli všichni dřívější emigranti a nabízel pomoc, taktéž herci a zpěváci, se kterými jsme dříve točili.

S Kadlecem přijel do Vídně jeho asistent Josef Pitrák, který mě šokoval konstatováním, že kdyby nepřijely sovětské tanky, tak se na Západ v životě nedostal. Přijeli i zástupci Barrandova, aby vyúčtovali předčasně ukončený film Most u Remagenu, natáčený Američany v Davli, neboť dostali předem echo k stopnutí a návratu. Bedřich se této akce neúčastnil, jednal s nimi samostatně.

Další etapa se odehrávala ve střížně ARRI v Mnichově, kde se skandinávský film dokončoval. Tam jsem se setkal s Milanem Borem, mistrem zvuku pražského dabingového studia, který hledal zaměstnání ve filmových ateliérech BAVARIA. Udělal tam kariéru se smutným koncem. V mixážním studiu byl trvale vystaven silnému zvuku a začalo mu pískat v uších. Brzy potom zemřel.

Koncem září jsem odvezl rodinu do Prahy. Byla to smutná cesta, všude hlídkovaly „bratrské“ tanky a doslechl jsem se, že někomu začal za jízdy střílet výfuk a protistřelba už z výfuku nebyla.

Na dokončení filmu jsem se musel vrátit do Mnichova. Jel jsem s Kadlecovým fiatem a jeho ženou. a na hranicích náš celník požadoval, abych otevřel kufr. Zdena zde momentálně nebyla a já jsem nevěděl, jak se otvírá. Ten celník ale myslel, že kufr otevřít nechci a tak mě požádal, ať něco otevřu, že je sledován sověťákem se samopalem.

V pozdních hodinách jsem se ubytoval v Mnichově v hotelu Cristallo a nemohl jsem pod zažitými dojmy usnout. Po půlnoci začaly houkat sirény, vyhlédnu z okna a vidím pádící lidi za hukotu letadel. Říkalo se totiž, že Rusové půjdou dál, tak jsem si tuto fámu spojil se skutečností. Volám na recepci, kde mě uklidnili, že jde o cvičný poplach.

V této atmosféře jsme film dokončili a vrátil jsem se do Prahy. Manželka s dcerou mi v normalizaci připomínaly, že jsem opakovaně tvrdil, že budu žít raději o chleba a kávu, jen když budu doma. Asi nejsem světák.

kapitola 38: DVA PÍSAŘI

Jedním z nezapomenutelných televizních seriálů byly Dva písaři (1972, 10x 60 minut), čímž vzdávám hold hlavním protagonistům, režiséru Jánovi Roháčovi a hercům Miroslavu Horníčkoví a Jiřímu Sovákovi. Celý

Byli jednou dva písaři...

děj byl situován do hospodářské usedlosti Karla Karla – Trojanova mlýna v Rostokách nedaleko hotýlku Na Maxmiliánce. Pouze seznámení Horníčka a Sováka – Pécucheta a Bouvarda – se natáčelo před letohrádkem Hvězda.

Ján Roháč byl člověk naprosto výjimečného charakteru a vytvořil po celou dobu natáčení takovou pracovní pohodu, jaká se vyskytuje skutečně jen ojediněle. Měl vzácný přístup ke všem spolupracovníkům, nehledal a nevyčítal jim jejich chyby, ale nacházel vždy důvod, jak omluvit jejich chování. Jeho tolerantnost spolupracovníci nezneužívali, ale snažili se mu vždycky odvděčit.

Štábová fotografie v usedlosti Karla Karla. Vlevo stojí Jiří Sovák, třetí do něho Ján Roháč, objímá ho produkční Miloš Čálek – Čalda, na konci řady jsem já, před režisérem objímá dívku kameraman Jiří Lebeda, vedle s bradkou asistent režie Josef Ryzec.

Sovák měl ušitou vestu ze starého atlasu, kterou však na sobě v nekontrolovatelném stavu zničil do nepoužitelnosti, ale Roháč jeho počin vysvětlil tak, že to je umělecká vitalita herce a kdyby tak neučinil, nebyl by to Sovák.

Způsob jakým byl seriál natáčen, mohli realizovat skutečně jen rutinovaní umělci. Jejich texty nebyly fixovány, svoje rozhovory improvizovali, takže jejich hra byla naprosto přirozená. Věděli, co si mohou vzhledem ke kameře a mikrofonu dovolit.

V jednom z dílů se snaží věnovat divadelnímu umění. začalo se natáčet večer na improvizovaném pódiu v zahradě, ale jelikož byla chladná noc, tak si Horníček v textu stěžoval na noční chlad a navrhl, že se raději přestěhují do teplého interiéru, což se v následujícím záběru také stalo.

V dalším pokračování se věnují péči o tělesnou schránku, tělocviku. Šplhají na laně, chodí na chůdách a upachtění se chtějí osprchovat, ale kde vzít sprchu? A Horníček vyhrkne bez úvahy – koněv! (maršál SSSR, osvoboditel Prahy). Potom si ale uvědomil, že řekl něco kompromitujícího, pro umělce v té době kritického výroku a přišel za mnou, abych vyřčenou repliku smazal. Ujistil jsem ho, že je to v naprostém pořádku.

Na natáčení se chodil dívat i Horníčkův syn Jan, trpící epilepsií, o čemž nikdo nevěděl. Jednou zůstal po natáčení na place a trávil večer v posedu na stavidle rybníka přímo za stavením. Byla to taková hranatá skruž, mající na dně 30 cm vody. A to stačilo k tragédii. při záchvatu spadl hlavou na dno a utopil se. Ráno přijel ustaraný Horníček, že celou noc nespál a obvolával nemocnice a policii, ale po synovi ani stopy. To už ho ale ve skruži objevili a odlákali Horníčka k odjezdu, aby nebyl přítomen odvozu syna černými havrany.

Myslel jsem, že seriál tím končí, že Horníček nebude schopen hrát komedii v místech, kde skončil jeho syn. Ale týden po pohřbu se pokračovalo jako by se nic nestalo. Jen v polední pauze postával Horníček u stavidla rybníka se smutnou vzpomínkou. To je ta schopnost umělce rozdělit život na soukromí a profesi.

Točila se zabíjačka s hostinou. Vše se odehrávalo

v reálném čase, ale když došlo ke konečné fázi, zjistilo se, že už není co servírovat. Musely se koupit jitrnice a bez problému hodování skončilo.

V závěru seriálu se snaží naši pavědci o rozbití atomu. Činí tak s odpovídajícími znalostmi, klavírem dopadajícím na kovadlinu. Uvědomují si však, že může dojít k nepředvídané situaci a sledují rozbití atomu z balonu.

Tady jsme písaře vypouštěli – zleva Jiří Lebeda, Ján Roháč, Miroslav Horníček, Jiří Sovák a já

Oba museli vstoupit do balonového koše a na laně se vzdalovali do oblak. Louka, na které startovali, byla lemována vysokými topoly a jistící lano se zašmordchalo do větví. Nebudu komentovat co od herců zaznívalo z koše, ale dopadlo to dobře.

K filmové pohodě přispívalo natáčení na jednom místě, exteriér i reál. A sešlost výjimečných tvůrců, mezi něž dojížděl i Jaroslav Dietl, autor volného zpracování francouzské románové předlohy. A také kostýmní návrhářka Ester Krumbachová a produkční Dr. Miloš Čálek – Čalda.

(Tyto memoáry byly sepsány za přispění Nadace Český literární fond.)

Příště: Vaše nejhodnější režisérka, Náhrdelník

Posílám vám smutnou zprávu přes moře

V sobotu 15. března zemřel v Kanadě ve věku 72 let můj kamarád a filmový kolega Tomáš Gregor.

Tom opustil Československo nedlouho po srpnu 1968 a usadil se v Torontu, kde se nejdříve věnoval výrobě rozhlasových relací pro Canadian Broadcasting Corporation a později také produkci krátkých filmů a výuce filmové a televizní tvorby na Humber College.

Za svého působení na Humber, jak někdy s úsměvem vyprávěl, se zasloužil o světový úspěch jednoho velmi průměrného studenta, který propadl u zkoušek, aby to pak to zkusil s herectvím v Hollywoodu – byl to Jim Carrey.

S Tomášem jsem se seznámil krátce po mém příchodu do Kanady v roce 1982. Tak jako jiným, i mne tenkrát pomohl zorientovat se v novém prostředí a najít první práci v oboru. Později jsme spolu založili Cutaway Productions Ltd. a točili všechno možné i nemožné, od výukových pořadů, rozhlasových a televizních reklam, až po filmové dokumenty.

Po sametové revoluci se Tom vrátil do Prahy, aby pokračoval tam, kde začínal. Psal, točil a vyučoval na FAMU.

Byli jsme spolu v pravidelném spojení, takže vím, jak moc se těšil na premiéru svého právě dokončeného dokumentu „NE VŠICHNI BYLI NACISTÉ“. Té se dočkal tady v Ontariu na Remembrance Day (den věnovaný vzpomínkám na kanadské válečné veterány).

V té době ale už Tomáš tušil, že ten občasný tlak kolem slinivky asi nebude jednoduchou záležitostí. A jak sám říkal, jeho domluva s panem Bohem se už naplnila. Na operaci to už nebylo, ale i potom bolesti přemáhal statečně, protože nechtěl, aby mu utišující injekce otupily myšlení.

A že dnes tam někde nahoře už zase něco režíruje, o tom nemůže být pochyb. Konec konců, světelné podmínky tam má mnohem lepší.

Vláda Kabelík

ODEŠLA DÁMA

Jana Jandová 19. 8. 1937 – 17. 3. 2008

Svým nečekaným odchodem zarmoutila všechny, kdo jí byli nablízku. Usměvavá, milá, kamarádská kolegyně, pro mnohé vzácná přítelkyně, vždy připravená pomoci slovem i skutkem, spolehlivá opora pro všechny spolupracovníky. Jana Jandová nastoupila do Československé televize v roce 1961 a pracovala v ní a později v České televizi v řadě funkcí až do odchodu do důchodu. Začínala jako referentka v programovém ústředí, pak přešla do Telexportu a posléze zakotvila ve studijním odboru jako redaktorka edičního oddělení, které pak přes dvacet let řídila. Při zaměstnání vystudovala filmovou vědu na FAMU.

Za jejího vedení vycházelo několik kvalitních odborných časopisů, mimo jiné i v zahraničí velmi ceněné teoretické periodikum *Televizní tvorba*, a v Edici ČST vznikla řada původních monografií, informujících o nejnovějších televizních technických a programových trendech.

Jana Jandová byla známa svou vytrvalou pílí, pracovitostí a precizností; její práce se vyznačovala vysokou profesionalitou a obrážela i její neobvykle široký kulturní rozhled. Veškeré složité situace dokázala řešit s vrcholnou noblesou a diplomacií; přestože to byla žena drobné postavy, vzbuzovala všeobecný respekt jako silná osobnost pevných morálních zásad, vyznačující se vzácně férovým jednáním.

Po roce 1989 se s optimistickým elánem podílela na tvorbě nové organizační struktury Československé televize a stala se vedoucí tiskového a informačního střediska. Z této doby si ji určitě dobře pamatují mnozí novináři, protože organizačně připravovala všechny tiskové konference ČT a soustavně se starala o styk s veřejností. V roce 1996 odešla do důchodu a ČT opustila, ale dalších deset let se s velkým zaujetím a s uplatněním všech svých profesionálních zkušeností věnovala péči o public relations v divadle ABC, kde si brzy získala sympatie a respekt jak vedení divadla, tak herců a ostatních pracovníků.

Všichni, kdo ji znali, si ji upřímně vážili, obdivovali její nevyčerpatelnou činorodost a měli ji opravdu rádi.

V loňském roce, po dosažení sedmdesátky, se rozhodla zvolnit pracovní tempo a věnovat se nadále především malému vnoučkovi a svým zálibám. Tím bolestněji všechny zasáhl její překvapivý náhlý odchod. Pro její rodinu a všechny přátele po ní zůstane nenahraditelné prázdné místo.

Zuzana Jindrová

Španěl, který miloval Prahu

Ta zpráva přišla jako blesk z čistého jarního nebe. V sobotu 29. března odešel do španělského filmového nebe **José María Escriche Otal**, pro kamarády doma i ve světě prostě **Pepe**. Zradilo ho srdce, které měl pro každého vždy široce dokořán otevřené. V 57 letech opustil náhle nejen své blízké, ale všechny kolegy, s nimiž připravoval již 36. ročník prestižního mezinárodního festivalu krátkých filmů a evropských dokumentů, který pod názvem „Festival de Cine de Huesca“ v roce 1973 společně s několika dalšími filmovými nadšenci založil a v jehož čele o deset let později stanul jako ředitel. Funkce v čele nadačního výboru i nadšení by mu zůstalo dodnes, kdyby...

Poprvé jsme se potkali v roce 1982 ve Finsku, kde mi s notnou dávkou hrdosti vyprávěl o tom, že se v jeho rodném městě Huesce, která

leží v provincii Alto Aragón, necelých sedmdesát kilometrů severovýchodně od známější Zaragozy, narodil také slavný režisér Carlos Saura a nedaleko odtud ještě známější Luis Buñuel, na jehož počest se na festivalu v Huesce dodnes dává ocenění filmovým osobnostem z celého světa. O tom, jaký význam má samotný Pepe pro obyvatele Huescy, jsem se mohla hned o rok později a pak v několika následujících letech přesvědčit sama. 12 let pracoval v místním zastupitelstvu, kde měl na starosti nejen kulturu, ale také vzdělávání, sport a – podle španělské tradice – fiesty. Bez nadsázky se dá říct, že pro život ve městě a kulturní vyžití místních obyvatel, především však filmaře z provincie Alto Aragón, zemí Latinské Ameriky a později celé Evropy, obětoval svůj soukromý život. Myslím, že toho nikdy nelitoval, naopak vždy s úsměvem na tváři a široce otevřenou náručí vítal ve svém rodném městě všechny, kteří, stejně jako on, měli rádi film. Vyprávět o něm by mohl Pavel Koutský, který v Huesce získal několik hlavních cen za své animované

filmy, včetně čestné ceny města při příležitosti 30. ročníku festivalu. Také Martin Skyba, který zde, stejně jako já, zasedl v mezinárodní porotě, a po něm Kristýna Toupalová a Sandra Vebrová, mladé tvůrčí naděje českého filmu a literatury.

Dobře se s Pepem znal také profesor Antonín Navrátil, který v minulosti na festivalu v Huesce několikrát představil kolekci studentských prací absolventů FAMU.

Pepe totiž jako jeden z mála v osmdesátých letech neopomenul světu nahlas připomínat, že existují také kinematografie východní Evropy, které v té době leckterý jiný renomovaný festival přehlížel. Kontinuálně zval do Huescy filmaře nejen z Čech a Slovenska, ale také Maďarska, Bulharska, Jugoslávie a zejména Polska. Těm, kteří se rozhodli, že své původní bydliště dokonce vymění za Huescu, pomáhal tím, že je přechodně zaměstnal přímo na festivalu až do doby, než se jim podařilo najít nové uplatnění a místo v životě.

Do Prahy nepřijížděl až tak často, přesto mu stačila i krátká návštěva k tomu, aby si pobyt v našem hlavním městě vychutnal beze zbytku. Obdivoval se nejen architektuře Prahy, ale rád zašel také do Reduty na dobrý jazz, anebo ke Flekům na točené pivo. V roce 1998 přijel na pozvání FITES do Prahy i v zimě, které se jinak rád vyhýbal, a proto mi zřejmě navrhl, abych se stala programovou delegátkou festivalu v Huesce zodpovědnou za Severské země a východní Evropu. Ta „zodpovědnost“ mi zůstala bohužel dodnes, i když už Pepe není...

Tehdy se v Praze zúčastnil televizní přehlídky v kině MAT a byl FITESem ubytován v hotelu Hoffmeister. Byl to pro něj takový zážitek, o němž vyprávěl později doma všem svým kamarádům. Přestože procestoval celý svět, tvrdil, že na krásnějším místě v životě ještě nebydlel. Za jakoukoliv připomínku Prahy byl vděčný, obrázky Prahy zdobily zdi jeho staromládeneckého bytu, nejrůznější Pragensie měl také ve své kanceláři a cédéčka s českou klasikou a jazzem, zejména nahrávky s Jiřím Stivínem, zaujímaly přední místo v jeho domácí diskotéce.

Před dvěma lety, cestou do Budapešti, navštívil opět krátce Prahu. Vzala jsem ho k Pavlovi Koutskému do ateliéru na Kampu. Stál s námi u břehu Vltavy, pozoroval tiše plynoucí řeku a majestátnost Karlova mostu. Pak povzdechl a pravil: „Přijít si tady udělat dovolenou“. V tu chvíli nikoho z nás nenapadlo, že právě vyslovil nesplnitelné přání. Přání člověka, který celým svým životem plnil sny a přání jiných... gracias, querido amigo, hasta la vista, Pepe!

Za všechny české kamarády

Olga Strusková

Jsem, protože musím – Kateřina Pošová (Odešla velvyslankyně maďarské kultury)

V sobotu 5. dubna 2008 skonala po delší těžké nemoci tlumočnice, překladatelka a filmová novinářka Kateřina Pošová. Narodila se v Kežmarku v maďarsko-židovské rodině architekta a stavitele, ale dětství trávila v Košicích, odkud byla ve svých čtrnácti letech i s rodiči deportována v červnu 1944 do Osvětimi a dále do koncentračního tábora v Rize. Do Košic se vrátila sama... Ve svých devatenácti letech se jako technická kreslička přestěhovala do Prahy. Zde záhy nastoupila v Maďarském kulturním středisku, jemuž zůstala externě věrná až do posledních chvil, tedy i poté, když začátkem šedesátých let minulého století pracovala jako produkční v Televizní filmové tvorbě ČST, vedené Eduardem Hofmanem, a následně i jako tisková mluvčí Krátkého filmu Praha. Po srpnové sovětské okupaci odešla „na volnou nohu“ jako maďarsko-česká tlumočnice působící zejména na domácích filmových festivalech, z nichž nejvýznamnější je ten karlovarský. Současně psala fundované články především o krátkometrážní dokumentární a animované tvorbě. A překládala – za všechna beletristická díla připomeňme především nedávný bestseller Imre Kertésze Člověk bez osudu, výpověď chlapce, který své dětství prožil v ghettech a koncentračních lágrech.

Spolu s filmovou publicistkou Pavlou Frýdlovou vydala v roce 2003 pozoruhodnou autobiografickou knížku Jsem, protože musím... Jejím základem byl deník, který si psala v pracovním táboře formou dopisů otci, jehož naposledy viděla na osvětimské rampě. Tato knížka však přibližuje i další osudy této vzácné ženy, v nichž se promítají události nejen ryze osobní (potřetí byla vdána za Jana Poše, 1920–1996, scenáristu a dramaturga dokumentárních a animovaných filmů), ale i významné mezníky života naší společnosti od 30. let minulého století. Kateřina Pošová odešla přesně týden před svými 78. narozeninami...

Martin Skyba

K této velmi smutné zprávě si dovoluujeme vyjít vstříc přání dětí Kateřiny Pošové a pozvat i Vás na vzpomínkový večer na její počest v pondělí 9. června 2008 v 18 hod. v Maďarském kulturním středisku v Praze (Rytířská 25, Praha 1 – Staré Město).

Milá Helenko,

Vážení pozůstalí, příbuzní, hosté,

já si myslím, že by bylo teď nejmoudřejší mlčet a v tom tichu si někde uvnitř, každý sám za sebe, připomenout nějaké Helenino gesto, pohled, úsměv, myslím, že by bylo teď nejlepší mlčet a někde uvnitř si slíbit, že si vzpomeneme i zítra, za měsíc, za rok nebo za deset let. Protože... kdo ví, zda podstata našeho bytí je spíš v tom, že ráno vstaneme a večer se navečeříme, nebo v tom, že o nás někdo ví, že na nás někdo pomyslí, že si na nás někdo vzpomene.

Určitě je ale aspoň část smyslu naší existence v tom, že se nám zdají sny.

A já si, Helenko, představuji, že teď spíš, možná trochu hlouběji než obvykle, ale sny se Ti zdají. Třeba ten o zlatých úhořích, stejně kluzkých a nezachytitelných jako štěstí. Samozřejmě netuším, jak hojně k Tobě štěstí přicházelo, ale myslím si, že možná nejčastěji to bylo v souvislosti s Tvoji prací. Ty jsi byla reprezentantem nevelké generační skupiny lidí, kteří formulovali odpověď na otázku: Co to je televize?, kteří jakoby z plastelíny hnětli její podobu a tvář. A udělali to tak úžasně, že mnohé další generace z nich budou čerpat,

budou k nim vzhlížet, budou na ně navazovat. Nevím, jestli ještě někdy bude mít televize ve svém středu lidi, kteří by byli ochotni jí tolik věnovat, kteří by dokázali o ní tolik vědět, tolik s ní splynout. V té koexistenci byla hloubka, intuice, láska, oddanost a nekonečné množství práce. Mohl bych teď jmenovat desítky, ba stovky pořadů, které jsi vytvářela či spoluvytvářela jako dramaturgyně nebo autorka. Za všechny jich vzpomenu jen pár... třeba ony Zlaté úhoře, Vlak dětství a naděje, Golet v údolí, Helimadoe, Duhovou kuličku, Počítání oveček, Hanele a samozřejmě taky pohádky... třeba tu O hruškách ušátkách, O mokrosuchém štěstí, O Terezce a paní Madam, myslím, že jsi měla moc ráda tu o Pindruších, ...mimochem, nezapomeň je pozdravovat... nebo pohádku o tom, jak se tančí brumbambule...

Když na tebe, Helenko, pomyslím, tak vidím slunce. Možná je to tak proto, že jsme si spolu mockrát povídali o Provinci a o Francii. A vždycky to byl vlastně taky kousek snu, střípek snu o štěstí... Moc mě mrzí, že už Tě teď nebudu potkávat na Kavčích horách někde v restauraci nebo na chodbě. Ty bys mi, jako obvykle, řekla: „Tak co, jak se máš? Za moc to nestojí, viď?“ A já bych odpověděl: „Ale... tak normálně, přiměřeně.“

Dneska Ti ale řeknu: „Nestojí to, Helenko, vůbec za nic. Nestojí to za nic jako vždycky, když nás opouští někdo, koho máme rádi.“

Nakonec se sluší uklonit a vyslovit: Čest Tvoji památce. Je to něco jako protokol, ale je to i pravda. Za nás za všechny bych k tomu chtěl přidat jedno přání: ať Ti, milá Helenko, na cestu tam nahoru naše srdce aspoň trošičku posvítí.

Ahoj...

(Smuteční projev Jiřího Chalupy při posledním rozloučení s Helenou Sýkorovou – 25. 2. 1934 – 13. 4. 2008)

Za Helenou Sýkorovou

Zase se jednou potvrdila věčná pravda, že nevíme dne ani hodiny. Helenka si domluvila, že na Kavky přijde příští čtvrtek, půjde jako obvykle na rehabilitaci, v salónku si dá s kamarádkami kávu. Žádný příští čtvrtek pro ni už nenastal. Zemřela náhle v neděli 13. 4. 2008.

Helena Sýkorová pracovala v Československé a později České televizi od r. 1957, dá se říct padesát let. A zůstala ji věrná až do posledních dnů. Když už nebyla ani externím zaměstnancem a své dramaturgické projekty dokončila, psala pohádky i dramatizace. A teď chodívala na návštěvu, jako čas od času navštěvujeme dům, kde už nebydlíme, ale stále jsme tam doma.

Vystudovala filozofickou fakultu. Rozsáhlé a stále prohlubované literární vzdělání, cit pro dramatický příběh, tvůrčí invence, vlastní autorská zkušenost a samozřejmě nezbytná pečlivost a trpělivost v práci s autory i režiséry, ji zařadily mezi nejlepší dramaturgy u nás.

Nejprve byly její doménou pořady pro děti a mládež. Z šerého dávnověku (1971) se nedávno vynořil zase na obrazovce ještě černobílý Princ a chudás (Twain, Vogeltanz, Ráža). Ten televizní film nemá chybu. A takových děl, která patří ke klasicky zvládnutým látkám vzniklých v Helenčině dramaturgii, je celá řada. Například Zlatí úhoři (Prix Italia 79 - kolik je těchto cen v naší televizní historii?) První zfilmovaný Ota Pavel Karlem Kachyňou, s nímž Helenu Sýkorovou pojilo pevné pracovní pouto. (Mimochem, dramaturgicky oponovat takovému umanutému workholikovi, který vždycky přesně věděl, co chce a musí mít, nebyla žádná legrace, ale na druhé straně úžasná radost z práce.) To jen normalizátoři v ČT zařadili premiéru Zlatých úhořů s tak vynikajícím obsazením jako „změnu“ bez předchozího oznámení v programovém věstníku

S Karly Škorpíkem a Kachyňou při prezentaci společného filmu.

na nedělní poledne, protože drželi antisemitskou linii. Na seriálu Vlak dětství a naděje zase vadila historická pravdivost a čistá nepokřivená člověčina. Helenka mi řekla, že člověk, který seriálu působil potíže, nevěděl, co je to řeka Léthé. No, alespoň že ten seriál do ní už nespadne! Byl to čas zápasů a obezliček, jak přelstít moc. A Helena Sýkorová mu čelila.

Narodila se 25. února 1934. Přát jí k narozeninám bylo vždycky zdejším ironického veselí, ale když „vítězný únor“ tehdy v osmačtyřicátém trhnul oponou, zažila v rodných Sedlčanech její rodina trauma, ale i bez toho, Helena byla celý život vnitřně věrná tomu, co Únor popíral.

Ale všeho do času. Bolševik padl. V ten čas zemřel Helence manžel, Vlastimil Vávra, do revoluce dokumentarista na těžkém indexu minimálně za film o Janu Masarykovi. On si svobody už neužil. Ale Helenu práce zachránila. A jaká krásná práce! „To jsme si to užili“, říkala šťastně do dneška a měla na mysli Mathého éru v ČT, v níž se stali s Karlem Škorpíkem producenty, vedoucími jedné tvůrčí skupiny. Nejvíce si považovala samostatnosti v rozhodování, odpovědnosti, s níž přivedli na svět mnoho televizních inscenací. A spolu s Čestmírem Kopeckým oni dva začali první v televizi podporovat kinematografické projekty. Jako producentka (i jako dramaturg) se podílela na Kachyňově Krávi, oceněné první cenou v Rotterdamu. Původně J. Š. Baar: Pro kravičku... Kdo by si pomyslel, že vznikne takové podobenství o lidském údělu. Na to je třeba mít zkrátka nos. A ještě štěstí. A dál: Městem chodí Mikuláš, Fany, Golet v údolí (plzeňský Ledňáček), Helimadoe, seriály Konec velkých prázdnin, Prima sezóna, Hotel Herbach... A také Kolja přistál ještě ve fázi námětu v této skupině a v koprodukcí s ní pak vznikl.

Helenka byla ohleduplná šéfová, i když to oslovení nesnášela. Ale sama říkala: „Víš, šéf zkrátka musí umět i ustoupit, když přestřelí nebo se

mýlí“. Pokud vím, nikdy před tím nikdy ničemu neštěfovala, takže tuto moudrost ji vnukl její charakter. Ten, co se odrážel v jejích vlastních pohádkách. A že jich bylo, těch původních i těch na motivy, a to pro televizi i rozhlas. Vtipné, půvabné, zlatý fond obou médií. Kdo probudí Pindruše, Jak se peče štěstí, Královna Koloběžka, Rumpelcimprcampr a další a další.

Za svou celoživotní tvorbu byla oceněna v r. 1995 Trilobitem.

Konec. Odešla v půli práce. Kdo dopíše tu pohádku pro rozhlas? Dalo by se toho říci ještě mnoho, ale vzpomínky jejích nejbližších a přátel jsou trvalejší než nedostatečná slova na papíře. Helena Sýkorová byla milý, čestný a tvůrčí člověk. Bylo dobře vědět, že je na světě, a je divné, že právě to už neplatí. Smrt je jediná jistota, kterou člověk celý život má, ale když si odvede někoho blízkého, je v první řadě k neuvěření.

Helena Slavíková

Drahá Aleno,

milý Jiří, paní Hanko, vážení smuteční hosté, dovolu, abych se se zesnulou novinářkou, scenáristkou a dramaturgyní, naší kamarádkou a přítelkyní paní Alenou Munkovou rozloučil jménem Českého filmového a televizního svazu, jehož byla Alena dlouholetou členkou. V průběhu let aktivně pracovala v jeho výborech, při vzniku animované sekce, byla důstojnou reprezentantkou FITESu ve festivalových komisích a porotách.

Asi právě proto, že byla Alena Munková skromnou osobností a nikdy netoužila po publicitě a módním zviditelňování, přinesla o jejím úmrtí zprávu všechna významná média v naší zemi.

Její lidský osud i profesní život je dobře znám a netřeba jej ze široka rozebírat. Alena to neměla ani ráda! Mezi vámi je zde dnes mnoho osobností, s kterými spoluvytvářela historii naší kinematografie, především múzy snad nejkrásnější – té animované! Její životní zkušenost s různými politickými a uměleckými – ismy ji vedla k pokoře, věcnosti i střízlivosti. Vrozená inteligence, citlivost a vnímavost společně s talentem i touhou po vzdělání z ní dělaly přitažlivou osobnost, noblesní ženu a respektovanou kumštýřku. Alenino životní poznání a zrání určitě ovlivnila zkušenost terezínského ghetta, transporty smrti i komíny Osvětimi.

To vše vytvářelo její smysl pro spravedlnost a solidaritu, tedy hřivny, které nebývají v umělecké oblasti vždy samozřejmostí.

Alena byla prostě slušný člověk /!/, který se zároveň nestyděl dát cudně, ale jasně najevo své názory a pocity.

Celý život psala Alena Munková knihy, články, eseje, básně, dramaturgovala animované programové filmy Bratři v triku i Studia Jiřího Trnky, ale nejvěrnějšími diváky Ti, Aleno, budou děti a ctitelé Večerníčku České televize... Dorotka, Edudant a Fraucimor, Pučálkovic Amina i Štaflík a Špagetka nás všechny přežijí... spoluvytvářela jsi jejich nesmrtelnou duši!

Milá Aleno, děkuji Ti osobně za naše dlouholeté přátelství a spolupráci. Jsem též terezínské dítě, které ale nepoznalo hrůzy a útrapy rodného města – naše Uvězňené sny. Děkuji za vše, co jsme si řekli i neřekli, protože o tom nesdělitelném se pouze mlčí... Šalom, Alenko!

Miloš Zvěřina 22. 4. 2008

při posledním rozloučení ve strašnickém krematoriu

Eduard a Fraucimor

Poslední pozdrav Aleně Munkové

Pár takových lidí znám, i když jich (už) není mnoho. Mají kolem osmdesáti roků či o pár let víc, přežili nacistické koncentráky a pro svůj původ dost zkusili i za komunistů. Na osud či ztracené mládí si nestěžují a z minulých útrap si nikdo z nich neudělal „živnost“. Žijí dneškem, bývají neuvěřitelně aktivní a tvořiví. Pořád pracují, vymýšlejí nové věci, uskutečňují dobré nápady, houževnatě jdou za myšlenkami a názory, které zastávají a které vesměs stojí za to. Taková byla i osobnost české animované tvorby, scenáristka a dramaturgyně, autorka dětských knížek Alena Munková. Přítelkyně a čtyřicet let sousedka odnaproti z Červeného vrchu. Potkávaly jsme se i na procházkách, jeden z mých synů je stejně starý jako její dcera Hanka.

Nechci uvěřit, že už není. Že mi už nepoví žádnou zajímavost, postřeh či názor na novou kulturní „kauzu“ či právě zhlédnutý film.

Aktivní do poslední chvíle, žena se vzácným smyslem pro humor, výtečná vypravěčka, věcná i hloubavě přemýšlivá. Ještě nedávno vyšla knížka pozoruhodných, dosud neznámých dopisů spisovatele Josefa Jedličky Milý pane Wilde, které spatřily světlo světa pouze díky její objevitelské a ediční péči. Jen před pár týdny mi vyprávěla jakousi zajímavost z dějin animovaného filmu, protože v posledních letech se věnovala vzpomínkám pamětníků na historii tohoto oboru.

Sedávaly jsme občas v některé kavárně i u nás doma, potkávaly se na koncertech (měla moc ráda vážnou hudbu), na Anifestu v Třeboni

i jinde. Vždycky měla o čem povídat, nač se ptát, k čemu vyjádřit názor. Co nového napsal a kdy zas přijede bratr z Portugalska (básník a spisovatel František Listopad), v čem byla podstata nedávných sporů v Židovské obci, jaké filmy točí současní mladí animátoři, co se jí nejvíc líbilo na třeboňském festivalu. Prosím tě, nepiš slovo žid s velkým „Ž“ – copak nevíš, že to přece zavedli nacisti, aby nás odlišili? Tuhle knížku si určitě musíš přečíst, onen televizní dokument byl skvělý... Ostatně sama na některých spolupracovala – zejména na těch, které vyprávěly o Terezíně a holocaustu. Jednou mi řekla - víš, občas si kladu otázku, proč zrovna já měla to štěstí a přežila, když mnoho daleko talentovanějších, schopnějších tam zůstalo. Ale v zásadě bylo toto „terezínské dítě“ – jedno

z oně hubené přeživší stovky z mnoha tisíc dětí, jež Terezínem prošly – vždy v dobré pohodě. A také stále v kondici. Možná i díky tenisu, který ráda hrála i ve velmi zralém věku a k němuž se dokázala vrátit už brzy po operaci kyčelního kloubu. Teď si uvědomuju, že jsem od ní vlastně nikdy neslyšela o jejích zdravotních problémech. A přitom je musela mít jako každý.

Vyrostla mezi knížkami, které vydával její otec, nakladatel Synek, vystudovala novinářinu, léta se věnovala animované tvorbě, ve Studiu kresleného a loutkového filmu prošla její dramaturgickou péčí mnoho filmů a večerníkových seriálů. Naše děti stejně jako tisíce jiných měly radost z příhod Štaflíka a Špagetky v televizi, k nimž spolu se svým mužem psala scénáře. A jejich knižní podobu tak pěkně nakreslil Zdeněk Smetana.

V poslední době jsme se s Alenou vídaly trochu míň; dodatečně se stydím, protože důvod byl nicotný: odstěhovala jsem se z Červeného vrchu. Naposledy jsme se potkaly jednoho deštivého odpoledne na shromáždění proti neonacistům a měly radost, že jsme obě právě tady.

Už kvůli ní bych si moc přála, aby už takových

demonstrací nebylo třeba. Ale pokud ta potřeba přesto zas nastane, budu tam. I za Alenu, která tam už nemůže přijít.

Agáta Pilátová

V 60. letech zkomponoval ve Spojených státech skladatel Franz Waxman (1906 – 1967), který opustil Rakousko v době nacistického teroru, oratorium s názvem „The Song of Terezín“. „Toto dílo věnuji památce dětí, které prošly koncentračním táborem Terezín, ale především těm, jejichž básně jsem zhudebnil. Jejich výmluvnost a představitivost byly důležitým zdrojem inspirace a jejich statečnost bude věčným vzorem pro celé lidstvo,“ uvedl Franz Waxman. Autorkou jedné ze sedmi zhudebněných básní je Alena Synková. Napsala ji ve svých patnácti letech v Terezíně s názvem a věnováním „Olze“:

*Slyšíš, už houká lodní siréna
musíme odplout
do neznámých přístavů
slyšíš už je čas.*

*Poplujem hodně daleko
sny se stanou skutečností
ó sladké jméno Maroko.
Slyšíš, už je čas.*

*Vítr zpívá píseň dálky,
dívat se jen do nebe
a myslet na fialky.
Slyšíš,
už je čas.*

Lavička v jasmínu osiřela...

Po krátké těžké nemoci zemřel 28. dubna v Praze ve věku 84 let hudební skladatel, jazzový aranžér, televizní dramaturg a režisér Miloslav Ducháč. ČTK to oznámil Martin Skyba z Českého filmového a televizního svazu Fites.

Miloslav Ducháč se narodil 24. ledna 1924 v Praze. U Jana Rychlíka soukromě vystudoval hru na piano a skladbu a profesní kariéru zahájil jako aranžér v orchestru Bobka Bryena. Od roku 1943 spolupracoval s Karlem Vlachem. Od konce 60. let působil v Československé televizi jako vedoucí hudební dramaturg. V roce 1974 byl z politických důvodů propuštěn; od té doby byl ve svobodném povolání. V listopadu 1989 pracoval v Asociaci hudebních umělců a vědců a v Ochraném svazu autorském.

Před pěti lety napsal Ducháč spolu s hudebním publicistou Lubomírem Dorůžkou knihu Karel Vlach – 50 let života s hudbou, již byl zasvěceným spoluautorem. V roce 1957 získala jeho Lavička v jasmínu první cenu v rozhlasové soutěži o nejlepší šanson. Začátkem 60. let zabodovala v obdobné televizní soutěži (Písničky na zítřka) jeho píseň Normálně, kterou zpívala Pavlína Filipovská.

Ducháč složil řadu tanečních písní, známých dodnes. Například Romantická a Čas borůvkových koláčů pro Yvettu Simonovou. Jeho Hodné štěně zpíval Jan Werich. Složil hudbu k hudební filmové komedii režiséra Oldřicha Lipského Hvězda jede na jih z roku 1958. Textařem jeho melodií byl často Vladimír Dvořák. Miloslav Ducháč byl spoluautorem řady rozhlasových hudebně laděných pořadů. Psal i scénickou hudbu a divadelní hudební revue.

Jiří Borovička (ČTK)

MEDIA

DISTRIBUCE * **– SELEKTIVNÍ PODPORA**

FINANČNÍ PODPORA DISTRIBUCE ZAHRANIČNÍCH EVROPSKÝCH FILMŮ V KINECH

PODPORA JE URČENA PRO:

- hrané, dokumentární nebo animované film delší než 60 min.

ZA JAKÝCH PODMÍNEK?

- film nesmí být starší tří let
- žadatelem o podporu musí být seskupení minimálně pěti (filmy s rozpočtem nižším než 3 mil. EUR) nebo minimálně sedmi distributorů (filmy s rozpočtem 3 – 15 mil. EUR) z různých členských zemí MEDIA

O KOLIK PENĚZ JE MOŽNÉ ŽÁDAT?

- až 50 % rozpočtu na distribuční náklady
- max. 150 000 EUR na distributora a film

Uzávěrka:
1. července 2008

PROPAGACE * **– PŘÍSTUP NA TRH**

FINANČNÍ PODPORA PŘÍSTUPU AUDIOVIZUÁLNÍCH DĚL A PROFESIONÁLŮ NA TRH

PRO JAKÉ PROJEKTY?

- filmové trhy, koprodukční a „pitching“ fóra
- profesionální databáze audiovizuálního obsahu zaměřené na profesionály
- propagační aktivity zaměřené na propagaci a zlepšení cirkulace audiovizuálních děl a profesionálů na panevropské úrovni
- projekty musí začínat 1. lednem a 31. květnem 2009

O KOLIK PENĚZ JE MOŽNÉ ŽÁDAT?

- až 50 % rozpočtu na projekt

Uzávěrka:
4. července 2008

Podrobnější informace o aktuálních možnostech financování a konzultace při podávání žádostí vám poskytne MEDIA Desk Česká republika.

MEDIA Desk Česká republika, Národní 28, 110 00 Praha 1
tel.: 221 105 209 – 210, fax: 221 105 303, e-mail: info@mediadeskcz.eu
www.mediadeskcz.eu

XXXIV. MEZINÁRODNÍ FILMOVÝ FESTIVAL O ŽIVOTNÍM PROSTŘEDÍ, PŘÍRODNÍM A KULTURNÍM DĚDICTVÍ
34TH INTERNATIONAL FILM FESTIVAL ON THE ENVIRONMENT AND NATURAL AND CULTURAL HERITAGE

ČESKÉ BUDĚJOVICE / ČESKÝ KRUMLOV
6. – 12. 10. 2008

WWW.EKOFILM.CZ

15. 7. PŘIHLÁŠKY A DORUČENÍ FILMŮ
1. 10. PŘIHLÁŠKY K OSOBNÍ ÚČASTI
6. 10. OFICIÁLNÍ ZAHÁJENÍ FESTIVALU
6. – 11. 10. SOUTĚŽNÍ PROMÍTÁNÍ,
FILMOVÉ PŘEHLÍDKY,
PROMÍTÁNÍ PRO ŠKOLY,
ODBOBNÝ PROGRAM
11. 10. SLAVNOSTNÍ VYHLÁŠENÍ
VÍTĚZNÝCH FILMŮ,
PŘEDÁNÍ CEN
12. 10. TO NEJLEPŠÍ
Z EKOFILMU 2008,
ZAKONČENÍ FESTIVALU

EKOFILM

Jihočeský kraj

POD ZÁŠTITOU ČESKÉ
KOMISE PRO UNESCO

ČESKÝ KRUMLOV

MINISTERSTVO
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

ČESKÁ TELEVIZE

HLAVNÍ MEDIÁLNÍ
PARTNER FESTIVALU

STÁTNÍ FOND
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Ministerstvo kultury
České republiky

